

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ :ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

***ΘΕΜΑ: «ΑΣΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ
ΕΠΙΠΕΔΟ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΧΡΟΝΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ»***

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΤΣΕΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ : ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2009

Περίληψη Πτυχιακής Εργασίας

Αρχικά, (κεφ. 1) στην εργασία αυτή επισημαίνεται η αναγκαιότητα εφαρμογής δημόσιων πολιτικών σε τοπικό επίπεδο. Αρχικά ο όρος δημόσια πολιτική ήταν συνυφασμένος σχεδόν αποκλειστικά με τις δράσεις της δημόσιας διοίκησης. Στο γενικότερο πλαίσιο αναδόμησης και αναδιοργάνωσης των κρατών, μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, κρίθηκε απαραίτητη η ανάπτυξη δημόσιων πολιτικών. Οι αυξημένες όμως αρμοδιότητες, σε σχέση με το παρελθόν, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση οδήγησαν στο σχεδιασμό δημοτικών δράσεων τόσο σε πεδία κοινωνικής όσο και οικονομικής δραστηριότητας. Έτσι λοιπόν οι δημόσιες πολιτικές πέρα από προνόμιο της κεντρικής εξουσίας αποτελούν πολύτιμο εργαλείο για τον προγραμματισμό και το σχεδιασμό προγραμμάτων που αφορούν τις τοπικές κοινωνίες.

Κατόπιν (κεφ.2, 3 και 4) εντοπίζονται οι δυνάμεις αυτές που χαράσσουν την κοινωνική πολιτική και που δείχνουν τα όρια του κράτους πρόνοιας. Η έρευνα αφορά στην περιοχή του Δήμου Αμαρουσίου. Διερευνώνται οι οργανωτικές και λειτουργικές παράμετροι άσκησης κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Αμαρουσίου. Συγκεκριμένα, αναλύονται οι δομές που έχει αναπτύξει στους τομείς της κοινωνικής και πολιτιστικής δραστηριότητας. Παράλληλα καταγράφονται οι δραστηριότητες του Δήμου σχετικά με την κοινωνική λειτουργία των παραπάνω τομέων και μελετώνται οι συνθήκες μέσα στις οποίες εντάσσεται το κοινωνικό τους έργο.

Στη συνέχεια (κεφ. 5 παρουσιάζεται η εικόνα του τρόπου λειτουργίας και δράσης των κοινωνικών δομών του Δήμου Αμαρουσίου μέσα από την καταγραφή και την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών και αν οι δημόσιες αυτές πολιτικές κοινωνικού περιεχομένου ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων. Επιπλέον επιχειρείται η καταγραφή αθλητικών δραστηριοτήτων (κεφ. 6) και παροχών ως απαραίτητη «δημόσια πολιτική» ενός σύγχρονου φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης.

Κλείνοντας γίνεται μια σύντομη αναφορά στους φορείς πολιτιστικής δραστηριότητας και πολιτιστικών δράσεων των πολιτών.(κεφ.8) ως μοχλός ανάπτυξης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό μπορεί να γίνει είτε προς την κατεύθυνση της άμβλυνσης των αντιθέσεων μεταξύ των μειονοτικών ομάδων και της πλειοψηφίας, είτε προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός πολιτιστικά ελκυστικού περιβάλλοντος.

5.6.2 Οι Υπηρεσίες Τηλεϊατρικής από τα Κ.Α.Π.Η.....	63
5.6 Ο Οργανισμός Υγείας	64
5.7 Το Δημοτικό Πολυϊατρείο.....	65
5.8 Τράπεζα Αίματος	68
5.9 Δημοτικό Ασθενοφόρο.....	68
5.10 Γραφείο Δημότη.....	69
5.11 Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) –Υπηρεσίες	70
5.11.1 Πληροφορίες σχετικές με τη Δημόσια Διοίκηση.....	70
5.11.2 Διεκπεραίωση Υποθέσεων	71
5.12 Τηλεφωνικές αιτήσεις.....	72
5.13 Maroussi Card – Έξυπνη Κάρτα Υγείας.....	72
5.14 Δημοτική Αστυνομία	75
5.15 Στήριξη μεταναστών – προσφύγων.....	76
5.15.1 Γραφείο Αλλοδαπών.....	76
5.15.2 Πρόγραμμα Μαθαίνω Ελληνικά.....	77
5.16 Οργανισμός Εργασίας.....	78
5.17 Πρόγραμμα Μεταφοράς Φοιτητών Στην Πανεπιστημιούπολη	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....	81
6.1 Αθλητισμός και αθλητική πολιτική.....	81
6.2 Αθλητικό Κέντρο	85
6.3 Τμήματα του Αθλητικού Κέντρου	85
6.4 Αθλητικές Εγκαταστάσεις.....	89
6.4.1 Δημοτικό Κολυμβητήριο	89
6.4.2 Κλειστό Δημοτικό Γυμναστήριο Αγίου Θωμά.....	90
6.4.4 Γήπεδα Μπάσκετ στα Σχολεία και σε Ελεύθερους Χώρους του Δήμου.....	90
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο : ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ.....	91
7.1 Εισαγωγή στον Πολιτισμό	91
7.2 Πολιτιστική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	93
7.3 Πνευματικό Κέντρο και Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού	95
7.4 Μουσική.....	100
7.5 Μικτή Χορωδία Ενηλίκων	101

7.6 Θέατρο.....	101
7.7 Χορός	102
7.8 Βορέειος Βιβλιοθήκη	103
7.9 Κινηματογράφος	103
7.10 Μουσεία	103
7.11 Πολιτιστικά Προγράμματα –Εκδηλώσεις –Θεσμοί.....	106
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ –ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	110
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	118

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Στη μελέτη αυτή προσπαθήσαμε αρχικά να επισημάνουμε την αναγκαιότητα εφαρμογής δημόσιων πολιτικών σε τοπικό επίπεδο. Αρχικά ο όρος δημόσια πολιτική ήταν συνυφασμένος σχεδόν αποκλειστικά με τις δράσεις της δημόσιας διοίκησης. Στο γενικότερο πλαίσιο αναδόμησης και αναδιοργάνωσης των κρατών, μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, κρίθηκε απαραίτητη η ανάπτυξη δημόσιων πολιτικών. Οι αυξημένες όμως αρμοδιότητες, σε σχέση με το παρελθόν, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση οδήγησαν στο σχεδιασμό δημοτικών δράσεων τόσο σε πεδία κοινωνικής όσο και οικονομικής δραστηριότητας. Έτσι λοιπόν οι δημόσιες πολιτικές πέρα από προνόμιο της κεντρικής εξουσίας αποτελούν πολύτιμο εργαλείο για τον προγραμματισμό και το σχεδιασμό προγραμμάτων που αφορούν τις τοπικές κοινωνίες.

Παράλληλα εντοπίζουμε τις δυνάμεις αυτές που χαράσσουν την κοινωνική πολιτική και μας δείχνουν τα όρια του κράτους πρόνοιας. Η έρευνα αφορά στην περιοχή του Δήμου Αμαρουσίου. Θα διερευνηθούν οι οργανωτικές και λειτουργικές παράμετροι, άσκησης κοινωνικής πολιτικής από τον Δήμο Αμαρουσίου. Συγκεκριμένα, θα ασχοληθούμε με τις δομές που έχει αναπτύξει στους τομείς της κοινωνικής και πολιτιστικής δραστηριότητας. Θα καταγράψουμε τις δραστηριότητες όσο αφορά την κοινωνική λειτουργία τους και θα μελετήσουμε τις συνθήκες μέσα στις οποίες εντάσσεται το κοινωνικό τους έργο.

Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιάσει την εικόνα του τρόπου λειτουργίας και δράσης των κοινωνικών δομών του Δήμου Αμαρουσίου μέσα από την καταγραφή και την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών και αν οι δημόσιες αυτές πολιτικές κοινωνικού περιεχομένου ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων. Επιπλέον επιχειρείται η καταγραφή αθλητικών δραστηριοτήτων και παροχών ως απαραίτητη «δημόσια πολιτική» ενός σύγχρονου φορέα τοπικής αυτοδιοίκησης.

Κλείνοντας γίνεται μια σύντομη αναφορά στους φορείς πολιτιστικής δραστηριότητας και πολιτιστικών δράσεων των πολιτών. Η πολιτιστική πολιτική αναμφισβήτητα μπορεί να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτό μπορεί να γίνει είτε προς την κατεύθυνση της άμβλυνσης των αντιθέσεων μεταξύ των μειονοτικών ομάδων και της πλειοψηφίας, είτε προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός πολιτιστικά ελκυστικού περιβάλλοντος, αξιοποιήσιμου στα πλαίσια του πολιτιστικού τουρισμού, ή μιας

αποτελεσματικής προσέγγισης πληθυσμού-στόχων κοινωνικής πολιτικής. (παιδιά:κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, παιδικά μουσεία κ.α.).

Η επιλογή της περιοχής Αμαρουσίου για την ανάπτυξη του θέματος της κοινωνικής πολιτικής δεν είναι τυχαία. Ο Δήμος Αμαρουσίου θεωρείται ένας από τους πλέον αναπτυξιακούς Δήμους που εφαρμόζει πολιτικές και πρακτικές με την πλέον σύγχρονη τεχνολογία, διαθέτει οργάνωση στις υπηρεσίες του, εφαρμόζει καινοτόμες ενέργειες και πιστοποιείται με διεθνή standards¹ ως προς τις υπηρεσίες του. Απαντώντας στην πρόκληση του μέλλοντος, εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους οργάνωσης και βελτιώνοντας την υποδομή του και το επίπεδο υπηρεσιών του, προσελκύει εκατοντάδες επιχειρήσεις και πολίτες που αναζητούν καλύτερη ποιότητα ζωής. Ως εκ τούτου, παρουσιάζει ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον η μελέτη των δομών και των λειτουργιών της εφαρμόσιμης κοινωνικής πολιτικής αυτού του δήμου ενώ οι εξελιγμένες αυτές δομές του εν λόγω τομέα διευκολύνουν την επιστημονική έρευνα.

Η συλλογή των πληροφοριών για την εκπόνηση της εργασίας που αφορούν την κοινωνική πολιτική του Δήμου Αμαρουσίου έχουν συλλεχθεί

- από πηγές του Δήμου Αμαρουσίου (αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου, μελέτες του Δήμου, ενημερωτικά φυλλάδια, banners, κ.α) ,
- από προσωπικές συνεντεύξεις με τους υπεύθυνους των φορέων δια μέσου των οποίων ασκείται η κοινωνική πολιτική,
- από παρατηρήσεις και τη συλλογή πληροφοριών από τους πολίτες του Αμαρουσίου ως προς την αποδοτικότητα των μέτρων,
- από δημοσιεύσεις του τοπικού τύπου (εφημερίδες , περιοδικά) ,
- από εκθέσεις και μελέτες φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης,
- από συγγράμματα καθηγητών Ανώτατης Εκπαίδευσης, ειδικευόμενοι στο εν λόγω αντικείμενο

Η εργασία περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

- Σύντομη αναφορά στην έννοια της δημόσιας πολιτικής
- Γενική έννοια της κοινωνικής πολιτικής
- Συνοπτικά στοιχεία κοινωνικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση

¹ Έχει ήδη πιστοποιηθεί με ISO 9001/2000 και έχει δρομολογηθεί πιστοποίηση ISO σχετικά με θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης..

- Πληροφορίες σχετικές με την ιστορία και την περιοχή μελέτης
- Τομείς κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Αμαρουσίου
- Πολιτιστικοί τομείς του δήμου Αμαρουσίου
- Αθλητικές δραστηριότητες και προγράμματα του Δήμου Αμαρουσίου.
- Συμπεράσματα και προτάσεις της έρευνας

1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1.1 Αποσαφήνιση του όρου και περιεχόμενο της δημόσιας πολιτικής

Ο όρος Κράτος, τουλάχιστον για την ελληνική πραγματικότητα, είναι συνδεδεμένος με ένα αίσθημα δυσπιστίας ή ενός θεσμού με παρατεταμένο και μόνιμο πρόβλημα. Γίνεται πολλές φορές υποκείμενο σε κανονιστικές πιέσεις με την εισβολή των νεοφιλελεύθερων θεωριών και σε πιέσεις που προκύπτουν από την παγκοσμιοποίηση και τους μηχανισμούς περιφερειακής ενσωμάτωσης.² Η δράση του τίθεται υπό αμφισβήτηση όλο και περισσότερο και εμφανίζεται ως αναποτελεσματική ή ακόμα και μη νόμιμη.

Παράλληλα η περιπλοκή των ανθρώπινων σχέσεων που προκύπτει από τις σημερινές σύνθετες κοινωνίες, αποτελεί πεδίο προβληματισμού και επιμέρους έρευνας των κοινωνικών επιστημών. Απαιτείται λοιπόν μια επιστημονική ματιά για την κατανόηση του κοινωνικού φαινομένου που προκύπτει. Η διερεύνηση του σύγχρονου ρόλου του Κράτους, της δημόσιας δράσης, των εμπλεκόμενων δρώντων, των σχέσεων δημόσιου και ιδιωτικού, της πολιτικής απόφασης αφορά το γνωστικό αντικείμενο της πολιτικής επιστήμης, επιβάλλοντας την αναθεώρηση και τον εμπλουτισμό του τόσο σε θεωρητικό όσο και σε μεθοδολογικό επίπεδο.³

Έτσι λοιπόν από τη μια πλευρά οι αδυναμίες του Κράτους και από την άλλη οι δυσχέρειες των ανθρώπινων σχέσεων τόσο σε συλλογικό όσο και σε ατομικό επίπεδο, οδήγησαν στην

² P. Muller-Y.Surel, Η ανάλυση των πολιτικών του κράτους, Εκδόσεις Τυπωθήτω, 2002, σελ.13

³ Βλ. ο.π. σελ.15

ανάπτυξη ενός ιδιαίτερου κλάδου της πολιτικής επιστήμης, αυτός που αφορά την ανάλυση των πολιτικών του Κράτους ή ανάλυση δημόσιων πολιτικών.

Με τον όρο δημόσια πολιτική ορίζεται η ανάπτυξη παρεμβάσεων μεγάλης κλίμακας από φορείς δημόσιας δράσης σε κάθε πεδίο κοινωνικοοικονομικής δραστηριότητας. Ως εκ τούτου το σύνολο σχεδόν των ενεργειών των τοπικών, εθνικών και υπερεθνικών φορέων διοίκησης αποτελούν συστατικά στοιχεία δημόσιων πολιτικών.⁴

Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται στην ανάλυση της δημόσιας δράσης, της δράσης του Κράτους μέσα από το βασικό ζήτημα της πολιτικής επιστήμης, την έννομη τάξη.

Ένας άλλος ορισμός της δημόσιας πολιτικής είναι <<καθετί που η κυβέρνηση αποφασίζει να πράξει ή να μην πράξει>> (Howlett, Ramesh, 1995, σελ.4), όπως πολιτική για τη γεωργία, την υγεία, την ασφάλιση, τους εργαζόμενους μετανάστες, τις μεταφορές κ.τ.λ. Κάθε δημόσια δράση ή απόφαση εμπίπτει της ανάλυσης των δημόσιων πολιτικών.

Η δημόσια πολιτική δεν εστιάζεται στο περιεχόμενο των δράσεων και αποφάσεων αλλά στη διαδικασία των προγραμμάτων. Δηλαδή αξιολογεί σχεδιάζει τα προγράμματα δημόσιας δράσης και επικεντρώνει την προσοχή της στον τρόπο λειτουργίας των υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για την επίτευξη του εκάστοτε προγράμματος. (συντονισμός, επικοινωνία υπηρεσιών κ.τ.λ). Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι η δημόσια πολιτική υποδεικνύει τον τρόπο σχεδιασμού και εφαρμογής των προγραμμάτων δημόσιας δράσης.

Ο όρος της δημόσιας πολιτικής, ως ανεξάρτητο κομμάτι της πολιτικής επιστήμης εμφανίζεται στις αρχές της δεκαετίας του 1950. Είναι η εποχή που έχει τελειώσει ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος και στα πλαίσια της γενικότερης ανασυγκρότησης των κοινωνιών εντάσσεται και ο διευρυμένος ρόλος του Κράτους (κράτος πρόνοιας, κοινωνική προστασία, αναδιανομή των εισοδημάτων κ.τ.λ.) καθώς και η παρέμβασή του στον οικονομικό σχεδιασμό. Δύο δεκαετίες αργότερα γίνεται αντιληπτό ότι η ενίσχυση της αγοράς προϋποθέτει σαφή σχεδιασμό της δημόσιας δράσης. Κατ' επέκταση η μελέτη της δημόσιας πολιτικής είναι απαραίτητη για την κατανόηση των λογικών που δρουν στις διάφορες μορφές παρέμβασης του κράτους στην κοινωνία.

⁴ Α. Πασσάς – Θ. Τσέκος, Διαμόρφωση και άσκηση κρατικής πολιτικής, Σημειώσεις, Πάντειο Παν/μιο, Αθήνα 1999 σελ.4

1.2 Τομείς εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών

Τα προϊόντα που απορρέουν από την άσκηση της δημόσιας δράσης χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες. Τις ρυθμιστικές, που περιλαμβάνουν τα προϊόντα των οποίων έχουν κανονιστικό χαρακτήρα και συνίστανται σε απαγορεύσεις και επιβολή κανόνων και στις διανεμητικές/αναδιανεμητικές, τα προϊόντα των οποίων έχουν χρηστικό χαρακτήρα και συνίστανται σε παροχή υπηρεσιών.⁵ Για να γίνουν πιο κατανοητά τα παραπάνω κρίνεται σκόπιμη μια σύντομη αναφορά των δημόσιων αγαθών, τις κατηγορίες που χωρίζονται καθώς και τη σχέση τους με το κράτος.

Δημόσια αγαθά είναι αυτά που κατέχουν ταυτόχρονα δύο ιδιότητες: Πρώτον, είναι μη ανταγωνιστικά στην κατανάλωση, με την έννοια ότι η κατανάλωσή τους από ένα άτομο δεν παρεμποδίζει την κατανάλωσή τους και από άλλα άτομα του κοινωνικού συνόλου. Δεύτερον, δεν είναι δυνατός ο αποκλεισμός όσων αρνούνται να καταβάλουν την τιμή για την απόλαυσή τους.⁶ Το κράτος κατά τη βεμπεριανή αντίληψη λογίζεται ως *κάτοχος του μονοπωλίου της νομιμοποιημένης φυσικής βίας*.⁷

Δηλαδή οι δημόσιοι φορείς έχουν το δικαίωμα να προσφύγουν στη φυσική βία την οποία ασκούν μονοπωλιακά και οι δυνητικοί αποδέκτες της βίας αυτής αναγνωρίζουν στο φορέα το δικαίωμα να την ασκήσει (νομιμοποίηση). Συμπερασματικά το συνολικό πλαίσιο των φορέων εκείνων οι οποίοι προς εξασφάλιση της αποτελεσματικότητάς του κρατικής δράσης τα αποτελέσματα της οποίας έχουν χαρακτήρα δημοσίων προϊόντων. Εκτός όμως από την άμεση χρήση φυσικής βίας, προσδίδει στο φορέα κρατικό χαρακτήρα και η έμμεση προσφυγή στη φυσική βία. Λόγω του πλήθους και της διαφορετικότητας των φορέων δημόσιας δράσης όπως για παράδειγμα οικονομικοί, κοινωνικοί, διοικητικοί φορείς, η φυσική βία ασκείται από εξειδικευμένους μηχανισμούς διαφορετικούς ανάλογα με την περίπτωση (π.χ. δικαιοσύνη, αστυνομία κ.τ.λ.). Ως έμμεση προσφυγή τώρα εννοούμε τη νόμιμη θέσπιση κανόνων, των οποίων η μη εφαρμογή από τους αποδέκτες, οδηγεί στην ενεργοποίηση της άσκησης φυσικής βίας.

⁵ Λ. Πασσάς – Θ. Τσέκος, Διαμόρφωση και άσκηση κρατικής πολιτικής, Σημειώσεις, Πάντειο Παν/μιο, Αθήνα 1999 σελ.8

⁶ Θ. Γεωργακόπουλος, Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική, Εκδ. Μπένου, Αθήνα 1997,σελ.178

⁷ P. Muller-Y.Surel, Η ανάληψη των πολιτικών του κράτους, Εκδ. Τυπωθήτω, 2002, σελ. 42

Υπάρχουν όμως και άλλες παράμετροι που μπορούν να προσδώσουν δημόσιο χαρακτήρα σε μια συγκεκριμένη δραστηριότητα. Πρώτον, εξασφάλιση του συνόλου ή μέρους των πόρων που απαιτούνται για την ανάπτυξη της δραστηριότητας αυτής από δημόσιες πηγές (έσοδα από φορολογία, δημόσιος δανεισμός) και κατανέμονται μέσω αποφάσεων οργάνων συνδεδεμένων με την πολιτική εξουσία και όχι μέσω των μηχανισμών της αγοράς. Δεύτερον επιλογή των επικεφαλής του φορέα με αποφάσεις οργάνων συνδεδεμένων και αυτών με την πολιτική εξουσία.

Όπως γίνεται αντιληπτό οι παραπάνω παράμετροι δύναται να περιορίσουν την αποδοτικότητα των δημόσιων δραστηριοτήτων. Για το λόγο αυτό, τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται φορείς, όπως για παράδειγμα ανώνυμες εταιρείες, στους οποίους ανατίθενται δημόσιες δραστηριότητες. Επίσης ελεγκτικές αρμοδιότητες παραχωρούνται σε εξωτερικούς συνεργάτες προκειμένου να περιοριστεί η οικονομική και διοικητική εξάρτηση των δημόσιων δραστηριοτήτων από πολιτικές αποφάσεις. Όσο αφορά τώρα την κατηγοριοποίηση των δημόσιων αγαθών, αυτά μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ενότητες:⁸

- Προϊόντα κανονιστικά προκλητής ζήτησης ή υποχρεωτικής κατανάλωσης.

Αφορά υπηρεσίες που ο αποδέκτης τους δεν συμφωνεί αλλά υποχρεώνεται από το δημόσιο φορέα να κάνει χρήση για λόγους προστασίας του δημόσιου συμφέροντος. Παραδείγματα τέτοιων αγαθών είναι οι κάθε είδους αδειοδοτήσεις, έλεγχοι, πληρωμή τελών κ.α.

- Προϊόντα διανομής / αναδιανομής.

Αφορά αγαθά και υπηρεσίες που ο αποδέκτης επιθυμεί να χρησιμοποιήσει και συνήθως παράγονται και παρέχονται μέσω της αγοράς. Το κόστος τους όμως τα καθιστά δυσπρόσιτα για ομάδες με χαμηλό εισόδημα ή κάνει την παραγωγή τους απαγορευτική εξαιτίας του περιορισμένου κοινού στο οποίο απευθύνεται.

- Συλλογικά προϊόντα και αγαθά φυσικού μονοπωλίου.

⁸ Α. Πασσάς – Θ. Τσέκος, Διαμόρφωση και άσκηση κρατικής πολιτικής, Σημειώσεις, Πάντειο Παν/μιο, Αθήνα 1999 σελ. 11

Πρόκειται για αγαθά ή υπηρεσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ταυτόχρονα από πολλούς καταναλωτές καθώς και από άτομα που δεν θέλουν ή δεν μπορούν να πληρώσουν. Με άλλα λόγια διατίθενται έτσι ώστε το άτομο που δεν πληρώνει να μπορεί να τα απολαύσει. Τέτοια αγαθά είναι η εθνική άμυνα, οι εθνικές οδοί, τα δημοτικά πάρκα κ.τ.λ. Επιπρόσθετα στην κατηγορία αυτή ανήκουν και τα προϊόντα κατά την παραγωγή των οποίων οι αναπτυσσόμενες οικονομίες κλίμακος οδηγούν σε καθεστώς φυσικού μονοπωλίου.(π.χ. σιδηρόδρομοι, παραγωγή ενέργειας).

Ωστόσο όμως η διαρκής τεχνολογική εξέλιξη έχει διαφοροποιήσει την παραγωγή σε ορισμένες περιπτώσεις μονοπωλιακών αγαθών και πλέον υφίσταται και η ιδιωτική πρωτοβουλία στην παραγωγή τους. Ένα παράδειγμα είναι οι τηλεπικοινωνίες. Μέχρι πριν από λίγα χρόνια υπήρχε μόνο ένας πάροχος, ενώ σήμερα πληθώρα όμοιων υπηρεσιών παρέχονται από πολλούς προμηθευτές.

1.3 Το νέο πλαίσιο σχεδιασμού της δημόσιας πολιτικής

Τα προβλήματα σχεδιασμού, λόγω της πολυπλοκότητας, των δημόσιων πολιτικών οδήγησαν στην ανάγκη ενός νέου βελτιωμένου πλαισίου προκειμένου να περιοριστούν οι δυσλειτουργίες του παρελθόντος. Προτού όμως αναφερθεί το νέο πλαίσιο σχεδιασμού κρίνεται σκόπιμη μια σύντομη αναφορά στα προβλήματα που οδήγησαν στη δημιουργία αυτού του νέου πλαισίου.⁹

Οι έντονες αποτυχίες του παρελθόντος στην άσκηση δημόσιων πολιτικών οφείλονταν κυρίως στο συγκεντρωτισμό των διαδικασιών σχεδιασμού και εφαρμογής τους. Βασικό πρόβλημα είναι η απόσταση του πεδίου σχεδιασμού από το πεδίο του προς επίλυση του προβλήματος. Η «απόσταση» αυτή διακρίνεται σε φυσική απόσταση, διαδικαστική και συμβολική. Πιο συγκεκριμένα φυσική απόσταση μεταξύ κέντρου και περιφέρειας και διαδικαστική που προκύπτει από την πολυπλοκότητα των ενεργειών και βημάτων που χρειάζονται για την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών. Τέλος συμβολική, που δημιουργείται λόγω της χρήσης διαφορετικών επικοινωνιακών κωδικών από όσους σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και υφίστανται τις συνέπειες των δημόσιων πολιτικών.

⁹ Α. Πασσάς – Θ. Τσέκος, Διαμόρφωση και άσκηση κρατικής πολιτικής, Σημειώσεις, Πάντειο Παν/μιο, Αθήνα 1999 σελ.39-43

Είναι προφανές ότι μια τέτοια πολυδιάστατη απόσταση οδηγεί σε αποτυχίες και αναποτελεσματικότητα των ασκουμένων πολιτικών. Η αρνητική αυτή κατάσταση έχει περιγραφεί με τον όρο Stress του κράτους που αναφέρεται στην αδυναμία των κεντρικών μηχανισμών του κράτους να παρέμβουν αποτελεσματικά και να αντιμετωπίσουν τα προαναφερόμενα προβλήματα.

Έτσι λοιπόν προκειμένου να αμβλυνθούν τα παραπάνω προβλήματα, το νέο πλαίσιο σχεδιασμού προχωρά στην εκχώρηση αρμοδιοτήτων από το κεντρικό κράτος έτσι ώστε η λύση να δίνεται στον τόπο διεξαγωγής του προβλήματος. Η εκχώρηση αυτή παίρνει τη μορφή της αποσυγκέντρωσης (οι αρμοδιότητες μεταφέρονται σε περιφερειακά κρατικά όργανα) και της αποκέντρωσης (οι αρμοδιότητες μεταφέρονται σε φορείς που η ηγεσία των οποίων εκλέγεται τοπικά).

Παράλληλα περιορίζονται τα διοικητικά ιεραρχικά επίπεδα με απώτερο σκοπό την επίτευξη της μείωσης της κάθετης επικοινωνίας η οποία έχει μονοδιάστατο και ατελή χαρακτήρα (καθοδικά: εντολές, ανοδικά: αναφορές επί των εντολών) και αντιστρόφως ενίσχυση των οριζόντιων συντονιστικών μηχανισμών και των αντίστοιχων επικοινωνιών. Η έμφαση στις οριζόντιες λειτουργίες συνεπάγεται περισσότερους και περισσότερο ισότιμους μετόχους. Αυτό οδηγεί στην έννοια του δικτύου, δηλαδή στη μη ιεραρχημένη, οριζόντια, λειτουργική διασύνδεση μιας πληθώρας, κατά βάση ισότιμων, δρώντων υποκειμένων. Τα δίκτυα μπορούν να είναι κάθετα (υπερεθνικοί, εθνικοί και τοπικοί μέτοχοι), οριζόντια (διϋπουργικά δημόσια και ιδιωτικά) και μικτά (συγκεντρώνουν μετόχους τόσο από τα κάθετα όσο και από τα οριζόντια).

Με τα νέα αυτά δεδομένα οι σχεδιαστές της δημόσιας πολιτικής δεν είναι μόνο τα πολιτικο-διοικητικά στελέχη. Επιπρόσθετα δεν λειτουργεί το δίτολο αποφασίζοντες (κράτος, διοίκηση) έναντι διοικούμενων (κοινωνία πολιτών, επιχειρήσεις, πολίτες). Στα κέντρα αποφάσεων λαμβάνουν μέρος τόσο οι εκπρόσωποι του κράτους όσο και οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών. Παράλληλα πραγματοποιείται διάλογος μεταξύ ισότιμων μετόχων και όχι μονομερούς επιβολή θέσεων. Ανάλογης σημασίας είναι και το μοντέλο αμοιβαίου οφέλους όπου στόχος είναι όλοι οι συμμετέχοντες να αποκτήσουν κάποιο όφελος από τις τελικές ρυθμίσεις μιας δημόσιας πολιτικής.

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω καταλήγουμε σε μια διαφοροποίηση του μοντέλου άσκησης δημόσιων πολιτικών. Στο παρελθόν τα ανώτερα ιεραρχικά επίπεδα και το κέντρο ελάμβαναν την απόφαση ενώ τα κατώτερα ιεραρχικά επίπεδα και η περιφέρεια επωμίζονταν την εκτέλεση. Τώρα, τα ανώτερα ιεραρχικά επίπεδα και το κέντρο έχουν το γενικό σχεδιασμό της επιθυμητής κατάστασης, τον καθορισμό των γενικών προδιαγραφών, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και την αναδιανομή των πόρων όπου αυτή χρειάζεται. Η διαφορά εδώ έγκειται στον αυξημένο ρόλο που έχουν τα κατώτερα ιεραρχικά επίπεδα που αναλαμβάνουν την προετοιμασία της απόφασης με συλλογή, επεξεργασία και διεκπεραίωση δεδομένων, την εξειδίκευση των προδιαγραφών προς υλοποίηση και τέλος την παροχή υπηρεσιών.

1.4 Συνοπτική αποτίμηση αποτελεσμάτων από την άσκηση δημόσιων πολιτικών

Το στάδιο της αποτίμησης εμπεριέχει τη σύγκριση του σχεδιασμού δημόσιων πολιτικών με τα τελικά αποτελέσματα έτσι ώστε να διαπιστωθεί το ποσοστό επιτυχίας των στόχων που πραγματοποιήθηκαν. Και η αποτίμηση αυτή είναι απαραίτητο να σχεδιαστεί προσεκτικά.¹⁰ Ταυτόχρονα χρειάζεται να υπάρξει διαχείριση προτάσεων και ενδεχόμενες λύσεις βελτίωσης και αλλαγών. Για την λήψη ορθών αποφάσεων σχετικά με τη συνέχιση ή όχι του προγράμματος απαιτείται να τεκμηριωθεί ότι τα πλεονεκτήματα ή τα μειονεκτήματα που προκύπτουν επί του προβλήματος οφείλονται στο πρόγραμμα και τις εκροές του και όχι σε εξωτερικούς ως προς το πρόγραμμα παράγοντες.

Μια επιπλέον σημαντική παράμετρος της διαδικασίας αξιολόγησης είναι ο προσδιορισμός του ύψους επηρεασμού του τελικού αποτελέσματος από τους επιμέρους παράγοντες της παρέμβασης. Ο προσδιορισμός αυτός καθορίζει ποιες μέθοδοι παρέμβασης πρέπει να διατηρηθούν και ποιες όχι. Επίσης τον προσδιορισμό ενίσχυσης ή τροποποίησης στο βαθμό που απορροφούν πόρους, με δεδομένο ότι οι διαθέσιμοι πόροι πρέπει να αξιοποιούνται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται η μείωση του κόστους.

¹⁰ Κρίνεται σκόπιμο να μην αναφερθούν στην παρούσα μελέτη αναλυτικά τα στοιχεία σχετικά με τη διαδικασία και την πραγματοποίηση της αξιολόγησης των δημόσιων πολιτικών. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. P. Muller-Y.Surel, Η ανάλυση των πολιτικών του κράτους, Εκδ. Τυπωθήτω, 2002 και Α. Πασσάς – Θ. Τσέκος, Διαμόρφωση και άσκηση κρατικής πολιτικής, Σημειώσεις, Πάντειο Παν/μιο, Αθήνα 1999 σελ. 77-83

Το ζητούμενο εδώ είναι να καθοριστούν οι τρόποι με τους οποίους θα αξιολογήσουμε τους συγκεκριμένους δραστικούς παράγοντες.. Γι' αυτό αναφέρονται μια σειρά παραγόντων όπως:¹¹

- Την εσωτερική αξιοπιστία του προγράμματος(συνδέονται τα επιτευχθέντα αποτελέσματα με παραμέτρους του προγράμματος ή με ξένες προς αυτούς παραμέτρους;)
- Την σχεδιαστική αξιοπιστία του προγράμματος (ως προς τις αιτίες: ποιο είναι το πιο δραστικό συστατικό και γιατί, ως προς τα αποτελέσματα: ποιο είναι το υποσύνολο των στόχων, από πού κυρίως επηρεάζεται και γιατί)
- Την εξωτερική αξιοπιστία του προγράμματος¹²

Οι μέχρι εδώ περιγραφείσες μέθοδοι δείχνουν την επίδραση της διοικητικής δράσης πάνω στους στόχους που έχουν ορισθεί. Εμφανίζονται όμως συχνά επιπτώσεις μη προβλεφθείσες επάνω σε τρίτους παράγοντες, μέσα και γύρω στο χώρο εφαρμογής των προγραμμάτων, καθώς και μη επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Και αυτά τα έμμεσα αποτελέσματα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διότι συνιστούν επιπτώσεις του προγράμματος.

¹¹ Α. Πασσάς – Θ. Τσέκος, Διαμόρφωση και άσκηση κρατικής πολιτικής, Σημειώσεις, Πάντειο Παν/μιο, Αθήνα 1999 σελ. 80-83

¹² για πιο λεπτομερή ανάλυση βλ. ο.π. σελ 80-82

2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

2.1 Οριοθέτηση της έννοιας της Κοινωνικής Πολιτικής

Για την έννοια της κοινωνικής πολιτικής δεν υπάρχει ένας γενικά αποδεκτός ορισμός. Στη βιβλιογραφία ο όρος κοινωνική πολιτική συνδέεται γενικότερα με την καταγραφή, ιεράρχηση και κάλυψη κοινωνικών κινδύνων και αναγκών μέσα από σύνολα ρυθμίσεων και παροχών σε τομείς όπως:

- η υγεία
- η ασφάλιση
- η απασχόληση
- η στέγαση και
- οι προνοιακές υπηρεσίες, νοούμενες ως σύνολο παρεμβάσεων που στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών συνδεδεμένων ιδίως με:
 - την παιδική μέριμνα
 - την προστασία της τρίτης ηλικίας
 - την ενίσχυση της οικογένειας
 - την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες

Στις ειδικότερες στοχεύσεις της κοινωνικής πολιτικής περιλαμβάνεται:

- η εξομάλυνση των ποσοτικών και ποιοτικών προβλημάτων που αφορούν τις συνθήκες διαβίωσης των λιγότερο ευνοημένων από τη λειτουργία της αγοράς πληθυσμιακών ομάδων και η συνεπακόλουθη,

- η διασφάλιση αξιοπρεπών όρων ζωής για το σύνολο των μόνιμα εγκατεστημένων προσώπων¹³.

Μετά από μελέτη για την καταγραφή και αξιολόγηση των δραστηριοτήτων των κεντρικών και οργανωτικών δομών άσκησης κοινωνικής πολιτικής σε σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση, το ενδιαφέρον επικεντρωνόταν στον τομέα της πρόνοιας. Ειδικότερα στην καταγραφή προγραμμάτων σχετικών με προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες, που στοχεύουν στην κοινωνική ένταξη ή επανένταξη των ακόλουθων ομάδων-στόχων: γυναίκες, παιδιά, νέοι, άνθρωποι τρίτης ηλικίας και άτομα με ειδικές ανάγκες.

Το πλαίσιο δράσης της κοινωνικής πολιτικής στο Μαρούσι έχει κατηγοριοποιηθεί στα εξής:

- Ηλικιωμένοι
- Οικογένειες με παιδιά
- Πολίτες γενικά (παιδιά-ενήλικες)
- Άτομα με ιδιαιτερότητες
- Άτομα με αναπηρίες
- Ευπαθείς ομάδες

2.2 Πρότυπα Κοινωνικής Πολιτικής

Για πολύ καιρό η οργάνωση της κοινωνικής πολιτικής βασιζόταν στην κυριαρχία ενός εκ των δύο θεωρητικών μοντέλων, το υπολειμματικό πρότυπο κοινωνικής πρόνοιας και το θεσμικό μοντέλο¹⁴.

Σύμφωνα με το υπολειμματικό μοντέλο οι κοινωνικές υπηρεσίες χρειάζεται να παρέχονται μόνο στα μέλη της κοινωνίας τα οποία αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους. Σε αυτά που δεν έχουν οικογένεια ή η οικογένεια αδυνατεί να παρέχει βοήθεια στα αδύναμα μέλη της. Ο ρόλος του κράτους είναι επικουρικός, δηλαδή έχει έναν περιορισμένο ρόλο παρέμβασης στην ζωή των ατόμων και των οικογενειών. Οι θιασώτες

¹³ Βλ. Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Τελική Έκθεση», Αθήνα, 2006, σελ.7

¹⁴ Ο. Στασινοπούλου, «Κράτος Πρόνοιας: Ιστορική εξέλιξη – Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις», Gutenberg, Αθήνα, 1990, σελ. 24

του υπολειμματικού μοντέλου υποστηρίζουν πως η εξοικονόμηση των πόρων επιτυγχάνεται μέσω της ορθολογικής αξιοποίησής τους εκεί όπου υπάρχει πραγματική ανάγκη. Έτσι λοιπόν καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως το υπολειμματικό μοντέλο είναι στατικό, απευθύνεται σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού τις οποίες στιγματίζει κοινωνικά χωρίζοντας τους ανθρώπους σε κάστες. Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι για τις υπηρεσίες εκείνες οι οποίες εξυπηρετούν τα ασθενέστερα οικονομικά στρώματα και τις μη προνομιούχες ομάδες του πληθυσμού δεν υπάρχει πολιτική υποστήριξη και συνεπώς επαρκής χρηματοδότηση. Γι' αυτό είναι γνωστό ότι κοινωνικές υπηρεσίες για άτομα χαμηλού εισοδήματος είναι υπηρεσίες χαμηλού επιπέδου ποιότητας.

Στην αντίπερα όχθη, το θεσμικό μοντέλο κοινωνικής πολιτικής υποστηρίζει πως η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, απαιτείται να απευθύνεται σε όλους. Οι κοινωνικές υπηρεσίες αφορούν όλους τους πολίτες και αποτελούν έκφραση των δικαιωμάτων τους. Στόχος είναι η επίτευξη της κοινωνικής συνοχής και η αποφυγή κοινωνικού στιγματισμού καθώς όλοι θα έχουν πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές. Το κύριο χαρακτηριστικό του θεσμικού προτύπου είναι ο αναδιανεμητικός ρόλος, αυτοί δηλαδή που ωφελούνται δεν είναι μόνο εκείνοι οι οποίοι πληρώνουν ανάλογα για τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούν. Οι υποστηρικτές του υπολειμματικού μοντέλου θεωρούν την καθολική παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σπατάλη πόρων καθώς δεν αξιοποιούνται κατάλληλα εκεί που υπάρχει πραγματικά ανάγκη.

2.3 Θεσμικό Πλαίσιο άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής

Οι βασικές διατάξεις του Δ.Κ.Κ., που σχετίζονται με την παρέμβαση της Τ.Α. στον τομέα της Κ.Π. είναι οι εξής¹⁵:

- Άρθρο 24 παρ. 1 εδ. η και θ «στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. ανήκουν η κατασκευή και συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών και η κατασκευή κάθε δημοτικού ή κοινοτικού κτιριακού έργου που προορίζεται για οποιονδήποτε κοινωφελή σκοπό».
- Άρθρο 25 παρ. 1 Ο Δήμος ή η κοινότητα μπορεί ν' αναπτύσσει και κάθε άλλη δραστηριότητα που δεν ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητά του και προάγει τα κοινωνικά συμφέροντα των δημοτών και ιδίως να ιδρύει παιδικούς, βρεφικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς και άλλα νομικά πρόσωπα για την παροχή κοινωνικών

¹⁵ «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», Μελέτη Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. –Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1995, σελ 20

υπηρεσιών, όπως κέντρα ψυχαγωγίας και αναψυχής για τους ηλικιωμένους, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, κέντρα ανοιχτής περίθαλψης ηλικιωμένων και να φροντίζει για τη λειτουργία τους.

- Άρθρο 93 παρ. 1 Δ.Κ.Κ. Το δημοτικό συμβούλιο είναι αρμόδιο για την οργάνωση και λειτουργία των κέντρων που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες..
- Άρθρο 245 Δ.Κ.Κ. (παροχή από τους Ο.Τ.Α. ειδών διαβίωσης ή περίθαλψης ή χρηματικά βοηθήματα σε οικονομικά αδυνάτους).
- Με τον ν. 1729/87, συνίσταται Γνωμοδοτικό Συμβούλιο, με σκοπό την καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών, στο οποίο μετέχουν εκπρόσωποι της Τ.Α.
- Με το Π.Δ. 545/10-10-1989 (ΦΕΚ-Α-231), μεταβιβάζεται η αρμοδιότητα διορισμού μελών Διοικητικών Συμβουλίων κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών από τους Νομάρχες στους Ο.Τ.Α.
- Με το Π.Δ. 252/90, συστάθηκε το Ν.Π.Δ.Δ. «Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας Ευρυτανίας», του οποίου η Διοίκηση περιλαμβάνει εκπρόσωπο της Τ.Α. που ορίζεται από την ΚΕΔΚΕ.

Με τον ν. 2071/92 «Εκσυγχρονισμός και οργάνωση του Συστήματος Υγείας» και τη σύσταση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας προβλέπεται η συμμετοχή δύο εκπροσώπων της ΚΕΔΚΕ. Εκπρόσωποι της ΚΕΔΚΕ και της ΤΕΔΚ συμμετέχουν στην Επιτροπή Σχεδιασμού Αγωγής Υγείας (Ε.Σ.Α.Υ.) και στις Νομαρχιακές Επιτροπές Σχεδιασμού Αγωγής Υγείας (ΝΕΣΑΥ) και στα Διοικητικά Συμβούλια του Ε.Ο.Π., του ΠΙΚΠΑ και του «ΜΗΤΕΡΑ». Ένας εκπρόσωπος της Τ.Α. μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Κ.Α.Β. Η εκπροσώπηση της Τ.Α., σύμφωνα με τον ν. 1397/83 (Ε.Σ.Υ.) στα Δ.Σ. των κρατικών νοσοκομείων, στα Περιφερειακά Συμβούλια Υγείας (ΠΕΣΥ) και στα Εποπτικά Συμβούλια των Ν.Π.Ι.Δ. νοσοκομείων καταργείται.

Με βάση τα παραπάνω, συμπεραίνουμε ορισμένα πράγματα, παρατηρώντας ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργεί μάλλον σαν τροχοπέδη παρά ως παράγοντας ανάπτυξης της άσκησης Κ.Π. σε τοπικό επίπεδο. Καταρχήν η κατάταξη των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας στις συντρέχουσες αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α., δεν τους υποχρεώνει να τις ασκήσουν, απλά τους παρέχεται το δικαίωμα. Θα πρέπει λοιπόν αυτές να μετατραπούν σε αποκλειστικές αρμοδιότητες με την απαραίτητη οργανωτική και λειτουργική υποδομή και τη ρύθμιση σχέσεων και αρμοδιοτήτων μεταξύ της κεντρικής, περιφερειακής και τοπικής

εξουσίας στον τομέα αυτό. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ουσιαστική αποκέντρωση, αν δεν κατοχυρωθούν νομοθετικά οι αρμοδιότητες της Τ.Α. και αν δεν εκχωρηθούν σ' αυτήν αρμοδιότητες από την περιφερειακή και κεντρική διοίκηση.

Κατά δεύτερον η Τ.Α. έχει τη δυνατότητα να παρέχει υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα, χρηματοδοτώντας αυτές όμως με ίδιους πόρους. Αναλογιζόμενοι την υφιστάμενη οικονομική κατάσταση των Ο.Τ.Α., συμπεραίνουμε ότι αυτό είναι από δύσκολο έως αδύνατο.

Επιπλέον, αντί να ισχυροποιείται ο ρόλος της Τ.Α., συμμετέχοντας σε περισσότερα συλλογικά όργανα (Δ.Σ. παιδικών σταθμών κ.α.), παρατηρούμε το αντίθετο φαινόμενο, δηλαδή να καταργείται η εκπροσώπησή τους σε πολλά από αυτά.

Ανεξάρτητα όμως από τα προαναφερόμενα, η Τ.Α. και η Κεντρική Διοίκηση θα πρέπει να προβούν σε συνολικό επαναπροσδιορισμό των λειτουργιών και αρμοδιοτήτων της Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού.

2.4 Η εξέλιξη της Κοινωνικής Πολιτικής στην Ελλάδα

Δείγματα κοινωνικής πολιτικής εμφανίζονται ήδη από την Καποδιστριακή περίοδο με την ίδρυση και τη λειτουργία επτά συνολικά νοσοκομείων, ενός ορφανοτροφείου στην Αίγινα αλλά και οικονομική στήριξη περιφερειακών ιδρυμάτων, όπως αυτό που λειτουργούσε στην Άνδρο ο Θεόφιλος Καΐρης. Κατά την οθωνική περίοδο το Διάταγμα «Περί Αστυκλινικής εν Αθήναις», ο Νόμος «Περί συστάσεως Φρενοκομείων», ο Νόμος «Περί συστάσεως επαρχιακών ιατρών» και το Διάταγμα εφαρμογής του καθώς και το Διάταγμα «Περί προσόντων των διορισθησομένων ως νομαρχιακών και επαρχιακών ιατρών και περί συστάσεως εξεταστικής αυτών επιτροπής» αποτελούν ενδείξεις άσκησης στοιχειώδους κρατικής δράσης και στον κοινωνικό τομέα. Το γεγονός ότι στα Υγειονομεία και τα Λοιμοκαθαρήρια μισθοδοτούνται 168 άτομα ενώ στα δημόσια θεραπευτήρια μόλις 15, καταδεικνύει βέβαια τον κατασταλτικό προσανατολισμό της πρώιμης αυτής κοινωνικής πολιτικής. Ωστόσο απαντώνται και σποραδικά δείγματα προνοιακών δραστηριοτήτων όπως τεκμαίρεται από τους Νόμους «Περί βοήθειας των εκ της πολυομβρίας παθόντων εν

Ερετρεία οικογενειών των Ψαριανών» και «Περί περιθάψεως των εν Θήβαις απόρων οικογενειών καταστραφεισών εκ των προ μικρού συμβάντων σεισμών».

Με το Νόμο ΓΛΒ' (3932) /12 Νοεμβρίου 1911 προστίθεται ένα ακόμη τμήμα με απόσπαση του γραφείου εργασίας από το τμήμα Εμπορίου και Βιομηχανίας και αναβάθμισή του σε τμήμα Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας. Παρά το τμήμα αυτό συγκροτείται 'Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας' με ρόλο συμβουλευτικό και εκπροσώπηση εργοδοτών, εργαζομένων, βουλευτών και εμπειρογνομόνων.

Οι πρώτες υπουργικές δομές με αρμοδιότητες κοινωνικής πολιτικής εμφανίζονται κατά τη περίοδο διακυβέρνησης του Βενιζέλου. Το 1911 δημιουργείται εντός του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ένα τμήμα Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας με απόσπαση του γραφείου εργασίας από το τμήμα Εμπορίου και Βιομηχανίας και αναβάθμισή του. Παρά το τμήμα αυτό συγκροτείται 'Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας' με ρόλο συμβουλευτικό και εκπροσώπηση εργοδοτών, εργαζομένων, βουλευτών και εμπειρογνομόνων. Με το Νόμο 748/1917 «Περί συστάσεως Υπουργείου Περιθάψεως» συγκροτείται το πρώτο υπουργείο με αρμοδιότητες κοινωνικών υπηρεσιών και πεδίο πολιτικής τους επιστρατους και τους πρόσφυγες. Το υπουργείο μετονομάζεται σε «Υπουργείο Υγιεινής Προνοίας και Αντιλήψεως» το 1922, όπου τα ζητήματα πρόνοιας αποσυνδέονται από την εργασία και συνδέονται με την υγεία. Το 1928 ο Βενιζέλος δημιουργεί εντός αυτού μια ιδιαίτερη δομή για τα θέματα υγείας που με το Νόμο 4172/1929 αναβαθμίζεται σε «αυτοτελές Υπουργείον Υγιεινής» και αποσπάται από το Υπουργείο Προνοίας και Αντιλήψεως, (για να επανανοποιηθεί αργότερα το 1932 από την κυβέρνηση Τσαλδάρη). Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η σχέση εργασίας, υγείας και πρόνοιας εμφανίζεται από τα πρώτα βήματα οργανωτικής συγκρότησης του κοινωνικού πεδίου δημόσιας πολιτικής,

Προνοιακές δράσεις μέσα από αυτοτελείς δομές πρωτοεμφανίζονται με τη συγκρότηση μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, μιας ανεξάρτητης διεθνούς επιτροπής που δεν ελεγχόταν από την ελληνική κυβέρνηση, με αμερικανό πρόεδρο, και λειτουργική και οικονομική αυτοτέλεια, η οποία συντόνισε το όλο έργο της προσφυγικής αποκατάστασης. Οι ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες, παρ' ότι κατ' επανάληψη ήρθαν σε σύγκρουση με την ΕΑΠ σε θέματα εφαρμογής, δεν φαίνεται να είχαν αναπτύξει κανένα συγκροτημένο σχέδιο οικονομικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης του προσφυγικού πληθυσμού και όταν η ΕΑΠ διαλύθηκε δεν υπήρξε αντίστοιχος εθνικός

συντονιστικός μηχανισμός: οι αρμοδιότητες κατακερματίστηκαν μεταξύ ποικίλων συναρμόδιων φορέων.¹⁶

Μετά τη λήξη του β' παγκοσμίου πολέμου και ενώ η Ευρώπη εστίαζε, εκτός των άλλων, στην αναβάθμιση του κράτους πρόνοιας, η Ελλάδα είχε να αντιμετωπίσει τον Εμφύλιο Πόλεμο. Παράλληλα, η τότε πολιτική πραγματικότητα απέκλειε τους ηττημένους από το πολιτικό σύστημα και τις παροχές του κοινωνικού κράτους. Επίσης η κατανομή των δημόσιων δαπανών δεν συμβάδιζε με τις πραγματικές ανάγκες της εποχής. Με ανθρώπινες απώλειες της τάξης του 5-10% του πληθυσμού, με κατεστραμμένο ουσιαστικά το σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο και ερειπωμένο το 23% των οικοδομών, οι δαπάνες κατανέμονταν στις προτεραιότητες του ξένου παράγοντα (Η.Π.Α.). Οι τελευταίες αφορούσαν τη σταθεροποίηση μιας πειθαρχημένης δημοκρατίας και την οικονομική ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων, αφήνοντας έτσι ακάλυπτα τα προαναφερθέντα προβλήματα.

Κατά τη διάρκεια των ετών 1950-1956 τη δημοσιονομική πολιτική καθορίζει η ανάγκη μείωσης του ελλείμματος του κρατικού προϋπολογισμού και του πληθωρισμού. Αυτό που χαρακτηρίζει την αμέσως επόμενη τετραετία είναι η επιβάρυνση των χαμηλότερων εισοδημάτων. Από τη μία πλευρά παρατηρείται αύξηση των δημόσιων επενδύσεων και από την άλλη η φορολογική πολιτική πλήττει τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού με την ιδιαίτερος μεγάλη αύξηση των έμμεσων φόρων. Επιπλέον την περίοδο αυτή (1950-1961) η παρακμή των εισοδημάτων και η αυξημένη ανεργία οδήγησε στη μαζική μετανάστευση, πρώτα προς στα αστικά κέντρα και κατόπιν στο εξωτερικό.¹⁷

Εκτός όμως από τα προβλήματα οικονομικού και επαγγελματικού χαρακτήρα εντεινόταν και τα προβλήματα κοινωνικού χαρακτήρα και καθημερινής πρακτικής που προέκυπταν από τις ανισότητες των εισοδημάτων. Έχει αναφερθεί πως η ανάγκη για ανάπτυξη κοινωνικού κράτους δεν ήταν επιτακτική στη χώρα μας, μέχρι πρόσφατα. Το κράτος πρόνοιας εμφανίστηκε και αναπτύχθηκε σε χώρες βιομηχανικά αναπτυγμένες οι οποίες βρίσκονταν στο πιο προχωρημένο στάδιο του κεφαλαιοκρατικού συστήματος. Ο ρόλος του ήταν να απορροφά όλους τους κοινωνικούς κραδασμούς, οι οποίοι προέρχονταν από τις

¹⁶ Κοντιάδης Ξ.- Καλατζής Ν.- Μίχος Α.- Μπιτζάνη Ε.- Τσέκος Θ., Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση, τελική έκθεση. Ι.Τ.Α. Αθήνα 2006, σελ.69-69

¹⁷ Δ. Βενιέρης- Χ. Παπαθεοδώρου, (2003). *Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα, προκλήσεις και προοπτικές* (σελ. 104-106), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

διάφορες κοινωνικές ανισότητες. Έτσι λοιπόν στην Ελλάδα, ελλείπει δευτερογενούς τομέα παραγωγής που θεωρείται ότι είναι αυτός που στηρίζει το κεφαλαιοκρατικό σύστημα, δεν παρουσιάστηκαν όλα εκείνα τα κοινωνικά φαινόμενα ώστε να χαρακτηρίσουν την ελληνική κοινωνία κεφαλαιοκρατική.¹⁸ Η παραπάνω θέση είναι κατά τη γνώμη μου εν μέρει σωστή. Μπορεί την οικονομία της Ελλάδας να τη χαρακτηρίζει ένας ευρύτατος πρωτογενής τομέας και να θεωρείται ότι δεν δημιουργούνται έντονες αντιθέσεις, η ανάγκη όμως για κοινωνική πρόνοια αδύναμων ομάδων και όχι μόνο, υπήρχε σε όλες τις φάσεις της ιστορίας. Μόνο και μόνο το γεγονός ότι οι ισχυροί οικογενειακοί δεσμοί, το συγγενικό περιβάλλον ακόμα και η γειτονιά να αντικατέστησαν το κράτος πρόνοιας, (η φροντίδα των υπερηλίκων, των αρρώστων και των νηπίων παρέχόταν από τα οικογενειακά και συγγενικά δίκτυα, οι στεγαστικές ανάγκες επιλύονταν μέσω της αυτοστέγασης και των ιδίων πόρων του νοικοκυριού κ.τ.λ.), μαρτυρά το μέγεθος άμεσης οικοδόμησης κοινωνικών υπηρεσιών. Έτσι λοιπόν η παρακμή των εισοδημάτων των αγροτικών περιοχών, η εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση και η ανύπαρκτη σχεδόν προστασία από την ανεργία συνιστούσαν τις οικονομικές όψεις συγκεκριμένων πολιτικών επιλογών.¹⁹ Οι κυβερνήσεις από το 1950 και έπειτα εξέφραζαν συγκεκριμένα ταξικά και στενά πολιτικά συμφέροντα, συνήθως των κυρίαρχων κοινωνικών τάξεων, πράγμα που κατά τη γνώμη μου συμβαίνει και ήμερα ως ένα βαθμό. Αντί λοιπόν μέλημα των κυβερνητικών παραγόντων του τόπου να είναι η διαμόρφωση κοινωνικής πολιτικής για τους άνεργους και τις ευπαθείς ομάδες, επέλεξαν να ενισχύσουν την πολεμική προπαρασκευή της χώρας.²⁰ Και ενώ το ίδιο διάστημα προτεραιότητα των χωρών της Ευρώπης είναι η δημιουργία βάσεων κοινωνικής πολιτικής, στην Ελλάδα το ρόλο του κράτους πρόνοιας για τα ασθενέστερα στρώματα τον έπαιξε η πρόσληψη στο δημόσιο που γι' αυτό το λόγο στελεχώθηκε με όρους κοινωνικής πολιτικής και όχι αξιοκρατίας ως όφειλε.

Με την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας το 1974 αρχίζει μια νέα εποχή για την χώρα. Ξεκινάει διαδικασία εκσυγχρονισμού και ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Γίνονται προσπάθειες οικοδόμησης ενός κράτους δικαίου και κοινωνικής προστασίας γενικότερα. Η οικονομία παραμένει στάσιμη, η ανεργία σημειώνει άνοδο οι δυνατότητες για την χρηματοδότηση του κράτους πρόνοιας είναι περιορισμένες. Σημειώνονται

¹⁸ Ε.Ε.Τ.Α.Α. «Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση», Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα 1995, σελ. 56-57

¹⁹ Δ. Βενιέρης- Χ. Παπαθεοδώρου, (2003). *Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα, προκλήσεις και προοπτικές* (σελ. 106-108), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

²⁰ βλ. ο.π. σελ. 107

δημογραφικές αλλαγές, ο πληθυσμός γερνάει αυτό έχει επιπτώσεις όσον αφορά τον τομέα της κοινωνικής προστασίας :

- Αύξηση της ζήτησης για παροχή ιδρυματικής και εξωιδρυματικής φροντίδας για τα ηλικιωμένα άτομα .
- Επιβάρυνση του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης
- Μεγαλύτερο κόστος για τις δαπάνες της κοινωνικής ασφάλισης
- Αύξηση της ζήτησης για παροχή συμβουλευτικών κοινωνικών υπηρεσιών σε άτομα και οικογένειες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες .

Οι ασφαλιστικοί φορείς διακρίνονται ανάλογα με τους κινδύνους που καλύπτουν σε κύριας ασφάλισης και επικουρικής ,ασθένειας και πρόνοιας. Από τις αρχές τις δεκαετίας του 1980 η πολιτική των κυβερνήσεων στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης έχει πέντε στόχους :

- Την αύξηση των κατώτατων επιπέδων συντάξεων
- Την εξασφάλιση ενός ελάχιστου ύψους μηνιαίας σύνταξης για όλους τους αγρότες
- Ασφάλιση για ολόκληρες κατηγορίες ομογενών
- Στον υπολογισμό των συντάξεων υπήρχε αυτόματη τιμαριθμική αύξηση ώστε να περιορίζεται η απώλεια του εισοδήματος .
- Θεσμοθέτηση της διαδοχικής κοινωνικής ασφάλισης .

Στο ασφαλιστικό σύστημα υπάρχουν βασικές αδυναμίες οι οποίες σχετίζονται με τους εξής παράγοντες :

- Την πληθώρα των ασφαλιστικών ταμείων έτσι ώστε ένα μεγάλο ποσό σπαταλάται για διοικητικά έξοδα
- Την διαφοροποίηση των κανόνων προστασίας και παροχών κατά φορέα ώστε κάποιες κατηγορίες ασφαλισμένων να τηγχάνουν εξαιρετικά ευνοϊκής μεταχείρισης
- Την χρησιμοποίηση των ασφαλιστικών φορέων από το κράτος για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής χωρίς την αντίστοιχη αποζημίωση με αποτέλεσμα να οδηγούνται τα ταμεία σε προβληματικό καθεστώς.
- Την παροχή υπηρεσιών χαμηλού επιπέδου από ορισμένα ταμεία.

Στο τέλος της δεκαετίας του '80, οι δημόσιες δαπάνες που αφορούν κοινωνικές πολιτικές μειώνονται λόγω των σοβαρών προβλημάτων που τις χαρακτηρίζουν όπως είναι η

αποσπασματικότητα, η αδυναμία κάλυψης των πραγματικών αναγκών, η αναποτελεσματικότητα και ο συγκεντρωτισμός.

Ο κυριότερος κεντρικός φορέας που αφορά σε ζητήματα κοινωνικής πρόνοιας και υγείας είναι το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων όπου είναι συγκεντρωμένες οι περισσότερες αρμοδιότητες. Με θέματα όμως κοινωνικής πολιτικής είναι επιφορτισμένοι και άλλοι κεντρικοί φορείς όπως το Υπουργείο Εθνικής παιδείας και Θρησκευμάτων σε θέματα αγωγής υγείας, η Γενική Γραμματεία νέας γενιάς, η Γενική Γραμματεία ισότητας που υπάγονται σε διάφορα υπουργεία. Επίσης οργανισμοί με τη νομική μορφή ΝΠΙΔ ή ΝΠΙΔ όπως ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας, το Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντιλήψεων, το Κέντρο Βρεφών Μητέρα, που και αυτοί υπάγονται στο Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

2.5 Η άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση - Ο Σύγχρονος Ρόλος της

Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής είναι διαφορούμενος. Από τη μία μεριά το κράτος εξασφαλίζει (όχι πάντοτε) το θεσμικό πλαίσιο στην τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά από τη άλλη μεριά δεν εξασφαλίζει αντίστοιχες δυνατότητες χρηματοδότησης²¹.

Η κυριότερη δυνατότητα που δίνεται στην τοπική αυτοδιοίκηση (Τ.Α) από το κεντρικό κράτος είναι γνωμοδοτικού χαρακτήρα. Δηλαδή η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να συμμετέχει με εκπροσώπους της σε κρατικά όργανα, χωρίς όμως την δυνατότητα συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων.

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι η ελληνική κατάσταση της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής προστασίας είναι μεν βελτιωμένη σε σχέση με το παρελθόν αλλά επιδέχεται πολλών και σημαντικών βελτιώσεων. Το νομικό πλαίσιο κοινωνικής προστασίας πολλές φορές δεν ακολουθεί ουσιαστικά και λειτουργικά τα συστήματα πρόνοιας και ασφάλισης., ενώ η διατήρηση των παραδοσιακών σχέσεων κοινωνικής συμπαράστασης στα πλαίσια

²¹ Ο. Στασινοπούλου, «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», Αθήνα,

των κοινωνικών θεσμών, αποτελεί ίσως την σημαντικότερη μορφή κοινωνικής προστασίας.

Ουσιαστική λύση για την ανάπτυξη της κοινωνικής προστασίας στη χώρα μας, αποτελεί η συνεργασία των δημόσιων και ιδιωτικών θεσμών. Ο εκσυγχρονισμός που χρειάζεται το πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής πρέπει να βασίζεται στην οργανωμένη στήριξη της κοινωνικής πρωτοβουλίας²², Επιπλέον απαιτείται να αναπτυχθούν οι δημόσιοι θεσμοί και οι λειτουργίες που είναι απαραίτητες για την κοινωνική προστασία της υγείας των πολιτών. Συμπερασματικά θα λέγαμε πως η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα θα πρέπει να παράγει δημόσιες λειτουργίες που θα προέρχονται από τις ανάγκες της καθημερινής ζωής.

Για την εκπλήρωση του παραπάνω σκοπού είναι αναγκαία η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων από τη Δημόσια Διοίκηση και η άσκηση πλέον από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, πολιτική που τίθεται σε εφαρμογή τα τελευταία χρόνια έστω και καθυστερημένα σε σχέση με τις Ευρωπαϊκές χώρες. Και είναι αυτονόητη η ανάγκη ενίσχυσης της Τ.Α. καθώς έχει τη δυνατότητα να έχει καλύτερη εικόνα των κοινωνικών ή και ατομικών προβλημάτων σε σχέση με τη Δημόσια Διοίκηση. Έτσι είναι σε θέση να κατανοεί ποιες ομάδες του πληθυσμού έχουν μεγαλύτερες ανάγκες, οι οποίες πρέπει να καλυφθούν άμεσα. Ύστερα είναι ευκολότερο για τους πολίτες να απευθύνονται στην Τ.Α. και γενικότερα το προσωπικό των δήμων, αφού δεν αποτελούν το απρόσωπο κράτος. Βασικός επιπλέον παράγοντας είναι ότι η Τ.Α. βρίσκεται κοντά στους πολίτες. Η κοινωνική πολιτική απαιτεί στην εφαρμογή της το συνδυασμό πολλών δράσεων. Συνδέεται άμεσα με τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, τις δράσεις για ευπαθείς ομάδες, τις δράσεις για πρόληψη στον τομέα της υγείας κ.λπ. Μόνο στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι δυνατός ο συντονισμός όλων των δράσεων σε μια συνολική προσέγγιση.

Η μεταβίβαση λοιπόν αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Εξουσία στην Τ.Α. όσο αφορά ζητήματα κοινωνικής πολιτικής, είναι πρώτιστης σημασίας. Αυτό εν πολλοίς έχει γίνει. Το ερώτημα είναι εάν η Τ.Α. έχει τα μέσα (υλικά, διανοητικά, τεχνογνωσία) να τα ασκήσει. Αυτό θα γίνει κατανοητό παρακάτω. Έως τώρα η καταγραφή των αρμοδιοτήτων της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν είναι τόσο απλή ή αυτονόητη. Κατάσπαρτη νομοθεσία, προεδρικά διατάγματα, διυπουργικές και υπουργικές αποφάσεις οριοθετούν

²² Π. Γετίμης –Δ. Γραβάρης, «Κοινωνικό κράτος και κοινωνική πολιτική», σελ 100-120

σωρεία αρμοδιοτήτων που παρά τις εκάστοτε κωδικοποιήσεις παραμένουν σε σημαντικό βαθμό αναξιοποίητες. Επιπλέον πολυάριθμες από αυτές τις αρμοδιότητες αδυνατούν να τις ασκήσουν οι μικροί Δήμοι γιατί έχουν μια σειρά προβλημάτων όπως είναι η χωροταξία, το περιβάλλον, η τοπική αστυνόμευση, οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι αναπτυξιακές υποδομές, η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού. Με το νέο κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων γίνεται προσπάθεια για συστηματοποίηση στο πλαίσιο της ενίσχυσης του κοινωνικού ρόλου των ΟΤΑ. Εισάγεται ένα πλέγμα διατάξεων, που επιτρέπει στους Ο.Τ.Α. ν' αναλάβουν πρωτοβουλίες κοινωνικού χαρακτήρα.

Ειδικότερα:²³

1. Για πρώτη φορά προβλέπεται η δυνατότητα του ΔήκΣ να προβεί σε μείωση δημοτικών φόρων ή τελών έως το 50% ή ακόμη και σε πλήρη απαλλαγή από αυτά για τα άτομα με αναπηρίες, τους πολύτεκνους και τους άπορους.
2. Καθιερώνεται η δυνατότητα χορήγησης ειδικών χρηματικών βοηθημάτων σε πολύτεκνους.
3. Επίσης, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών, είναι δυνατή η χορήγηση από τους ΟΤΑ στους οικονομικά αδύνατους κατοίκους ειδών διαβίωσης, περίθαλψης και χρηματικών βοηθημάτων.
4. Παρέχεται στους ΟΤΑ η δυνατότητα επιχορήγησης συλλόγων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
5. Αναμορφώνεται επί το ευνοϊκότερο το καθεστώς της απευθείας εκποίησης δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε άστεγους και αδύνατους δημότες τους με τίμημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 25% της τρέχουσας αξίας.
6. Θεσμοθετείται η προστασία του καταναλωτή σε τοπικό επίπεδο με τη δημιουργία Γραφείων Ενημέρωσης του καταναλωτή σχετικά με θέματα που αφορούν τα δικαιώματά του, την ποιότητα των προσφερόμενων αγαθών και υπηρεσιών και τις επιπτώσεις τους στην υγεία και το περιβάλλον, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.
7. Προβλέπεται η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, όπως ο υγειονομικός έλεγχος των δημοτικών και κοινοτικών δεξαμενών νερού, ο υγειονομικός έλεγχος των καταστημάτων και επιχειρήσεων που λειτουργούν στην περιφέρειά τους, ο έλεγχος της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα, η περισυλλογή και εν γένει η

²³ Κοντιάδης Ξ.- Καλατζής Ν.- Μίχος Α.- Μπιτζάνη Ε.- Τσέκος Θ., Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση, τελική έκθεση. Ι.Τ.Α. Αθήνα 2006, σελ. 85-86

μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα και η δημιουργία καταφυγίων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

8. Προβλέπεται η υλοποίηση ή η συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
9. Δημιουργούνται Δημοτικά και Κοινοτικά Γραφεία Ενημέρωσης για την Απασχόληση σε τοπικό επίπεδο.
10. Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.
11. Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ., καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.

Η σύγχρονη προσέγγιση στην κοινωνική πολιτική υιοθετεί μία διευρυμένη οπτική, η οποία πρωτίστως αντιλαμβάνεται την ολοκληρωμένη αναπτυξιακή δυναμική της. Αυτό μεταφράζεται σε ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης και επομένως της κοινωνικής συνοχής, αλλά και στη δημιουργία νέων ειδικοτήτων και θέσεων εργασίας, στην αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά και στην ουσιαστική ενδυνάμωση της συμμετοχής των πολιτών.

Το θεσμικό πλαίσιο εξουσιοδοτώντας, δεν διασφαλίζει και το σύνολο των προϋποθέσεων άσκησης πολιτικών. Θέματα προγραμματισμού, οργάνωσης, δημιουργίας υποδομών, στελέχωσης και, φυσικά, χρηματοδοτήσεων, περιορίζουν τη δυνατότητα των ΟΤΑ να υλοποιήσουν εμπράκτως κοινωνική πολιτική.

2.6 Προβλήματα άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής από τους ΟΤΑ

Ένα πρώτο μειονέκτημα που προκύπτει από το νέο Κώδικα είναι ότι θέτει στο ίδιο επίπεδο τους μεγάλους Δήμους με τους μικρούς επαρχιακούς Δήμους, θεωρώντας ότι η νομική ισότητα σημαίνει και πραγματική ισότητα. Έτσι ο Κώδικας, υπό αυτή τη λογική,

δεν διασφαλίζει τις προϋποθέσεις υλοποίησης των αρμοδιοτήτων. Όσο η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων δεν συνοδεύεται από την παραχώρηση των αντίστοιχων πόρων και τη δυνατότητα άμεσης συγκρότησης νέων υπηρεσιών, δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθούν και να ανταποκριθούν στην αναγκαιότητα θεσμοθέτησής τους. Άρα απομένει η οργάνωση των αρμοδιοτήτων αυτών κατά τρόπο ρεαλιστικό και αποτελεσματικό. Παρακάτω γίνεται μια σύντομη αναφορά των δυσχερειών που προκύπτουν σε τοπικό επίπεδο από την κοινωνική δράση των Ο.Τ.Α.:²⁴

1. Ανομοιομορφία δράσεων.

Οι διάφοροι Ο.Τ.Α. δεν αναπτύσσουν αναλογικά ομοιόμορφες κοινωνικές δράσεις έτσι ώστε ο τοπικός πληθυσμός όλων των γεωγραφικών διαμερισμάτων να έχει ισότιμη πρόσβαση στις ωφέλειες των δράσεων αυτών. Η ανομοιομορφία αυτή δεν παρακολουθεί τυχόν τοπικές ιδιαιτερότητες ή προτεραιότητες αλλά είναι προϊόν συγκυριακών παραμέτρων. Δήμοι μεγάλοι σε μέγεθος, δήμοι που συνέπεσε να φιλοξενούν στην επικράτειά τους προϋπάρχουσες κρατικές ή άλλες κοινωνικές δομές, δήμοι, τέλος, που παρουσιάζουν εντονότερα προβλήματα σε κάποιο συγκεκριμένο τομέα (π.χ. ενσωμάτωση παλιννοστούντων) εμφανίζονται περισσότερο δραστήριοι στην άσκηση κοινωνικών πολιτικών προσφέροντας κοινωνικές υπηρεσίες περισσότερο διαφοροποιημένες. Αντίθετα ΟΤΑ που δεν παρουσιάζουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά ακολουθούν μηχανιστικά τα κρατικά προγράμματα, αντιμετωπιζόμενα μάλλον ως ευκαιρίες άντλησης πόρων, διασφάλισης θέσεων εργασίας και προβολής έργου παρά ως πλαίσια άσκησης συστηματικής κοινωνικής πολιτικής.

2. Κακός προγραμματισμός.

Τα προβλήματα προγραμματισμού που εμφανίζονται σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο καθίστανται περισσότερο έντονα και σε τοπικό. Η απουσία σχεδιασμού σε συνδυασμό με την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού οδηγεί στην αδυναμία διεκπεραίωσης επιτελικών λειτουργιών. Η σύνδεση των όποιων ενεργειών προγραμματισμού κυρίως με τα τεχνικά έργα και την κατασκευή υποδομών και η απουσία ευρύτερου κοινωνικού σχεδιασμού στο επίπεδο των ΟΤΑ επιδεινώνουν την κατάσταση. Ο κοινωνικός σχεδιασμός τις περισσότερες φορές γίνεται βιωματικά, στηριζόμενος στις προσωπικές εκτιμήσεις των

²⁴ Κοντιιάδης Ξ.- Καλατζής Ν.- Μίχος Α.- Μπιτζάνη Ε.- Τσέκος Θ., Κοινωνική πολιτική και τοπική αυτοδιοίκηση, τελική έκθεση. Ι.Τ.Α. Αθήνα 2006, σελ. 92-94

αρμοδίων και σε συγκυριακά αιτήματα των πολιτών και όχι με βάση τη συστηματική διάγνωση των πραγματικών αναγκών και προβλημάτων. Παρατηρείται ότι υπάρχουν μεγάλες δυσκολίες στη συλλογή και επεξεργασία στοιχείων για το τοπικό επίπεδο σε διαρκή βάση, ενώ δεν εκπονούνται μελέτες βασισμένες σε ποσοτικά δεδομένα. Η έλλειψη επιστημονικού κοινωνικού σχεδιασμού σε επίπεδο ΟΤΑ οφείλεται κατά κύριο λόγο στην απουσία εξειδικευμένης τεχνογνωσίας και στη μη χρήση σύγχρονων μεθόδων επιστημονικής πληροφόρησης.

3. Ανεπάρκεια ελέγχων και αξιολόγησης.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί η αδυναμία προγραμματισμού επιφέρει και αδυναμία ουσιαστικού ελέγχου. Η έλλειψη δεικτών απόδοσης, η μη χρήση τεχνικών ανάλυσης κόστους-ωφέλειας σε τοπικό επίπεδο, καθιστούν την ουσιαστική αξιολόγηση προγραμμάτων και δράσεων πρακτικά αδύνατη. Για τους ίδιους ακριβώς λόγους ο ενδιάμεσος έλεγχος δεν μπορεί να λάβει τη μορφή της ποιοτικής και ποσοτικής παρακολούθησης προόδου. Απομένουν οι κατασταλτικής φύσεως έλεγχοι νομιμότητας τους οποίους συχνά η πελατειακή ανοχή αμβλύνει και εξουδετερώνει.

4. Ανυπαρξία πολιτικής προσωπικού.

Το πρόβλημα της ποσοτικής και ποιοτικής ανεπάρκειας του ανθρώπινου δυναμικού των ΟΤΑ είναι γνωστό. Σε έναν τομέα όπως η κοινωνική πολιτική που η εξειδίκευση είναι αναγκαία, το πρόβλημα είναι εντονότερο. Ο μακρόχρονος περιορισμός των προσλήψεων αλλά και η προγραμματική μορφή των περισσότερων κοινωνικών δράσεων –που συνδέει την πρόσληψη προσωπικού με το πεπερασμένο χρονικό όριο των χρηματοδοτήσεων– ακυρώνει κάθε δυνατότητα άσκησης ουσιαστικής πολιτικής προσωπικού. Συμβάσεις ορισμένου χρόνου αποτελούν στις περισσότερες περιπτώσεις το κύριο καθεστώς του εξειδικευμένου προσωπικού (κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, λογοθεραπευτές κ.λπ.) με αποτέλεσμα η δυσκολία της ανανέωσης να παρεμποδίζει την ανάπτυξη και τη συνέχεια λειτουργώντας σαν αντικίνητρο για το ανθρώπινο δυναμικό σε έναν τομέα ιδιαίτερα ανθρωποκεντρικό.

5. Προβλήματα συνέργιας και συντονισμού παράλληλων κοινωνικών δράσεων.

Η θεσμική διάκριση μεταξύ κρατικών και αυτοδιοικητικών δομών δεν συνεπάγεται και αντίστοιχη κατάτμηση των πολιτικών. Φυσικοί αποδέκτες των κοινωνικών πολιτικών δεν είναι τα ευρύτερα συλλογικά υποκείμενα έναντι των οποίων κατηγοριοποιούνται και ταξινομούνται τα προβλήματα και τα προγράμματα αντιμετώπισής τους. Τελικοί στόχοι των πολιτικών αυτών είναι οι οικογένειες και τα μέλη τους. Απαιτείται δικτύωση μεταξύ των κάθε είδους φορέων που ασκούν κοινωνική δράση. Αντί αυτών καταγράφεται μια σειρά ασυντόνιστων παρεμβάσεων. Το πρόβλημα συντονισμού ξεκινά από το κρατικό επίπεδο, συμπαρασύρει ωστόσο και τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το συντονιστικό κενό επιδεινώνεται και από θεσμικά εμπόδια η υπέρβαση των οποίων οδηγεί συχνά σε άτυπες πρακτικές (π.χ. δυσκολίες θεσμικής συνεργασίας δήμων με σχολεία σε προγράμματα αγωγής υγείας). Η ανυπαρξία ή ανεπάρκεια της Κοινωνικής Υπηρεσίας των Δήμων και η άσκηση των πολιτικών τους μέσα από διακριτά Νομικά Πρόσωπα μετατρέπει, τέλος, το εξωτερικό συντονιστικό έλλειμμα σε εσωτερικό. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση 2003-2005 εντόπισε το κομβικό αυτό ζήτημα και επιχείρησε να το αντιμετωπίσει με τη δημιουργία ενός δικτύου κοινωνικών υπηρεσιών που θα ενσωματώνει τους κάθε είδους φορείς άσκησης κοινωνικής πολιτικής διασφαλίζοντας τις αναγκαίες συνέργιες. Παρ' όλα τα θετικά βήματα που πραγματοποιήθηκαν με την εισαγωγή της δικτυακής προσέγγισης οι ευρύτερες εγγενείς αδυναμίες σχεδιασμού και συντονισμού τόσο σε κρατικό όσο και σε αυτοδιοικητικό επίπεδο, οδήγησαν το μέτρο στα όριά του απαιτώντας βελτιωτικές παρεμβάσεις για την ολοκλήρωση και την ουσιαστική αξιοποίησή του.²⁵

²⁵ Βλ. *Ε. Κοντιάδη / Δ. Απίστουλα*, Μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους και τοπική αυτοδιοίκηση, Αθήνα 2006, σ. 185 επ.

3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο :ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η Ευρώπη, από το πατροπαράδοτο κοινωνικό μοντέλο του «κράτους φροντίδας» το οποίο παρουσιάζεται αρχικά στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, σε ορισμένες χώρες της Ευρώπης, μεταβαίνει σε ένα νέο μοντέλο Κοινωνικής Πολιτικής²⁶. Έντονη είναι σ' αυτή τη φάση η ανάγκη για την διαμόρφωση ενός νέου προτύπου όπου η οικονομική διάσταση και ανάπτυξη θα συνυπάρχει με την κοινωνική.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της μετάβασης αυτής δεν αρκέστηκαν σε συστάσεις και προτάσεις ούτε παραπέμφθηκαν άπλα στην συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μελών και του περιορισμού του ρόλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε μελέτες, γνωμοδοτήσεις και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των μελών (άρθρο 118) όπως είχε προηγηθεί στο παρελθόν αλλά επιπρόσθετα στηλοβάτησαν σε μια νέα φιλοσοφία ταυτόχρονης ικανοποίησης των θεμελιωδών, παραδοσιακών, κοινωνικών δικαιωμάτων και των οικονομικών αρχών για κοινωνική συνοχή, αλληλεγγύη, ποιότητα ζωής, εξάλειψης κάθε είδους ανισότητας και κοινωνική ευμάρεια.

Τα κοινωνικά προβλήματα είναι μια πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν είτε σε μικρό είτε σε μεγάλο βαθμό όλες οι χώρες ; διαφαίνονται όμως μεγαλύτερα και οι συνέπειες τους εντονότερες μέσα με μια οικονομική ένωση, ιδιαίτερα όταν στην τελευταία συμμετέχουν χώρες με διαφορετικό επίπεδο και ρυθμούς ανάπτυξης. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών είναι απαραίτητη η παρέμβαση δημοσίων φορέων είτε υπό τη μορφή ενιαίας κοινοτικής πολιτικής είτε μέσω του συντονισμού των εθνικών κοινωνικών πολιτικών²⁷. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έμεινε αδιάφορη απέναντι στις κοινωνικές αναζητήσεις των ευρωπαίων πολιτών, γι' αυτό τόσο οι αρχικές Συνθήκες όσο και οι

²⁶ Atkinson, 1989, 1992 Barr, 1993 Commission Green Paper, 1993 Υφαντόπουλος, 1994

²⁷ Διακρατική και υπερεθνική συνεργασία, Τσουντας –Πανάγος, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2002

μετέπειτα πράξεις των οργάνων της Ένωσης ασχολήθηκαν σταδιακά με τα κοινωνικά προβλήματα της Κοινότητας.

Είναι γεγονός ότι η βάση για τον προγραμματισμό τέτοιων ενεργειών προϋπάρχει αφού η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είχε αναλάβει δέσμευση από παλιά μιας και ήδη στο προοίμιο της ιδρυτικής συνθήκης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ρώμη 1957) εκφράζεται η πρόθεση των ιδρυτών της Ε.Ο.Κ. να επιδιωχθεί η σταθερή βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας καθώς και να εξασφαλισθεί με κοινή δράση η οικονομική και κοινωνική πρόοδος. Οι επιδιώξεις αυτές εγκαθιδρύονται με 11 άρθρα της Συνθήκης (τα άρθρα 117-128) που εκθέτουν τις βασικές αρχές της Κοινωνικής Πολιτικής της Κοινότητας. Η φιλοσοφία όμως ότι η κοινωνική ευημερία και η πρόοδος θα επιτευχθεί ως φυσικό επακόλουθο της οικονομικής ανάπτυξης διαψεύσθηκε από την ίδια την πραγματικότητα και οι εξελίξεις δεν δικαίωσαν την αισιοδοξία των ιδρυτών της Ε.Ο.Κ εκείνη την περίοδο.

Η ανάγκη ύπαρξης μιας δυναμικής, ανεξάρτητης Κοινωνικής Πολιτικής εμφανίστηκε κατά την διάρκεια της πετρελαϊκής κρίσης οδηγώντας πολλούς αρχηγούς των κυβερνήσεων των Κρατών Μελών της Κοινότητάς σε πιο δραστικές παρεμβάσεις στην συνδιάσκεψη κορυφής της Χάγης (1969) διακηρύσσοντας και υπερασπίζοντας για πρώτη φορά την άποψη ότι τα θέματα της Κοινωνικής Πολιτικής έχουν την ίδια σπουδαιότητα και βαρύτητα που έχει η υλοποίηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Η επισφράγιση σε αυτό ήρθε με την συνδιάσκεψη Παρισίων κορυφής των (1972) κατά την οποία επιβεβαίωσαν την ανάγκη εφαρμογής ενός κοινοτικού προγράμματος κοινωνικής δράσης. Σημαντική αλλαγή που προέρχονταν από την εφαρμογή του προγράμματος αυτού , είναι οι μεταρρυθμίσεις που υπέστη το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο καθιστώντας το ως ένα ζωτικό κοινωνικοοικονομικό εργαλείο καθώς και η δραστηριότητα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Στη συνέχεια το Συμβούλιο υιοθέτησε ένα πρόγραμμα κοινωνικής δράσης την 21^η Ιανουαρίου 1974 (Ε.Ε.Ε.Κ. C13/12.1.1974).

Η επόμενη ιστορικά μεταρρύθμιση της Κοινωνικής Πολιτικής, η οποία πρόσθεσε στη Συνθήκη το άρθρο 118.Α αρχίζει να της δίνει μια νέα ώθηση που πραγματώνεται με την ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1986), και παρακινεί τα Κράτη – Μέλη να προάγουν τη βελτίωση ειδικότερα στους τομείς της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας και την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη περιέχει ακόμα το

άρθρο 118.B στο οποίο καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει το διάλογο μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει, εφόσον οι εταίροι το επιθυμούν στη σύναψη συμβατικών σχέσεων.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ανοβέρου, τον Ιούνιο του 1988 τόνισε τη σημαντικότητα της κοινωνικής διάστασης η οποία είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και την επίτευξη της κοινωνικοοικονομικής κοινοτικής προόδου. Οι αρχηγοί των Κρατών και Κυβερνήσεων (εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου) υιοθέτησαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Στρασβούργου το Δεκέμβριο του 1989 τον «Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων». Ο Χάρτης αυτός θέτει επίσημα μία μινιμαλιστική βάση οικοδόμησης και διακήρυξης των θεμελιωδών δικαιωμάτων των απασχολουμένων ευρωπαϊών πολιτών χωρίς να προκύπτουν όμως για τα κράτη νομικές δεσμεύσεις. Αξιοσημείωτη παρουσιάζεται εξάλλου η δήλωση του προέδρου Delors, η οποία εκθέτει συνοπτικά την σημαντικότητα και την ιστορικότητα του κοινωνικού θεσμικού πλαισίου, αναφέροντας ότι *«Ο Κοινωνικός Χάρτης αποτελεί στο εξής το ουσιαστικό υπόβαθρο της κοινωνικής διάστασης του ευρωπαϊκού οικοδομήματος στο πνεύμα της Συνθήκης της Ρώμης όπως συμπληρώθηκε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη».*

Μια νέα κοινωνική δυναμική για την ανάπτυξη της ουσιαστικής Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής δημιουργήθηκε με την Συνθήκη του Μάαστριχ το Φεβρουάριο του 1992, η οποία αποτέλεσε αντικειμενικά την τροποποίηση της Συνθήκης της Ρώμης στο κοινωνικό τομέα αναβαθμίζοντας τους κοινωνικούς στόχους της Ευρώπης. Τα νέα στοιχεία που προσθέτονται πέραν της κοινής επιδίωξης για μία *«ολόένα στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, όπου οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας»*, είναι επίσης αξιόλογα. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την επιδίωξη μιας πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος, τη συμβολή σε μια παιδεία και κατάρτιση υψηλού επιπέδου, την προσπάθεια ανάδειξης των πολιτισμών των Κρατών-Μελών και την επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των ευρωπαϊών καταναλωτών.

Επιπρόσθετα, στον τομέα της Δημόσιας Υγείας με το άρθρο 129 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να προωθήσει νέες στρατηγικές και να αναζητήσει το μέγιστο δυνατό συντονισμό της εθνικής πολιτικής υγείας καθώς επίσης και να ενθαρρύνει την διακρατική συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μελών. Κάποια ακόμα πρωτοποριακά θέματα που έρχονται για πρώτη

φορά σε επαφή με την κοινοτική ευρωπαϊκή πολιτική εκείνης της περιόδου είναι τα θύματα των κοινωνικών ανισοτήτων, η φτώχεια και οι μετανάστες από τρίτες χώρες. Τέλος στο παράρτημά της Συνθήκης είναι προσαρτημένο το «Πρωτόκολλο για την Κοινωνική Πολιτική» με το οποίο τα Κράτη- Μέλη επιθυμούν να συνεχίσουν προς τη κατεύθυνση της Κοινωνικής Χάρτας του 1989 και συνομολογούν μεταξύ τους μια συμφωνία με αυτό το στόχο.

Η παγίωση των μηχανισμών που τέθηκαν με τη Συνθήκη του Μάαστριχ έγινε με την υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ τον Οκτώβριο 1997 όπου προβλήθηκε μια νέα σειρά κοινωνικών κατευθύνσεων με την εισαγωγή ενός νέου τίτλου απασχόλησης, ο οποίος προβλέπει ότι η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο τομέα αυτό εγγράφεται στις κοινές κατευθυντήριες οικονομικές γραμμές και η απασχόληση λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές. Το δεύτερο πολύ σημαντικό στοιχείο της Συνθήκης του Άμστερνταμ είναι η συγκλίνουσα απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποδεχθεί την ενσωμάτωση του κοινωνικού Πρωτοκόλλου στη Συνθήκη.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ εντόπισε νέους τομείς και μέσα δράσης και στοχεύει στις εξής προσδοκίες :

- Την συμπερίληψη και αναγόρευση της απασχόλησης σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος. Ο νέος στόχος αποβλέπει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης χωρίς την αποδυνάμωση του ανταγωνισμού. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος μια νέα αρμοδιότητα, συμπληρωματική προς εκείνη των Κρατών Μελών αποβλέπει στην κατάρτιση «συντονισμένης στρατηγικής» και στη χάραξη κοινών κατευθυντήριων γραμμών .
- Την απαίτηση από τα Κράτη Μέλη και την Κοινότητα για καλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών απασχόλησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέργια.
- Να αξιοποιήσει τον τίτλο περί Κοινωνικής Πολιτικής της Συνθήκης όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός και η καταπολέμηση των διακρίσεων.
- Τον καθορισμό ως κοινοτικού στόχου της ισότητας των ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Εν κατακλείδι οι ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις δεσμεύτηκαν να εργαστούν για την επίτευξη ενός νέου στρατηγικού στόχου για την επόμενη δεκαετία: Να καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που θα βασίζεται στη γνώση, ικανή να προσφέρει βιώσιμη ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο με μια κοινή στρατηγική που θα αποβλέπει στον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου, στην επένδυση στον άνθρωπο και στην καταπολέμηση κάθε είδους κοινωνικού αποκλεισμού.

Συνεπώς η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί και να εστιάσει το ενδιαφέρον της όχι μόνο στην διαμόρφωση ενός τυπικού κράτους πρόνοιας αλλά στην δημιουργία και εξασφάλιση ενός ενεργητικού ρόλου του ευρωπαίου πολίτη στο κοινωνικοοικονομικό σύστημα. Αυτό βέβαια δε σχετίζεται μόνο με την εξασφάλιση της εργασίας και κατ' επέκταση με την οικονομική ανάπτυξη αλλά κυρίως με «την προώθηση και διαίωνηση της κοινωνικής ευαισθησίας στις αρχές της αλληλεγγύης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και συνοχής. Το μελλοντικό κράτος πρόνοιας δεν μπορεί να προστατεύει μονό το άτομο από τους κοινωνικούς κινδύνους αλλά πρέπει να διασφαλίζει ενεργούς κοινωνικούς ρόλους για όλους τους πολίτες κάθε ηλικίας, και αυτή την αρχή καλείται να υπερασπίσει η ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική²⁸».

²⁸ Βλ. ο.π. Υφαντόπουλος, (σελ. 678)

4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

4.1 Δήμος Αμαρουσίου: Ιστορική Αναδρομή

Ο Δήμος Αμαρουσίου είναι δήμος του νομού Αττικής από το 1943²⁹. Βρίσκεται στις υπώρειες της Πεντέλης, σε υψόμετρο 230 μέτρα. Βρίσκεται στη θέση του αρχαίου δήμου της Κεκροπίδος Φυλής, η οποία διατηρούσε τέμενος της Αμαρυσίας Αρτέμιδος. Από αυτήν πήρε τη σημερινή του ονομασία το Αμαρούσιο. Βρίσκεται ανάμεσα στους δήμους Κηφισιάς, Χαλανδρίου, Ηρακλείου, Μελισσίων, Πεντέλης, Βριλησίων, Νέας Φιλαδέλφειας και Πεύκης.

Πανάρχαιο το Άθμονον κατοικημένο από τα μέσα της δεύτερης προ Χριστού χιλιετίας, φημισμένο για το λάδι και το κρασί του, είχε την τιμή να φιλοξενεί τον ένα από τους τέσσερις περιφερειακούς Ολυμπιακούς Αγώνες που γίνονταν στην αρχαία Ελλάδα. Οι άλλοι τρεις φιλοξενούνταν στους Δελφούς, στη Νεμέα και στον Ισθμό της Κορίνθου. Οι κεντρικοί Ολυμπιακοί Αγώνες γίνονταν στην Ήλιδα στη σημερινή Ολυμπία. Ήταν αγώνες που σφυρηλατούσαν την ιδέα της Ειρήνης και της Συμφιλίωσης. Το 1860 λειτουργούσε στο Μαρούσι δημοτικό σχολείο και ειδικό παρθεναγωγείο για τα κορίτσια. Το δημοτικό σχολείο στεγαζόταν μέχρι το 1870 σε ένα παλιό σπίτι απέναντι από τον ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Το 1871 το σχολείο στεγάστηκε σε δικό του κτίριο στην πλατεία Ηρώων το οποίο αργότερα λειτούργησε σαν δημοτικό κατάστημα. Ο σιδηρόδρομος έκανε τρεις ώρες για να πάει από την Αθήνα στο τέρμα του στην Κηφισιά και εξυπηρετούσε εκατοντάδες ανθρώπους που δεν είχαν δική τους άμαξα ή δεν διέθεταν χρήματα για να πληρώσουν το ακριβό κόμιστρο της νοικιασμένης άμαξας. Μισό αιώνα ανεβοκατέβαινε το θηρίο. Το καλοκαίρι του 1938 σταμάτησε να λειτουργεί.

²⁹ Γ. Σαρηγιάννη, «Το Μαρούσι, Χθές και Σήμερα», Εκδ. Πνευματικό Κέντρο, Μαρούσι 1999

Το 1925 το επίσημα πια Αμαρούσιον αποσπάσθηκε οριστικά από τον Δήμο Αθηναίων και έγινε ανεξάρτητη κοινότητα. Τον ίδιο χρόνο ιδρύθηκε στο Μαρούσι γυμνάσιο, το μοναδικό γυμνάσιο σε όλα τα βόρεια προάστια της Αθήνας. Ο πληθυσμός του Αμαρουσίου αύξανε αλματωδώς χρόνο με το χρόνο. Από τους 3.450 κατοίκους που είχε το 1920, έφτασε το 1928 τους 7.567 κατοίκους. Το 1940 είχε 8.253 κατοίκους. Το 1943 έφτασε τους 10.000 κατοίκους και έγινε Δήμος. Το 1951 ο πληθυσμός ανέβηκε στους 12.080 κατοίκους παρά το γεγονός ότι το 1946 είχαν αποσπασθεί από το Μαρούσι, τα Μελίσσια και είχαν γίνει ανεξάρτητη Κοινότητα και το 1950 είχαν αποσπασθεί η Πεύκη και η Λυκόβρυση. Το 1961 το Μαρούσι είχε 20.135 κατοίκους και 27.000 κατοίκους το 1971. Τα τελευταία 28 χρόνια (1971-1999) ο πληθυσμός του Αμαρουσίου έχει υπερτριπλασιαστεί και έχει φτάσει τους 85.000 κατοίκους. Αλλά εκεί που έχει γίνει πραγματική έκρηξη τα τελευταία 28 χρόνια είναι στον αριθμό των επιχειρήσεων μεγάλων και μικρών που λειτουργούν στο Μαρούσι οι οποίες έχουν φτάσει τις τρεισήμισι χιλιάδες.

4.2 Το Μαρούσι Σήμερα

Σήμερα το Μαρούσι, βόρειο προάστιο των Αθηνών, αποτελεί κέντρο οικονομικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Απαντώντας στην πρόκληση του μέλλοντος, εφαρμόζοντας σύγχρονες μεθόδους οργάνωσης και βελτιώνοντας θεαματικά την υποδομή του και το επίπεδο των υπηρεσιών του, προσελκύει εκατοντάδες επιχειρήσεις. Στο Μαρούσι λειτουργούν δύο κινηματογραφικά στούντιο, νοσοκομεία όπως το Σισμανόγλειο και το Σικιαρίδειο, κλινικές νευρολογικών νοσημάτων, άλλα θεραπευτικά ιδρύματα και η σχολή Αναβρύτων.

4.3 Γενικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης

Φυσιογνωμία Δήμου Αμαρουσίου

Ο Δήμος Αμαρουσίου ανήκει στη Νομαρχία Αθηνών της Περιφέρειας Αττικής. Σύμφωνα με τα τελευταία αποτελέσματα της επίσημης απογραφής πληθυσμού από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία το 2001, στον Δήμο Αμαρουσίου ο αριθμός των κατοίκων ανέρχεται στους 70,789 εκ των οποίων οι 32,657 είναι άνδρες και οι 38,132 είναι γυναίκες.

Καταλαμβάνει 16,4 τετραγωνικά χιλιόμετρα και απέχει από το κέντρο της Αθήνας 10,5 χιλιόμετρα Συνδέεται με την Αθήνα σιδηροδρομικώς, με μετρό και με λεωφορεία.

Τα δημογραφικά στοιχεία της περιοχής αντανακλούν ένα ποσοστό αύξησης του πληθυσμού. Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικοί πίνακες σχετικά με τον πληθυσμό του δήμου Αμαρουσίου, το μορφωτικό επίπεδο των πολιτών καθώς και η εξέλιξη του μέσου εισοδήματος φυσικών προσώπων του δήμου.

Πίνακας 1: Πληθυσμός κατοίκων κατά φύλο και ηλικία

ΗΛΙΚΙΑ	0-18	19-35	36-50	51-65	66+	ΣΥΝΟΛΑ
ΑΝΤΡΕΣ	6.532	9.242	7.903	4.180	4.800	32.657
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	7.766	10.851	9.374	4.421	5.720	38.132
ΣΥΝΟΛΑ	14.298	20.093	17.277	8.601	10.520	70.789

(Πηγή: Τμήμα Προσωπικού Δήμου Αμαρουσίου)

Στον παραπάνω πίνακα, παρατηρούμε ότι οι ηλικίες μεταξύ 19-35 καταλαμβάνουν το ανώτερο ποσοστό του πληθυσμού, Αμέσως μετά είναι οι ηλικίες 36-50, στη συνέχεια οι ηλικίες 0-18 ενώ αρκετά μεγάλο ποσοστό καταλαμβάνουν οι ηλικίες 66+ και τέλος το μικρότερο ποσοστό του πληθυσμού του Δήμου Αμαρουσίου καταλαμβάνει η ηλικιακή ομάδα 51-65.

Πίνακας 2: Πραγματικός Πληθυσμός

	1981	1991	2001
Κέντρο	2443	3242	3505
Άγιος Νικόλαος	3945	5507	5953
Νέο Τέρμα	3660	4857	5250
Ψαλλίδι - Πέλικα	2486	3299	3566
Νέα Φιλοθέη	2615	3471	3752
Άγιος Θωμάς	480	636	688
Εργατικές πολυκατοικίες	1905	2529	2734
Άγιοι Ανάργυροι	6339	8413	9094
Βορρέ	3689	4896	5293

Κοκκινιά	5019	6661	7201
Σωρός	1651	2191	2388
Παράδεισος	1428	1895	2048
Πολύδροσο	4672	6201	6703
Σισμανόγλειο	729	967	1045
Ηπειρώτικα	2089	2785	3011
Ν. Λέσβος	1670	2614	2825
Α/Κ Ψαλλίδι	992	1317	1424
ΣΥΝΟΛΟ	48.293	64.092	69.470

(Πηγή: Τμήμα Διοίκησης Δήμου Αμαρουσίου)

Παρατηρούμε ότι υπάρχει αύξηση στον πραγματικό πληθυσμό του Δήμου ανά δεκαετία, στις επιμέρους περιοχές και έτσι διαπιστώνουμε ότι η αύξηση του πληθυσμού γίνεται με μία σχετική αναλογία και δεν παρατηρείται έντονη μετακίνηση του πληθυσμού από περιοχή σε περιοχή.

Πίνακας 4: Μορφωτικό επίπεδο μόνιμου πληθυσμού

Μορφωτικό Επίπεδο			
	1991	2001	Μεταβολή 1991-2001
Πληθυσμός 10 ετών και άνω	56.396	62.767	11%
1.Πτυχιούχοι ανωτάτων και ανωτέρων σχολών	20%	36%	77%
2.Μέσης εκπαίδευσης	36%	33%	-8%
3.Στοιχειώδους εκπαίδευσης	25%	17%	-31%
4.Δεν ολοκλήρωσαν στοιχειώδη εκπαίδευση	6%	5%	-28%
5.Αγράμματοι	3%	1%	-50%

(Πηγή: Τμήμα Διοίκησης Δήμου Αμαρουσίου)

Αρχικά παρατηρούμε ότι σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αμαρουσίου, οι κάτοικοι βρίσκονται να είναι πτυχιούχοι ανωτάτων και ανωτέρων σχολών

και εν συνεχεία παρατηρούμε πως αυτό το ποσοστό την επόμενη δεκαετία αυξάνεται με μια μεταβολή της τάξης του 77%.

Πίνακας 5: Μέσο εισόδημα φυσικού προσώπου Δήμου Αμαρουσίου σε ευρώ

Έτος	Μέσο εισόδημα
2001	17.643
2002	18.965
2003	20.024
2004	21.254
2005	22.386
2006	23.583
2007	24.875

(Πηγή: Τμήμα Διοίκησης Δήμου Αμαρουσίου)

Παράλληλα το Μαρούσι παρουσιάζει σε σχέση με την υπόλοιπη περιφέρεια Αττικής χαμηλότερους δείκτες ανεργίας, υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης και τέλος μεσαία και υψηλά εισοδήματα.

Η ποσοστιαία κατανομή της απασχόλησης κατά τομέα παραγωγής στην περιοχή του Αμαρουσίου συγκριτικά με τα αντίστοιχα μεγέθη της Βορειοανατολικής Αττικής παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 6: Ποσοστιαία Κατανομή Απασχόλησης Κατά Τομέα Παραγωγής

Παραγωγικοί Τομείς	Περιφέρεια Αττικής	Β/Α Αττική	Δήμος Αμαρουσίου
Πρωτογενής	1%	-	2%
Δευτερογενής	28,80%	69%	35%
Τριτογενής	70,10%	31%	63%

(Πηγή: Τμήμα Προσωπικού Δήμου Αμαρουσίου)

Αναπτυξιακή Στρατηγική

Οι βασικοί στόχοι που προωθούνται προς υλοποίηση στα πλαίσια της αναπτυξιακής στρατηγικής του δήμου αφορούν την ισόρροπη ανάπτυξη με κέντρο τον άνθρωπο και σεβασμό στο περιβάλλον. Βασικός στόχος είναι η εξυπηρέτηση του πολίτη σε όλες τις βαθμίδες. Υλοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα τόσο κατάρτισης όσο και επιμόρφωσης. Παρέχονται υπηρεσίες σωματικής και ψυχικής υγείας που αναβαθμίζονται συνεχώς. Επίσης πραγματοποιούνται προγράμματα που απευθύνονται σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού(ΑΜΕΑ, τρίτη ηλικία, αλλοδαποί κ.τ.λ.)

Επίσης υλοποιούνται ενδιαφέροντα προγράμματα στο τομέα του αθλητισμού, του πολιτισμού για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Τέλος πρωτοπόρα προγράμματα εφαρμόζονται επιτυχώς στον τομέα της τεχνολογίας. Ο δήμος στοχεύει σε μια δυνατή γηγενή οικονομία, οργάνωση και συντονισμό καθώς και στη λειτουργική διάρθρωση των υπηρεσιών του. Παρακάτω γίνεται μια αναφορά επιπέδου προσωπικού του δήμου, ανάλυσης υπηρεσιών καθώς και πως οργανώνεται διοικητικά ο δήμος.

Πίνακας 7: Επίπεδο Εκπαίδευσης Προσωπικού

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ/ ΣΠΟΥΔΕΣ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΑ
Π.Ε.	32	4	36
Τ.Ε.	13	5	18
Δ.Ε.	81	11	92
Υ.Ε.	31	7	38
ΣΥΝΟΛΑ	152	27	184

ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

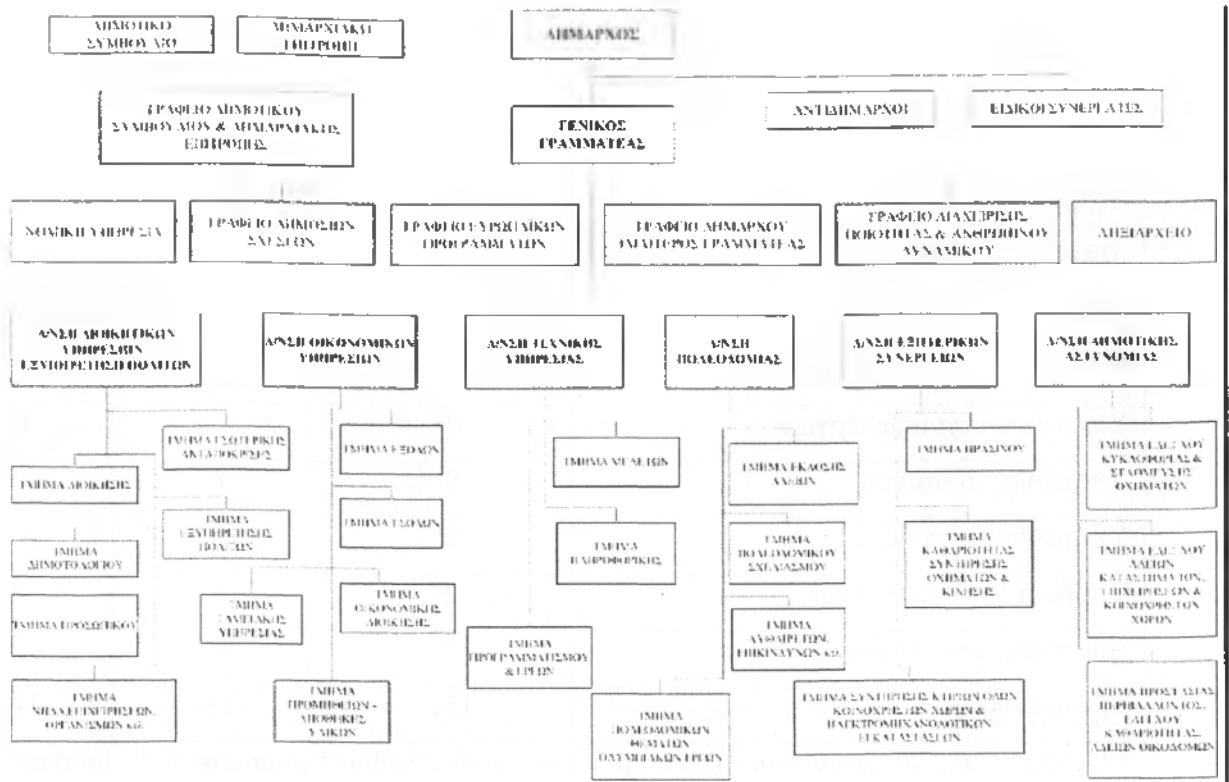
Πίνακας 8: Προσωπικό Δήμου Αμαρουσίου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	ΣΥΝΟΛΑ
Οικονομικές και Διοικητικές υπηρεσίες	50	-	50
Υπηρεσία καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού	62	17	79
Υπηρεσία ύδρευσης- άρδευσης- αποχέτευσης	1	2	3
Υπηρεσία Τεχνικών έργων	19	-	19
Υπηρεσίες πρασίνου	9	7	16
Υπηρεσία πολεοδομίας	12	-	12
Υπηρεσία νεκροταφείων	2	1	3
Δημοτική Αστυνομία	2	-	2
Σύνολα Ατόμων	157	27	184

(Πηγή πιν7 και 8: Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών/ Τμήμα Προσωπικού Δ. Αμαρουσίου)

Επίσης στις Γενικές Υπηρεσίες υπάγονται: ο δήμαρχος, πέντε αντιδήμαρχοι, ένας πρόεδρος δημοτικού συμβουλίου, ένας γενικός γραμματέας, τρεις ειδικοί συνεργάτες και ένας νομικός σύμβουλος. Στο σημείο αυτό να διευκρινιστεί πως οι παραπάνω πίνακες αφορούν το μόνιμο και αορίστου χρόνου προσωπικό του δήμου. Υπάρχουν και ιδιωτικού δικαίου υπάλληλοι τους οποίους δε στάθηκε δυνατό η αναφορά τους σε συγκεντρωτικό πίνακα.

Οργανόγραμμα του δήμου Αμαρουσίου

Από το οργανόγραμμα του Δήμου παρατηρούμε πως δεν υπάρχει Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών. Σε σχετική ερώτηση για τη συγκεκριμένη διεύθυνση³⁰, με το νέο κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου προβλέπεται σύσταση Τμήματος Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θα υπάγεται στη Διεύθυνση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.³¹

Ο δημοτικός φορέας που είναι υπεύθυνος για τις κοινωνικές δράσεις του δήμου είναι Δημοτική Επιχείρηση Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών (Δ.Ε.Π.Κ.Υ.) (Φ.Ε.Κ. Τ.β 1607/2001). Σκοπός της είναι η παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες αλλά και υπηρεσιών πρόληψης και προαγωγής της υγείας. Με το συντονισμό της Δ.Ε.Π.Κ.Υ, λειτουργούν το Δημοτικό Πολυιατρείο και το Κέντρο Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης³². Βάσει της Επιχείρησης Κοινωνικών Υπηρεσιών και του θεωρητικού της τουλάχιστον υπόβαθρου περιμέναμε μια οργανωμένη παροχή κοινωνικών υπηρεσιών υπό την σκέπη της. Αυτό όμως που ουσιαστικά παρατηρείται σήμερα (και θα αναφερθεί εκτενέστερα στα συμπεράσματα και τις προτάσεις) είναι διάσπαρτες κοινωνικές

³⁰ Καλαντζή Μαρία: Δ/τρια Διοικητικών Υπηρεσιών – ΚΕΠ Δήμου Αμαρουσίου

³¹ Προβλέπεται το σημερινό τμήμα Ν.Π.Δ.Δ. που ανήκει στη Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών – ΚΕΠ να αποτελεσει ανεξάρτητη διεύθυνση.

³² Υπάρχει αναλυτική αναφορά στο Κεφ.: 5

υπηρεσίες και οργανισμοί που ανήκουν σε διαφορετικά τμήματα και διευθύνσεις του δήμου με αποτέλεσμα ο πολίτης να μην μπορεί να αποτανθεί συγκεκριμένα σε ένα γραφείο ή μια υπηρεσία προκειμένου να ενημερωθεί για το σύνολο των παρεχόμενων κοινωνικών παροχών.

Παρακάτω παρατίθενται στοιχεία που αφορούν την οικονομική απασχόληση του πληθυσμού του δήμου καθώς και στοιχεία ανεργίας του Δήμου Αμαρουσίου.³³

Πίνακας 8.1 :Οικονομικός Ενεργός και μη Ενεργός Πληθυσμός Κατά Φύλο και Ομάδες Ηλικιών Δήμου Αμαρουσίου

ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΣ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ		ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ		ΑΝΕΡΓΟΙ		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΣ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΤΡΩΝ/ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝ.	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝ.	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝ.	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝ.	
0-18	135	122	102	61	47	58	3010	3260	6795
20-24	1877	2137	1285	1523	592	606	3292	3128	14440
25-29	4071	4582	3252	3784	818	798	1800	1353	20458
30-44	3041	2826	2458	2304	584	537	1476	2135	15361
45-64	2098	1446	1822	1232	276	215	1932	2022	11043
65+	58	43	49	27	11	16	1207	1281	2692
ΣΥΝΟΛΟ	11280	11156	8968	8931	2328	2230	12717	13179	70789
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	22436		17899		4558		25896		70789

(Πηγή: Τμήμα Προσωπικού Δήμου Αμαρουσίου)

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνουμε πως το ποσοστό της ανεργίας του δήμου Αμαρουσίου κυμαίνεται στο 6%. Σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΕΔ και του Οργανισμού Εργασίας του Δήμου Αμαρουσίου, ο δείκτης ανεργίας του δήμου για το 2007 κυμάνθηκε στο 7,1% έναντι 8% το 2006.(περιλαμβάνονται στοιχεία μεταναστών και πραγματικού πληθυσμού). Στο 8,9% μειώθηκε ο δείκτης ανεργίας στην Ελλάδα το 2007 έναντι 9,8% το 2006 και κυμάνθηκε από 7% στην περιφέρεια της Κρήτης ως 14,2% στην περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat). Ακόμη μεγαλύτερη είναι η διακύμανση της ανεργίας μεταξύ των περιφερειών της Ε.Ε., η οποία κυμάνθηκε από 2,6% στη Βορειοανατολική Σκωτία και στο

³³ Τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον πληθυσμό του δήμου σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Δεν περιλαμβάνει δηλαδή τον πραγματικό πληθυσμό του δήμου καθώς και τους οικονομικούς μετανάστες.

Μπολζάνο της Ιταλίας, έως 18,7% στο Βερολίνο. Το 2007 το ποσοστό ανεργίας στην Ε.Ε. των 27 κρατών μελών μειώθηκε στο 8,2%, έναντι 9% το 2006. Ενώ συνήθως τους υψηλότερους δείκτες ανεργίας τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κατέχουν οι γυναίκες και οι νέοι ηλικίας 15 έως 24 ετών στο δήμο Αμαρουσίου οι δείκτες αυτοί θα λέγαμε ότι ισορροπούν. Για όλες τις ηλικιακές ομάδες, όπως φαίνεται και στον παραπάνω πίνακα, παρατηρούνται ίδια περίπου ποσοστά ανεργίας. Σε ό,τι αφορά τις Ελληνίδες, ο δείκτης ανεργίας ανήλθε το 2007 στο 15,3%. και για τους νέους 15 έως 24 ετών στην Ελλάδα ανήλθε στο 25,2%.³⁴ (ενώ ο δείκτης ανεργίας για τις γυναίκες στην ευρωζώνη ανήλθε στο 10,4%)

4.1 Επικοινωνία με τους δημότες

Προκειμένου να υπάρξει σωστή και άμεση επικοινωνία του δήμου με τους πολίτες και το αντίθετο, λαμβάνονται μέτρα ώστε να δημιουργηθεί μια βελτιωμένη καθημερινότητα.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους οι πολίτες ενημερώνονται για τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Η ενημέρωση γίνεται μέσω των τοπικών εφημερίδων, των δελτίων τύπου(είναι διαθέσιμα τόσο στο δημαρχιακό κτίριο, όσο και στο διαδίκτυο), των ανακοινώσεων και των ειδικών εκδόσεων του δήμου. Επίσης το γραφείο δημότη και το Κ.Ε.Π. είναι ενημερωμένα και δίνουν τις κατάλληλες πληροφορίες για τις εκάστοτε υπηρεσίες.

Στην αντίπερα όχθη οι υπηρεσίες ενημερώνονται για τις ανάγκες των δημοτών από τα ίδια τα αιτήματά τους στις αρμόδιες υπηρεσίες, από σωματεία και συλλόγους και από τη μεσολάβηση του Γραφείου Δημότη.

³⁴ Πηγή: Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat) <http://ec.europa.eu/eurostat>

5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : Η ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

5.1 Οργανισμός Πρόνοιας

Ο οργανισμός πρόνοιας, (που συστάθηκε με το υπ' αριθμ. 5906/1999 καταστατικό), είναι αστικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός με κύριο στόχο τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων που φορούν ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, όπως φτωχές οικογένειες, πρόσφυγες, άτομα με ειδικές ανάγκες, ασθενείς, αποφυλακισθέντες, ηλικιωμένους, μονογονεϊκές οικογένειες. Επιπλέον απευθύνεται σε όλους όσους θέλουν να προσφέρουν κοινωνικά έργα, διαθέτοντας λίγο από τον ελεύθερο χρόνο τους προσφέροντας βοήθεια στους συνανθρώπους τους. Επίσης δραστηριοποιείται ώστε να βελτιώσει της ποιότητας ζωής τους, να αποκτήσουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, ψυχαγωγία, δουλειά αλλά και να ευαισθητοποιήσει το κοινωνικό σύνολο και να προσελκύσει εθελοντές. Λειτουργεί ως κύριο τμήμα υποδοχής κοινωνικών αιτημάτων, ενώ στη συνέχεια κάθε αίτημα αξιολογείται και παραπέμπεται σε άλλους φορείς. Απασχολεί εννέα άτομα προσωπικό εκ των οποίων τα έξι απασχολούνται και στο πρόγραμμα βοήθεια στο σπίτι.

Ο οργανισμός προσφέρει ανθρωπιστική βοήθεια εντός και εκτός Ελλάδας αποστέλλοντας υλική και οικονομική βοήθεια σε πληθυσμούς που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές. Το 2000 ο οργανισμός πραγματοποίησε δύο ανθρωπιστικές αποστολές στη Σερβία ενώ το 2001 πραγματοποιήθηκε πανελλήνιος έρανος για την ενίσχυση των σεισμοπλήκτων στο Ελ Σαλβαδόρ και στο Περού. Επίσης σε συνεργασία με την ανθρωπιστική οργάνωση HUMANA, συγκεντρώθηκε βοήθεια για τους σεισμόπληκτους στην Ινδία.

Οι δραστηριότητες του οργανισμού επικεντρώνονται στις εξής:

- Κάλυψη βασικών αναγκών όπως σίτιση, ένδυση σε σταθερή βάση.

- Εξασφάλιση δωρεάν φοίτησης σε φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης και ξένων γλωσσών για παιδιά απόρων οικογενειών.
- Διάθεση σχολικών ειδών σε συνεργασία με τους βιβλιοπώλες της περιοχής του Αμαρουσίου.
- Οργανώθηκε και λειτουργεί δίκτυο καταστημάτων με οπτικά προκειμένου να εξυπηρετηθούν δωρεά άποροι.
- Υλοποίηση προγράμματος παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών σε μετανάστες σε συνεργασία με το Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες.

Στον οργανισμό πρόνοιας μπορεί κανείς να πάρει πληροφορίες για τις υπάρχουσες κοινωνικές παροχές καθώς και για υπηρεσίες που αφορούν κοινωνικά και προνοιακά θέματα, όπως ιδρύματα κρατικά και πρόνοιας, συντάξεις, επιδόματα, υποτροφίες, υιοθεσίες, αναδοχή, εθελοντικές οργανώσεις.

Συνεργάζεται με τοπικούς συλλόγους, εκκλησιαστικούς φορείς, με την μαθητική κοινότητα, με συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, τα νοσοκομεία, τις δημόσιες υπηρεσίες για θέματα πρόνοιας, εθελοντικούς συλλόγους και φιλανθρωπικά σωματεία.

Επίσης ο οργανισμός συνεργάζεται με τον οργανισμό εργασίας του δήμου Αμαρουσίου, το κέντρο ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και το δημοτικό πολυιατρείο αλλά και όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες που λειτουργούν στην ευρύτερη περιοχή για την εξυπηρέτηση ατόμων και οικογενειών που αντιμετωπίζουν κοινωνικά προβλήματα. Τέλος, το έργο του οργανισμού ενισχύεται οικονομικά από δωρεές, εισφορές μεγάλων εταιριών (τροφίμων, ρουχισμού κ.α.) που συμβάλλουν στην προσπάθεια του οργανισμού. Πέρα όμως από την ιδιωτική πρωτοβουλία ένα μέρος της χρηματοδότησης ανήκει στο δήμο.

Πρότασή μας είναι ότι ο καθένας μπορεί να βοηθήσει ουσιαστικά συνδράμοντας άπορες οικογένειες καθώς και βοηθώντας στην εξεύρεση και οργάνωση υλικών αγαθών πρώτης ανάγκης και τροφίμων για οικογένειες. Η εισφορά του δήμου στον οργανισμό πρόνοιας ανήλθε το 2007 σε 108.584,01 €. Επίσης 18.000 € δαπανήθηκαν σε είδη διαβίωσης σε οικονομικά αδύνατους κατοίκους. Το πιο σημαντικό όμως έξοδο για τον οργανισμό υγείας αφορά την υλοποίηση προγραμματικής σύμβασης μεταξύ δήμου Αμαρουσίου-Δημοτικής επιχείρησης ανάπτυξης για την αναβάθμιση και υποστήριξη ευπαθών ομάδων πληθυσμού που έφτασε τα 130.600 €. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι τον Οκτώβριο του 2007 η κίνηση

στον Οργανισμό Πρόνοιας αυξήθηκε κατά 30%, γεγονός που σημαίνει ότι ο Οργανισμός γίνεται ευρύτερα γνωστός και οι πολίτες τον εμπιστεύονται.

5.2 Κέντρο Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης

Ο δήμος Αμαρουσίου είναι ο πρώτος δήμος σε Πανελλήνια κλίμακα, που προχώρησε στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου Κέντρου Ψυχικής Υγείας από το Μάιο του 1997(η ίδρυση του κέντρου έγινε με απευθείας ανάθεση στη Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικών Υπηρεσιών). Το κέντρο απευθύνεται σε όλον τον τοπικό πληθυσμό. Ειδικοί επιστήμονες στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας περίθαλψης πραγματοποιούν διαγνωστικό και ψυχοθεραπευτικό έργο σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο. Η επαφή με το κέντρο ψυχοκοινωνικής υποστήριξης αποτελεί μία σε πρώτο επίπεδο προσέγγιση του κοινού με ειδικούς της ψυχικής υγείας.

Το κέντρο απασχολεί δύο άτομα προσωπικό σε θέσεις γραμματειακής υποστήριξης, οργάνωσης και επικοινωνίας με το κοινό. Επίσης είναι στελεχωμένο από έναν ψυχίατρο, δύο παιδοψυχιάτρους, μία κοινωνική λειτουργό, μία λογοπεδικό, τρεις ψυχολόγους, μία σχολική ψυχολόγο και το Διοικητικό προσωπικό. Ειδικός ψυχολόγος, επισκέπτεται 14 γυμνάσια και λύκεια για μία έως δύο ώρες την εβδομάδα και έρχεται σε επαφή με τους γονείς τους μαθητές, το διδακτικό προσωπικό, το σύλλογο γονέων και κηδεμόνων και με το δεκαπενταμελές συμβούλιο.

Φέτος το πρόγραμμα πρόκειται να επεκταθεί πιλοτικά. Μέσα από πρόγραμμα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας θα δημιουργηθούν ομάδες καθηγητών, εκτός διδακτικών ωρών, προκειμένου να βοηθηθούν στο έργο τους. Επίσης, στο Κέντρο Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης υλοποιείται ένα μεγάλο πιλοτικό πρόγραμμα για τέταρτη χρονιά στους νηπιακούς σταθμούς, το πρόγραμμα ελέγχου σχολικής ετοιμότητας και λόγου, καθώς, και το σεμινάριο νηπιαγωγών μία φορά την εβδομάδα και η σχολή γονέων, ένα πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας. Αποκλειστική πηγή χρηματοδότησης αποτελεί ο δήμος .

Το κέντρο παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες.:

- Υπηρεσίες συμβουλευτικού και ενημερωτικού χαρακτήρα εντός του κέντρου. Παρέχεται συμβουλευτική γονέων, διάγνωση μαθησιακών και αναπτυξιακών διαταραχών καθώς και θεραπεία, επαγγελματικός προσανατολισμός,

- συμβουλευτική ζεύγους ή σταδίων φάσεων ζωής, ενημέρωση και παραπομπή σε πλέον εξειδικευμένα τμήματα υπηρεσιών ψυχικής υγείας εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.
- Συμβουλευτική στα γυμνάσια και λύκεια, με την παρουσία ειδικού σε τακτική βάση. Σε συνεννόηση και συνεργασία με τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων πραγματοποιήθηκε σειρά διαλέξεων από παιδοψυχιάτρους, παιδοψυχολόγους και σχολικούς ψυχολόγους του κέντρου στους χώρους των σχολείων, στο πλαίσιο της ενημέρωσης, της ευαισθητοποίησης και της επαφής με την κοινότητα.
 - Σεμινάρια για γονείς. Εξειδικευμένο προσωπικό του κέντρου ενημερώνει τους γονείς σε σειρές ανοιχτών ομιλιών για θέματα που τους απασχολούν σε σχέση με την οικογένεια. Την τρέχουσα περίοδο έχουν πραγματοποιηθεί οκτώ σεμινάρια με θέματα «Τα προβλήματα της εφηβείας», «Ζηλεύει τον/την αδερφό/ή του», «Παιδιά και η ψυχολογία τους στις εξετάσεις», «Αγαπάτε πράγματι το ίδιο τα παιδιά σας;», «Τί δεν πρέπει να πείτε ποτέ στο παιδί σας», «Όταν το αγόρι μεγαλώνει χωρίς πατέρα», «Πόσες ώρες τηλεόραση να βλέπει το παιδί μου;», «Ο ρόλος του παιχνιδιού».
 - Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις περιορισμένου χρόνου, όπως ατομική και ομαδική ψυχοθεραπεία με στόχο την επεξεργασία συγκεκριμένων προβλημάτων στην προσωπική, οικογενειακή και επαγγελματική ζωή για την καλύτερη λειτουργία του ατόμου στις σχέσεις του. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι ατομική ψυχοθεραπεία, ομάδες αυτογνωσίας, θεραπεία ζεύγους, οικογενειακή ψυχοθεραπεία και θεραπεία μέσω της τέχνης.
 - Ενημέρωση των κατοίκων για τα ναρκωτικά, το AIDS, το κάπνισμα, το στρες και το άγχος, με τη διανομή έντυπου υλικού σε κεντρικά σημεία της πόλης, στα σχολεία και σε σημεία που συχνάζει η νεολαία.
 - Για πρώτη φορά, ειδικός του κέντρου μία φορά την εβδομάδα επισκέπτεται τα ΚΑΠΗ της πόλης προσφέροντας συμβουλευτική υποστήριξη σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.
 - Τέλος για πρώτη φορά προστέθηκε στο επιστημονικό προσωπικό και η ειδικότητα του λογοθεραπευτή.
 - Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του δήμου του 2007 τα έξοδα που αφορούσαν το δημοτικό πολυιατρείο και το κέντρο ψυχοκοινωνικής υποστήριξης ανήλθαν σε 219.591,132 €, σαφώς αυξημένα σε σχέση με το 2006 (44.273,25). Ενδεικτικά αναφέρουμε πως τα παραπάνω έξοδα

αφορούσαν δαπάνες μίσθωσης, συντήρηση και αγορά κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, προμήθεια βιβλίων και λοιπών εκδόσεων, γραφική ύλη, αναλώσιμα Η/Υ, προμήθεια φαρμακευτικού και ιατρικού υλικού και τέλος εργασίες υλοποίησης προγράμματος του κέντρου ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.

5.3 Παιδικοί Σταθμοί

Αποτελεί δικαίωμα της κάθε εργαζόμενης μητέρας να μπορεί να αφήνει τα παιδιά της σε σίγουρα χέρια, προκειμένου να ασχοληθεί με την δουλειά της.

Οι παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί μεταβιβάστηκαν στους Δήμους σύμφωνα με τα άρθρα 9 του νόμου 2503/1997 και 42 του νόμου 2218/1994, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 12 του νόμου 2880/2001 και λειτουργούν ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου(ΦΕΚ: Τ.Β. 411/87) σύμφωνα με το άρθρο 203 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα. Με το ΦΕΚ :Τ.Β. 1495/2008 τροποποιείται η επωνυμία τους σε Παιδικούς σταθμούς του Δήμου Αμαρουσίου.

Οι παιδικοί σταθμοί διοικούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από πέντε έως δεκαπέντε μέλη τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο. Τα μέλη είναι, δημοτικοί σύμβουλοι, δημότες ή κάτοικοι που έχουν ανάλογη επαγγελματική και κοινωνική δράση, εκπρόσωποι των γονέων των παιδιών που φιλοξενούνται στους σταθμούς και εκπρόσωποι των εργαζόμενων σ' αυτούς.

Σήμερα υπό την εποπτεία του δήμου Αμαρουσίου λειτουργούν στην πόλη έντεκα σταθμοί, τρεις βρεφονηπιακοί και οχτώ νηπιακοί, κατανεμημένοι σε όλη τη διοικητική περιφέρεια του δήμου ώστε να μπορούν να εξυπηρετηθούν όλοι οι γονείς.

Σκοπός τους είναι να καλλιεργήσουν στα παιδιά με τον πιο ευχάριστο και αποδοτικό τρόπο τους πέντε τομείς της ολοκληρωμένης και σωστά διαμορφωμένης προσωπικότητας, που βάζουν τα θεμέλια για μια επιτυχημένη σχολική πορεία. Τον ψυχοκινητικό, τον νοητικό,

τον αισθητικό, τον κοινωνικό, τον συναισθηματικό και τις δεξιότητες (προγραμματικό, προαναγνωστικό, προμαθητικό).

Οι δραστηριότητες στους παιδικούς σταθμούς ποικίλουν ανάλογα με την ηλικία, την εποχή, το υλικό και το θέμα που έχει επιλεγεί. Μετά το πρωινό ακολουθεί το ημερήσιο πρόγραμμα διδασκαλίας. Η παιδαγωγός χρησιμοποιεί όλα τα παιδαγωγικά μέσα που έχει στη διάθεση της για την ανάπτυξη του θέματος όπως: Ομαδική συζήτηση, εποπτικά μέσα (φωτογραφίες, βιβλία, slides, υλικά από το φυσικό περιβάλλον), δραματοποίηση και κουκλοθέατρο. Επίσης ενθαρρύνει την αυτοέκφραση των παιδιών και ενεργοποιεί τις δημιουργικές τους ικανότητες.

Η μουσική αγωγή είναι ένας ακόμα τομέας όπου δίνεται ιδιαίτερη έμφαση. Σε ειδικές εκδηλώσεις τα παιδιά παρουσιάζουν επίδειξη ρυθμικής γυμναστικής. Ένας άλλος στόχος είναι η κοινωνικοποίηση των νηπίων. Για το σκοπό αυτό, οργανώνονται επισκέψεις σε μουσεία, θέατρα, πάρκα, ζωολογικούς κήπους. Τα νήπια επισκέπτεται δύο φορές το μήνα παιδίατρος ο οποίος δίνει τις κατάλληλες οδηγίες σε παιδαγωγούς και γονείς και επιμελείται το διαιτολόγιο των παιδιών. Καθημερινά προσφέρεται πρωινό, μεσημεριανό που καλύπτει όλες τις ομάδες τροφών και απογευματινό για τα παιδιά που φεύγουν αργά.

Η χρηματοδότηση προέρχεται από το Υπουργείο Υγείας κατά 70% και από το Δήμο Αμαρουσίου κατά 30%. Στο 1.839.070,42 € έφτασε για το 2007 ο προϋπολογισμός του δήμου για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς αυξημένος κατά 300.000 € σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 2006.

Κανονισμός Λειτουργίας – Ισχύουσα Κατάσταση

Η λειτουργία των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών στηρίζεται στον Πρότυπο Κανονισμό Λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών (2002) που επιδόθηκε στο δήμο από το Υπουργείο Εσωτερικών. Ο κανονισμός αυτός αποτελεί πλαίσιο λειτουργίας των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών του δήμου Αμαρουσίου και θέτει τις ελάχιστες προϋποθέσεις

λειτουργίας τους. Καθορίζονται με σαφή τρόπο οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των οργάνων διοίκησης και του προσωπικού που πληροί τις θέσεις του παιδικού σταθμού

Για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των σταθμών του δήμου λαμβάνεται κρατική επιχορήγηση, η οποία ορίζεται ως εξής

Επιχορήγηση παιδικών σταθμών

Ως κριτήριο κατανομής της επιχορήγησης χρησιμοποιήθηκε το κόστος λειτουργίας των σταθμών. Ειδικότερα για τους σταθμούς που μεταφέρθηκαν στους ΟΤΑ υπολογίστηκε κατά κεφαλήν κόστος μαθητή € 2.100. Στις περιπτώσεις που το κόστος των σταθμών βάσει των μαθητών παρουσίαζε αρνητική διαφορά σε σχέση με το κόστος λειτουργίας, το οποίο είχε υπολογιστεί σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, ως κόστος λειτουργίας του σταθμού θεωρήθηκε το κόστος λειτουργίας του.

Πίνακας 9: Κόστος Λειτουργία Σταθμών

Επιστημονικό Προσωπικό	Κατά κεφαλήν ετήσια δαπάνη € 15.000
Βοηθητικό Προσωπικό	Κατά κεφαλήν ετήσια δαπάνη € 14.000
Λειτουργικά Έξοδα	€ 5.000 / σταθμό
Ενοίκια	Κατανεμήθηκαν € 16.000 στους σταθμούς Αττικής, Πειραιά και Θεσ/κης και € 12.000 στους σταθμούς της υπόλοιπης Ελλάδας

Εκτός όμως από την κρατική και δημοτική επιχορήγηση εισφορές καταβάλλουν και οι γονείς. Η μηνιαία οικονομική συμμετοχή των γονέων καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δημοτικού Βρεφονηπιακού σταθμού Αμαρουσίου και καταβάλλεται το πρώτο 15/μερο κάθε μήνα. Σε περίπτωση διαγραφής του νηπίου δεν επιστρέφεται η οικονομική εισφορά που έχει καταβληθεί. Το κόστος των τροφείων είναι διαμορφωμένο ως εξής:

Πίνακας 9.1 : Οικονομική εισφορά γονέων σε νηπιακούς και βρεφικούς σταθμούς

ΝΗΠΙΑ	
Ετήσιο οικογενειακό εισόδημα	1ο Παιδί
Μέχρι 7.000 €	ΔΩΡΕΑΝ
Από 7.001 € – 15.000 €	70 € (το δεύτερο παιδί 35€)
Από 15.001 € – 25.000 €	80 € (το δεύτερο παιδί 40€)
Από 25.001 € – 35.000 €	110 € (το δεύτερο παιδί 55€)
Από 35.001 € – 45.000 €	130 € (το δεύτερο παιδί 65€)
Από 45.001 € και άνω	160 € (το δεύτερο παιδί 80€)

ΒΡΕΦΗ	
Ετήσιο οικογενειακό εισόδημα	1ο βρέφος
Μέχρι 7.000 €	ΔΩΡΕΑΝ
Από 7.001 € – 15.000 €	90 € (το δεύτερο παιδί 45€)
Από 15.001 € – 25.000 €	100 € (το δεύτερο παιδί 50€)
Από 25.001 € – 35.000 €	130 € (το δεύτερο παιδί 65€)
Από 35.001 € – 45.000 €	160 € (το δεύτερο παιδί 80€)
Από 45.001 € και άνω	190 € (το δεύτερο παιδί 95€)

Οι υπάλληλοι (μόνιμοι, αορίστου χρόνου και συμβασιούχοι) του Δήμου Αμαρουσίου και συναφών ιδρυμάτων και οργανισμών, που έχουν ετήσιο οικογενειακό εισόδημα μέχρι 20.000 ευρώ, θα απαλλάσσονται των τροφείων. Πέραν του ποσού αυτού θα καταβάλουν το 40% της αντίστοιχης κλίμακας των μηνιαίων τροφείων. Επίσης απαλλάσσονται των τροφείων οι παραπάνω υπάλληλοι που έχουν τρία (3) παιδιά.

Απαλλάσσονται της Καταβολής Τροφείων

- Οι έχοντες ετήσιο οικογενειακό εισόδημα έως 7.000 €.
- Όσοι έχουν στην οικογένεια τους άτομο με ειδικές ανάγκες, με κατ'ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας 67% (προσκομίζεται βεβαίωση Υγειονομικής Επιτροπής).
- Οι οικογένειες με τέσσερα παιδιά και άνω (προσκομίζεται πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης).
- Το κόστος για το τρίτο παιδί κάθε τρίτεκνης οικογένειας, όταν και τα τρία παιδιά φιλοξενούνται στον Παιδικό Σταθμό.

- Οι χήροι/ες, διαζευγμένες, μονογονεϊκές οικογένειες, φοιτητές, σπουδαστές, στρατιώτες μέχρι 25.000 ευρώ (προσκομίζεται η ανάλογη κατά περίπτωση βεβαίωση).
- Όταν στον Παιδικό Σταθμό φιλοξενούνται αδέλφια (νήπιο και βρέφος) το μεν νήπιο θα πληρώνει ολόκληρο το ποσό , το δε βρέφος το μισό της αντίστοιχης βρεφικής στήλης.

Το σύνολο των σταθμών εξυπηρετεί περίπου 1000 παιδιά. Κάθε χρόνο δημιουργούνται 200 νέες θέσεις από τα παιδιά που θα φοιτήσουν στην πρώτη δημοτικού. Επομένως οι νέες αιτήσεις καλύπτονται από τις 200 αυτές κενές θέσεις, οι οποίες συνήθως επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του Δήμου. Σε όλα τα παιδιά παρέχεται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Για την καλύτερη λειτουργία των σταθμών λειτουργούν τμήματα με βάση την ηλικία των παιδιών. Συγκεκριμένα οι τρεις βρεφονηπιακοί δέχονται παιδιά από 8 μηνών έως 3 ετών και οι οκτώ νηπιακοί από 3 έως 6 ετών. Το ωράριο λειτουργίας των σταθμών είναι από τις 06.30 έως της 16.30. Εφ' όσον προκύψουν ανάγκες το ωράριο των σταθμών μπορεί να επεκταθεί έως τις 18.00.

Προσωπικό – Εξωτερικοί Συνεργάτες

Οι σταθμοί του Δήμου Αμαρουσίου διαρθρώνονται σύμφωνα με τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας από το γραφείο Προϊσταμένου – Διοίκησης, Γραφείο Παιδαγωγού, Γραφείο Διαχείρισης και από το μαγειρείο.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του δήμου, η πλήρωση των κενών θέσεων των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών γίνεται με τις ισχύουσες διατάξεις για το διορισμό και την πρόσληψη προσωπικού σους ΟΤΑ α βαθμού. Οι παιδαγωγοί των παιδικών σταθμών είναι απόφοιτοι της σχολής νηπιαγωγών ενώ οι βοηθοί είναι είτε απόφοιτοι του τμήματος βρεφονηπιοκόμων των Τ.Ε.Ι., είτε απόφοιτοι λυκείου ή άλλης σχολής μέσης ή μεταλυκειακής εκπαίδευσης της ίδιας ειδικότητας. Συνολικά στους 11 σταθμούς υπάρχει επάρκεια ως προς την κάλυψη των θέσεων συγκριτικά με τα παιδιά που φιλοξενούνται σε αυτούς.

Πίνακας 10 : Προσωπικό Σταθμών

Ειδικότητες	1ος	2ος	3ος	4ος	5ος	6ος	7ος	8ος	1ος Βρεφ.	2ος Βρεφ.	3ος Βρεφ.
Νηπιαγωγοί	4	3	4	3	4	3	4	2	3	2	3
Βρεφον/μοι	3	2	2	1	2	3	2	2	4	3	3
Βοηθοί	4	2	2	2	2	1	2	1	1	2	1
Μάγειρες	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Καθαριστές	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Γραμματεία	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Διευθυντές	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Συνολα	15	11	12	10	12	11	12	9	12	11	11

Εξωτερικοί επιστημονικοί συνεργάτες

Παιδίατρος: Επισκέπτεται τους σταθμούς μία φορά την εβδομάδα. Παρακολουθεί την ανάπτυξη και την υγιεινή διαβίωση των παιδιών, κάνοντας ανάλογες συμβουλευτικές γνωματεύσεις, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ψυχολόγος: Επισκέπτεται τους σταθμούς μία φορά την εβδομάδα και έρχεται σε επαφή με όλα τα παιδιά σταδιακά. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί κάποιο πρόβλημα προτείνεται στους γονείς ατομικό ραντεβού με τον ειδικό.

Παιδο-οδοντίατρος: Τρεις φορές το χρόνο παιδο-οδοντίατρος επισκέπτεται τους σταθμούς, στα πλαίσια του προγράμματος προληπτικής ιατρικής.

Λογοθεραπευτής: Επισκέπτεται τους σταθμούς κάθε δεκαπέντε ημέρες για διάγνωση και όχι για θεραπεία.

Δραστηριότητες Παιδικών Σταθμών

Ο Δήμος Αμαρουσίου είναι ο πρώτος δήμος εκπροσωπώντας την Ελλάδα ,που συμμετέχει στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Assist

Από το Σεπτέμβριο του 2008 οι Παιδικόι Σταθμοί του Δήμου Αμαρουσίου συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα δια βίου εκπαίδευσης, ASSIST, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Lifelong Learning Programme 2007-2013- Leonardo da Vinci » της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Κύριος σκοπός του έργου είναι η βελτίωση της ποιότητας της προσχολικής εκπαίδευσης . Πιο συγκεκριμένα , είναι η σταθερή και μακροχρόνια βελτίωση της καταλληλότητας για απασχόληση των βοηθών προσχολικής εκπαίδευσης . Το έργο θα ανταποκριθεί στις προκλήσεις της ανεπαρκούς ποιότητας των υπηρεσιών προσχολικής αγωγής με τη μεταφορά γνώσης ενός κατάλληλου εκπαιδευτικού μοντέλου το οποίο έχει αναπτυχθεί από την περιφέρεια Sagene(στο Όσλο της Νορβηγίας).

Οι εταίροι του έργου θα συνεργαστούν καθ όλη τη διάρκεια του για τους εξής σκοπούς :

- Εξέταση των αναγκών εκπαίδευσης στις χώρες εταίρους .
- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα και ανάπτυξη της διδασκόμενης ύλης βάση του μοντέλου εκπαίδευσης της περιφέρειας Sagene.
- Πιλοτική δοκιμή του μοντέλου Sagene σε κάθε πόλη – εταίρο.
- Αξιολόγηση της πιλοτικής εφαρμογής του μοντέλου και τελικά αποτελέσματα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων .

Η ομάδα – στόχος του έργου είναι οι νηπιαγωγοί , οι βρεφονηπιοκόμοι και οι βοηθοί βρεφονηπιοκόμοι. Το έργο αναφέρεται κυρίως στους βοηθούς , είναι απαραίτητο να συμπεριληφθούν και καταρτισμένοι νηπιαγωγοί ώστε να υιοθετηθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στο χώρο εργασίας τους..

Η διάρκεια του έργου ανέρχεται σε 24 μήνες δηλαδή από 1-11-07 έως 31-10-09.

Στο έργο συμμετέχουν συνολικά 8 εταίροι από 5 διαφορετικές χώρες (6 Δήμοι και 2 ακαδημαϊκοί φορείς):

- Δήμος του Όσλο (Νορβηγία)
- Δήμος του Dortmund (Γερμανία)
- Διεύθυνση Εκπαίδευσης του Δήμου Tjorns (Σουηδία)
- Oslo University College (Νορβηγία)
- Δήμος του Μιλάνου (Ιταλία)
- Δήμος Motala (Σουηδία)
- Δήμος Gavle (Σουηδία)
- Οι παιδικόι σταθμοί του Δήμου Αμαρουσίου (Ελλάδα)

Προβλήματα σταθμών

Μέχρι την μεταβίβαση των σταθμών από το κράτος στους δήμους δεν υπήρχε σχεδιασμός για να διαπιστωθεί πόσοι σταθμοί χρειάζονται ανάλογα με τον πληθυσμό. Όπως έχει αναφερθεί στη διοικητική περιφέρεια του δήμου λειτουργούν έντεκα σταθμοί. Από την πλευρά των πληθυσμιακών αναγκών κρίνεται αναγκαία η δημιουργία επιπλέον παιδικών σταθμών. Προς το παρόν όμως δεν έχει ληφθεί σχετική απόφαση.

Με την αύξηση των αναγκών εξυπηρέτησης περισσότερων παιδιών και μεν παρατηρήθηκε αύξηση της δημοτικής χρηματοδότησης αλλά όχι σε τέτοιο βαθμό ώστε να καλυφθούν τα έξοδα για τις ανάγκες σε υποδομή, προσωπικό κ.τ.λ. Μετά την αναγκαστική μεταφορά αρμοδιοτήτων με το νόμο 2880/2201 στους δήμους, μέρος των εσόδων από τους σταθμούς αντί να χρησιμοποιηθούν για επιπλέον παροχές στα φιλοξενούμενα παιδιά, κάλυψαν τις λειτουργικές ανάγκες των σταθμών αφού δεν επαρκούσε η εισφορά του δήμου για τα λειτουργικά έξοδά τους.

Σήμερα μόνο τέσσερις νηπιακοί και ένας βρεφονηπιακός σταθμός είναι ιδιόκτητοι ενώ οι υπόλοιποι λειτουργούν σε ενοικιαζόμενα κτίρια τα οποία επανασχεδιάστηκαν για να αποκτήσουν την αναγκαία λειτουργικότητα. Η έλλειψη ιδιόκτητων κτιρίων οδηγεί στην αύξηση του κόστους λειτουργίας από τα ενοίκια που καταβάλλονται. Ακόμα, τα παλιά ενοικιαζόμενα κτίρια έχουν ανακαινιστεί και όλα τα κτίρια επιβλέπονται κάθε χρόνο από την τεχνική υπηρεσία του δήμου.

Τέλος τα προσωπικά διατηρεί τη λειτουργικότητα των παιδικών σταθμών σε ανεκτό επίπεδο. Δεν μπορούμε να πούμε πως υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις προσωπικού καθώς ο νόμος προβλέπει μία νηπιαγωγό και ένα βοηθό κάθε 25 παιδιά, μια αναλογία που ισχύει στους σταθμούς.³⁵

5.4 Άτομα με ειδικές ανάγκες (Α.μ.Ε.Α.)

Ο Δήμος Αμαρουσίου μέσω των υπηρεσιών του, δημιουργεί στη νεοσύστατη Δημοτική Επιχείρηση Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών, διεύθυνση για ΑμεΑ, δίνοντας έμφαση στα

³⁵ Προφορική συνέντευξη με την νόμιμο εκπρόσωπο των Παιδικών Σταθμών, Μ.Υ.:Κων/να Γεωργάκη

δικαιώματα των ευπαθών κοινωνικά ομάδων.

Σύμφωνα με το άρθρ. 28 του Ν. 2831/2000 περί προσβασιμότητας, πρέπει να εξασφαλίζεται η οριζόντια και κατακόρυφη προσπέλαση των Ατόμων με Αναπηρία αλλά και των εμποδιζόμενων πολιτών, στους χώρους όπου στεγάζονται υπηρεσίες του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων και των ΟΤΑ.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Αμαρουσίου θα υλοποιήσει έργο, που αφορά στη «Διευκόλυνση αυτόνομης διακίνησης και διαβίωσης των ΑΜΕΑ στα κτίρια του Δήμου Αμαρουσίου», με απώτερο σκοπό την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, το σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων που θα κάνουν την καθημερινότητα των πολιτών που αντιμετωπίζουν κάποιας μορφής αναπηρία μόνιμου ή προσωρινού χαρακτήρα, ευκολότερη.

Για το έργο αυτό έχει συσταθεί μια ομάδα έργου, αποτελούμενη από επιστήμονες και υπαλλήλους του Δήμου, που είναι υπεύθυνη για την εξέλιξη και την περάτωση του έργου. Η υλοποίηση του έργου βασίζεται σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση, αναφέρεται στην έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου που θα περιέχει στοιχεία για τα ΑΜΕΑ, τα προβλήματα και τις δυσκολίες τους, τις οδηγίες και τις προδιαγραφές σχεδιασμού κτιρίων για την αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση των Ατόμων με Αναπηρία και τέλος στην δημιουργία ενός ερωτηματολογίου, το οποίο θα μοιραστεί στα δημοτικά κτίρια για συμπλήρωση. Η δεύτερη φάση αφορά στη συλλογή του ερωτηματολογίου, στην επεξεργασία και την αξιολόγηση των δεδομένων και στο σχεδιασμό και την επιλογή σχετικών παρεμβάσεων. Επίσης από τον Οκτώβριο του 2008 θα εκδοθεί στο πλαίσιο του προγράμματος Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΣΥΥ), οδηγός στήριξης ευπαθών κοινωνικά ομάδων, όπου μπορεί κανείς να ανατρέξει και να ενημερωθεί για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία σε όλους τους τομείς της ζωής τους.

5.5 Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη- Επαγγελματική Πληροφόρηση

Ο Δήμος Αμαρουσίου στοχεύοντας στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη, στην επαγγελματική κατάρτιση και στην ενεργό παραμονή των ΑμΕΑ στο κοινωνικό περιβάλλον υλοποιεί, μέσω του Οργανισμού Πρόνοιας, δύο συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα:

- Πρόγραμμα «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»

- Γραφείο Παροχής Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (Μέτρο 3.1, Ε.Π Υγεία-Πρόνοια)
- Οι υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο των παραπάνω προγραμμάτων μπορούν να συνοψιστούν στις ακόλουθες:
- Συμβουλευτική σταδιοδρομίας
- Πληροφόρηση για εξειδικευμένες δομές απασχόλησης και κοινωνικής φροντίδας
- Υποστήριξη και προετοιμασία ανέργων ή υποαπασχολούμενων για την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων και την ένταξη τους στην αγορά εργασίας
- Στήριξη και φροντίδα των ΑμΕΑ στο οικείο περιβάλλον τους
- Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους
- Κοινωνική και Νοσηλευτική Φροντίδα
- Ενημέρωση για επιδόματα, αναπηρικές συντάξεις, εξειδικευμένες δομές φροντίδας και στήριξης
- Συνοδείες (γιατρούς, νοσοκομεία, διαγνωστικά κέντρα, ψώνια κτλ)

5.6 Κέντρα ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η)

Η περιθωριοποίηση, η αδράνεια και η μοναξιά επιδρούν αρνητικά στην ψυχοσωματικά υγεία των ηλικιωμένων. Ο δήμος Αμαρουσίου προχώρησε στη σύσταση των κέντρων ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων. Εκεί προσφέρονται υπηρεσίες πρωτοβάθμιες φροντίδας και υγείας όπως η χρήση του CARDIOEXPRESS. Επίσης εφαρμόζονται προγράμματα που δραστηριοποιούν τα μέλη τους, τα οποία προσφέρουν ένα πλούσιο κοινωνικό και πολιτιστικό έργο.

Το Κ.Α.Π.Η. Αμαρουσίου είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και λειτουργεί από το 1984(ΦΕΚ: Τ.Β. 324/84). Το διοικητικό σχήμα του Κ.Α.Π.Η. Αμαρουσίου: αποτελεί ένα Ν.Π.Δ.Δ. και διοικείται από εννιάμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Σε όλη τη διοικητική περιφέρεια του δήμου λειτουργούν συνολικά 4 ΚΑΠΗ με 3500 μέλη εγγεγραμμένα. Στα ΚΑΠΗ μπορεί να εγγραφεί οποιοσδήποτε δημότης Αμαρουσίου, αρκεί να έχει συμπληρώσει το εξηκοστό έτος της ηλικίας του. Εάν πρόκειται για γυναίκα το όριο ηλικίας είναι μικρότερο αρκεί ο σύζυγος της να έχει συνταξιοδοτηθεί. Για την εγγραφή

προβλέπεται το συμβολικό ποσό των 3 €. Τα δικαιολογητικά που χρειάζονται την εγγραφή είναι αστυνομική ταυτότητα, λογαριασμός ΔΕΗ, Maroussi Card και δύο φωτογραφίες. Η χρηματοδότηση του ΚΑΠΗ προέρχεται από το δήμο. Για τα συγκεκριμένα προγράμματα «Βοήθεια στο σπίτι» και «Κοινωνική Μέριμνα» προβλέπεται επιδότηση από το υπουργείο υγείας και πρόνοιας. Οι δραστηριότητες και οι υπηρεσίες που προσφέρονται στα μέλη των ΚΑΠΗ είναι τα ακόλουθα:

- Φροντίδα και οδηγίες προληπτικής ιατρικής
- Επιμόρφωση, διαλέξεις, ελεύθερη συζήτηση, επισκέψεις σε μοναστήρια, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία.
- Οργανωμένη ψυχαγωγία, εκδρομές, περίπατοι.
- Συμμετοχή σε καλοκαιρινές διακοπές, θαλάσσια μπάνια.
- Συμμετοχή στην κοινωνική εργασία, με τη βοήθεια και την ψυχολογική υποστήριξη κοινωνικής λειτουργού.

Πίνακας 8 : Το προσωπικό των Κ.Α.Π.Η.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	Α' Κ.Α.Π.Η		Β' Κ.Α.Π.Η		Γ' Κ.Α.Π.Η		Δ' Κ.Α.Π.Η	
	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΣΥΜΒ/ΧΟΙ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΣΥΜΒ/ΧΟΙ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΣΥΜΒ/ΧΟΙ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΣΥΜΒ/ΧΟΙ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ	1	-	1	-	1	-	1	-
ΓΙΑΤΡΟΣ	5	-	3	-	3	-	2	-
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ	2	-	-	-	1	-	-	-
ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ	-	1	-	1	-	1	-	1
ΣΥΝΟΛΟ:	8	1	4	1	5	1	3	1

Πηγή: Κ.Α.Π.Η. Δ. Αμαρουσίου

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι το Α' Κ.Α.Π.Η. είναι επαρκώς στελεχωμένο και δε φαίνεται να παρουσιάζει ιδιαίτερες ελλείψεις προσωπικού. Αντίθετα στα άλλα τρία Κ.Α.Π.Η. παρουσιάζονται ελλείψεις σε γιατρούς και σε κοινωνικούς λειτουργούς. Το πρόβλημα όμως της έλλειψης προσωπικού περιορίζεται, καθώς υπάρχει άμεση συνεργασία των κέντρων ανοιχτής προστασίας ηλικιωμένων και σε ενδεχόμενες ανάγκες ενεργοποιούνται και άλλες υπηρεσίες όπως το δημοτικό πολύϊατρείο, το κέντρο ψυχοκοινωνικής υποστήριξης κ.α.

5.6.1 Προγράμματα του ΚΑΠΗ

ι) Βοήθεια στο σπίτι και Κοινωνική Μέριμνα.

Το πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι σχεδιάστηκε αρχικά από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α και το Υπουργείο Υγείας και πρόνοιας³⁶ και εφαρμόστηκε πιλοτικά στα πέντε Κ.Α.Π.Η. του Δήμου Περιστερίου. Μετά την επιτυχή εφαρμογή του αποφασίστηκε η εξάπλωση του σε εκατόν δύο δήμους (102) και εκατόν δύο Κ.Α.Π.Η. της χώρας. Η έναρξη του προγράμματος έγινε το 1998 και εφαρμόστηκε τελικά σε ενενήντα επτά (97) δήμους και Παρέχονται υπηρεσίες υψηλού επιπέδου από ειδικευμένο προσωπικό σε μοναχικά και ανήμπορα άτομα τα οποία πάσχουν από κινητικές δυσκολίες. Πραγματοποιούνται κατ' οίκον επισκέψεις και ανάλογα με τις ανάγκες παρέχεται νοσηλευτική φροντίδα και οικιακή βοήθεια. Μέχρι στιγμής έχουν εξυπηρετηθεί από τα δύο προγράμματα που λειτουργούν πάνω από 320 άτομα.

Επίσης σκοπός του προγράμματος είναι

- Η στήριξη και η φροντίδα των ατόμων στο οικείο περιβάλλον τους.
- Η διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους.
- Η αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας ή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού.
- Η εξασφάλιση αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης.
- Η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής τους.
- Η ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου και η προσέλκυση εθελοντών.

Οι υπηρεσίες που παρέχει το πρόγραμμα είναι τρεις.

1) Υπηρεσίες κοινωνικής εργασίας που περιλαμβάνει:

- Συμβουλευτική και ψυχοσυναισθηματική στήριξη
- Συνεργασία με φορείς και υπηρεσίες του δήμου
- Σε συνεργασία με τον οργανισμό πρόνοιας, προσφέρει ενημέρωση για προνοιακά θέματα όπως επιδόματα, συντάξεις κ.τ.λ.

2) Οικογενειακή – οικιακή φροντίδα :

- Καθαριότητα χώρου κατοικίας

³⁶ Με την Κ.Υ.Α. Π4β/5814/14-10-1997 (ΦΕΚ 917 τεύχος Β')

- Βοήθεια στην ατομική υγιεινή
- Εξωτερικές εργασίες
- Συντροφιά, συζήτηση, ανάγνωση βιβλίων

3) Νοσηλευτική φροντίδα:

- Μέτρηση ζωτικών σημείων (αρτηριακή πίεση, σφυγμοί, θερμοκρασία, λήψη σακχάρου)
- Πρόληψη και περιποίηση κατακλίσεων και τραυμάτων
- Συνοδεία για εξετάσεις σε νοσοκομεία
- Συνεργασία με ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό

Το προσωπικό, που φτάνει τα επτά άτομα, απαρτίζεται από νοσηλευτές, κοινωνικούς λειτουργούς και οικογενειακούς βοηθούς. Πρόκειται για εργαζόμενους με σύμβαση ορισμένου χρόνου οι οποίοι πληρώνονται από το δήμο. Ακόμα παρέχεται ψυχολογική υποστήριξη, στις περιπτώσεις που απαιτείται.

Η διαδικασία είναι απλή. Τηλεφωνικά κλείνεται ραντεβού από τον πάσχοντα ή κάποιο συγγενή. Έπειτα ο κοινωνικός λειτουργός τον επισκέπτεται και εκτιμά την κατάσταση του. Κατόπιν, ανάλογα με τις ανάγκες του υπάρχει, δύο με τρεις φορές την εβδομάδα, τακτική επίσκεψη.

ii) Ημερήσιος σταθμός παραμονής ηλικιωμένων

Ο σταθμός εφαρμόζει πρόγραμμα υπηρεσιών σε ηλικιωμένους με χρόνιες παθήσεις και μειωμένη σωματική και ψυχοσωματική ικανότητα, από τις 07.00 έως τις 16.00 σ' ένα ειδικά διαμορφωμένο χώρο, στο 3ο περιφερειακό ΚΑΠΗ.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η διατήρηση έστω της στοιχειώδους ικανότητας του ηλικιωμένου για σωματική και κοινωνική λειτουργικότητα.
- Η ανακούφιση των οικογενειών τους με την ανάληψη από το σταθμό σημαντικού μέρους από την αναγκαία γι' αυτούς 24ωρη φροντίδα.
- Η αποφυγή εισαγωγής σε κάποιο ίδρυμα.

5.6.2 Οι Υπηρεσίες Τηλεϊατρικής από τα Κ.Α.Π.Η

Σημαντική επίσης είναι η συνεργασία του δήμου με τη εταιρεία CARDIOEXPRESS³⁷, για την παροχή υπηρεσιών τηλεϊατρικής στα μέλη των ΚΑΠΗ η οποία αφορά την διάγνωση της καρδιακής τους λειτουργίας. Αυτή η παροχή υλοποιήθηκε στο δήμο με το ειδικό κέντρο της CARDIOEXPRESS. Η CARDIOEXPRESS διαθέτει σύγχρονη τεχνολογία καρδιολογικής συμβουλευτικής τηλεδιάγνωσης, και οργάνωση που βασίζεται σε κατοχυρωμένα δικαιώματα για τα οποία η CARDIOEXPRESS έχει συμβληθεί κατά αποκλειστικότητα στην Ελλάδα.

Οι υπηρεσίες που μπορεί να προσφέρει στα μέλη του ΚΑΠΗ αφορούν στην καρδιολογική παρακολούθηση και στις ιατρικές συμβουλές για αγωγή διάσωσης όλο το 24ωρο, από ειδικά εκπαιδευμένους καρδιολόγους του κέντρου ελέγχου της CARDIOEXPRESS. Το κέντρο ελέγχου είναι εξοπλισμένο με ηλεκτρονικά όργανα τηλεϊατρικής, δίκτυα πληροφορικής, εξειδικευμένο λογισμικό και συστήματα τηλεπικοινωνιών προηγμένης τεχνολογίας.

Η τηλεδιάγνωση γίνεται με την εξής διαδικασία. Τοποθετείται ο τηλεκαρδιογράφος στο στήθος του ασθενούς, με τη βοήθεια νοσηλεύτη ή κοινωνικού λειτουργού του ΚΑΠΗ. Εφαρμόζεται το ακουστικό του τηλεφώνου πάνω στον τηλεκαρδιογράφο και στη συνέχεια καλείται τηλεφωνικά το κέντρο ελέγχου, όπου πληροφορείται ο γιατρός για την συμπτωματολογία του ασθενούς. Αυτές οι πληροφορίες συγκρίνονται με τις αντίστοιχες του προσωπικού ιατρικού φακέλου, του ασθενούς που εμφανίζονται αμέσως στην οθόνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Ο τηλεκαρδιογράφος διαβιβάζει με ηχητικά κωδικοποιημένο σήμα, ένα πλήρες καρδιογράφημα σε μόλις 45 δευτερόλεπτα. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται μια έγκαιρη διάγνωση.

Στη συνέχεια, το προσωπικό του κέντρου ελέγχου θα δώσει τις κατάλληλες οδηγίες και συμβουλές στον ασθενή καθησυχάζοντάς τον αν δεν διαγνωστεί κάποιο πρόβλημα. Στην αντίθετη περίπτωση το κέντρο ελέγχου θα συντονίσει σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς (ΕΚΑΒ, κέντρα περίθαλψης), την ασφαλή μεταφορά και θα διαβιβάσει την διάγνωση μαζί με το ιατρικό ιστορικό στο νοσοκομείο προορισμού του ασθενούς, με

³⁷ Βουτινιώτη Α., Εφαρμογές Πληροφορικής Ο.Τ.Α, σελ 178-179

σκοπό την αποφυγή καθυστερήσεων στην εισαγωγή και την έναρξη της θεραπευτικής αγωγής.

Ο τηλεκαρδιογράφος είναι μια μικρή φορητή συσκευή. Δεν χρειάζεται ειδική εγκατάσταση και δεν απαιτείται καλωδιακή σύνδεση με το τηλέφωνο. Λειτουργεί με απλές μπαταρίες ενώ για τη χρήση του δεν χρειάζεται καμία εκπαίδευση.

5.6 Ο Οργανισμός Υγείας

Για την καλύτερη οργάνωση και το συντονισμό των δημοτικών υπηρεσιών υγείας, ο δήμος Αμαρουσίου προχώρησε από τις 28 Ιανουαρίου 2000 στην ίδρυση του Οργανισμού υγείας(υπ' αριθμ. 1231/2000). Πρόκειται για έναν φορέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που στηρίζεται στον εθελοντισμό και στην κοινή προσπάθεια των μελών του, για την επίτευξη των σκοπών του. Ο οργανισμός υγείας είναι υπηρεσία του δήμου Αμαρουσίου και δεν έχει ανεξάρτητη σύσταση.

Οι βασικότεροι στόχοι του οργανισμού υγείας επικεντρώνονται στους ακόλουθους. Παρέχει υπηρεσίες υγείας, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης. Παράλληλα εκπονεί και εφαρμόζει προγράμματα προληπτικής ιατρικής. Επίσης ενημερώνει τους πολίτες για τους τρόπους υγιεινής διαβίωσης και παρέχει υποστήριξη για την αναβάθμιση του πολυϊατρείου και του κέντρου ψυχοκοινωνικής υποστήριξης. Συνεργάζεται με όλους τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που απασχολούνται με την υγεία, όπως το υπουργείο υγείας πρόνοιας και κοινωνικών ασφαλίσεων, τα κέντρα υγείας, τα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία. Επιπρόσθετα εκπονεί, προωθεί και εφαρμόζει προγράμματα πρόληψης, αγωγής και προαγωγής της υγείας με προτεραιότητα στα σχολεία.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι την περίοδο 2006-2007 ο οργανισμός υγείας ανέπτυξε πρωτοβουλίες και προτάσεις για τη ενημέρωση του κοινού σχετικά με την πρόληψη διάφορων παθήσεων. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας περίθαλψης πραγματοποίησε σειρά ανοιχτών ομιλιών όπως «Προληπτικός και ιατρικός έλεγχος ανδρών και γυναικών», «Άνοια», «Εμβολιασμοί», «Το εγκεφαλικό και οι ανάγκες της τρίτης ηλικίας».

Επίσης σε συνεργασία με το κέντρο ψυχοκοινωνικής υποστήριξης ενημέρωσε τους κατοίκους μέσω έντυπου υλικού για τα ναρκωτικά, το AIDS, το κάπνισμα, το στρες-άγχος. Απασχολεί δύο υπαλλήλους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ιδιωτικού δικαίου καθώς ο οργανισμός υγείας είναι στην ουσία συνδεδετικός κρίκος των τομέων υγείας του δήμου και διαδραματίζει ρόλο συντονιστικό και συνεργασίας με τους άλλους φορείς. Τέλος, μαζί με το πολυϊατρείο του δήμου προχώρησε στην προσφορά εμβολιασμού σε ανασφάλιστα άτομα. Η εισφορά του δήμου στον οργανισμό ήταν για το 2007 117.388,11 €.

5.7 Το Δημοτικό Πολυϊατρείο

Με σκοπό την πρόληψη, την αγωγή υγείας και την πρωτοβάθμια περίθαλψη των κατοίκων της πόλης, ιδρύθηκε και λειτουργεί από το 1992 το δημοτικό πολυϊατρείο που απευθύνεται αποκλειστικά στους δημότες Αμαρουσίου. Το δημοτικό πολυϊατρείο δεν έχει ανεξάρτητη σύσταση καθώς είναι υπηρεσία του δήμου (η ίδρυση του Δημοτικού Πολυϊατρείου έγινε με απευθείας ανάθεση στη Δημοτική Επιχείρηση Κοινωνικών Υπηρεσιών).

Απευθύνεται σε όλους τους κατοίκους, κυρίως όμως σε ανασφάλιστους, μέλη ΚΑΠΗ, μαθητές, άπορους και ασφαλισμένους στον ΟΓΑ για τους οποίους μπορεί να συνταγογραφηθεί κατόπιν ειδικής σύμβασης με τον οργανισμό. Η αποστολή του πολυϊατρείου είναι αφ' ενός προληπτική, αφ' ετέρου θεραπευτική. Η προληπτική αφορά την πρόληψη ασθενειών με την εφαρμογή εμβολιασμών τόσο στο προσωπικό του Δήμου, όσο και στους εγγεγραμμένους στο ΚΑΠΗ Αμαρουσίου και στους Βρεφονηπιακούς σταθμούς. Η θεραπευτική αφορά, την εξέταση τη διάγνωση και τη χορήγηση της ενδεδειγμένης θεραπείας στους προσερχόμενους ασθενείς. Επίσης, όπως έχει αποδείξει η μακροχρόνια λειτουργία του πολυιατρείου η προσφορά του και στον συμβουλευτικό τομέα είναι σημαντική.

Η μεγάλη προσέλευση των κατοίκων του Αμαρουσίου και κυρίως των οικονομικά ασθενέστερων, των ανασφάλιστων και των απόρων, αποδεικνύει πόσο το δημοτικό πολυιατρείο συμβάλλει στο κράτος Πρόνοιας. Μεγάλο επίτευγμα του Ιατρείου είναι η ανάθεση στους γιατρούς του της συνταγογράφησης όλων των ταμείων υγείας -πλην του ΙΚΑ-και ιδίως του Ο.Γ.Α.

Στο δημοτικό πολυιατρείο εργάζονται εθελοντικά 26 ιατροί 13 ειδικοτήτων. Συγκεκριμένα 2 Παθολόγοι, 4 Παιδίατροι, 2 Γυναικολόγοι, 1 Δερματολόγος, 1 Γενικός χειρουργός, 1 Καρδιολόγος, 2 Ορθοπαιδικοί, 1 Οφθαλμίατρος, 1 Παιδοχειρουργός, 3 Ουρολόγοι, 1 Ωτορινολαρυγγολόγος, 1 Ψυχίατρος, 1 Ρευματολόγος. Επίσης 3 Οδοντίατροι, 1 Παιδοοδοντίατρος και 1 Ορθοδοντικός. Οι γιατροί πλαισιώνονται από 3 Ψυχολόγους, μια Φυσιοθεραπεύτρια, μια Εργοθεραπεύτρια, μια Λογοθεραπεύτρια και 2 Νοσηλεύτριες. Για την λειτουργία του το πολυιατρείο διαθέτει 2 οβίδες οξυγόνου, δυο ασκούς Αβου τεχνητής αναπνοής, έναν καρδιογράφο, ένα παλμογράφο εμβρύου, πιεσόμετρα, χειρουργικά εργαλεία και κλιβάνους, φορεία και βέβαια το απαιτούμενο φαρμακευτικό υλικό.

Καθημερινά εξετάζονται 30-40 άτομα. Σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης το πολυιατρείο τίθεται σε επιφυλακή για την εξυπηρέτηση των δημοτών. Διανέμει στους δημότες φυλλάδια ενημερωτικά για θέματα κοινωνικής υγιεινής και προστασίας. Έχει προβληθεί σε συνέδρια, έχει γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Υγιών Πόλεων και της Διαδημοτικής Εταιρείας Δημοτικών Ιατρείων Αττικής.

Συγκεκριμένα:

- Οι παθολόγοι και οι χειρουργοί εξετάζουν περιστατικά της ειδικότητάς τους και συνταγογραφούν ανάλογα.
- Ο παιδοχειρουργός έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει μικροεπεμβάσεις στο χώρο του πολυιατρείου. Επίσης εξετάζει τα παιδιά που θέλουν να αθληθούν και τους χορηγεί το ανάλογο πιστοποιητικό υγείας.
- Οι ορθοπαιδικοί εξετάζουν κυρίως άτομα ηλικιωμένα, αλλά και άτομα όλων των ηλικιών, από νηπιακής μέχρι πολύ προχωρημένης ηλικίας. Στο Ιατρείο οι ασθενείς εξετάζονται, αντιμετωπίζονται θεραπευτικά και παρακολουθούνται για την πορεία του προβλήματος υγείας που παρουσιάζουν, λαμβάνουν οδηγίες για φυσιοθεραπευτική αντιμετώπιση και κατευθύνσεις για περαιτέρω νοσοκομειακή θεραπεία όπου χρειάζεται. Στο Ιατρείο γίνονται μικρές επεμβατικές πράξεις όπως ενδοαρθρικές ή άλλες εγχύσεις (περιαρθρίτιδα, αρθρίτιδα του γόνατος, κ.λ.π.)
- Οι παιδίατροι εξετάζουν πάσχοντα παιδιά, προβαίνουν σε εμβολιασμούς και παρακολουθούν βρέφη και νήπια όσον αφορά την ανάπτυξη, τη διατροφή και τα εμβόλια.

- Ο ψυχίατρος εξετάζει κυρίως ηλικιωμένους Τα κύρια προβλήματα είναι οι διαταραχές μνήμης (άνοια), η κατάθλιψη και οι αγχώδεις διαταραχές. Επίσης χορηγούνται γνωματεύσεις για εργασία ή άδεια κυνηγετικού όπλου.
- Οι οδοντίατροι εκτελούν:
- Προληπτική Οδοντιατρική περίθαλψη, εξέταση ασθενών, διάγνωση και σχέδιο θεραπείας, αξιολόγηση ακτινογραφιών.
- Χορήγηση Πιστοποιητικών για εγγραφή παιδιών στα σχολεία και παραπεμπτικών για ειδικές εξετάσεις ,όπως απαιτείται.
- Εξέταση των παιδιών σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία του Δήμου.
- Αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών, χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής. Όπου αυτό απαιτείται, (άποροι, ανασφάλιστοι), η αντιμετώπιση γίνεται στο ιδιωτικό τους ιατρείο, χωρίς αμοιβή.

- Ο Γυναικολόγος κάνει γυναικολογικές εξετάσεις, test pap, ψηλάφηση μαστού, θεραπείες και βεβαιώσεις υγείας.
- Ο Καρδιολόγος πλην της εξέτασης εκτελεί καρδιογραφήματα και χορηγεί βεβαιώσεις για αθλητικές δραστηριότητες.
- Οι Ουρολόγοι εξετάζουν ασθενείς της ειδικότητάς τους και εκτελούν μικροεπεμβάσεις όπως εφαρμογή καθετήρων κ.λ.π.
- Ο Ωτορινολαρυγγολόγος εκτελεί ωτοσκοπήσεις, ρινοσκοπήσεις, λαρυγγοσκοπήσεις, εξέταση ακουστικής οξύτητας, μικροεπεμβάσεων και αφαίρεση βυσμάτων ώτων ή ξένων σωμάτων κ.λ.π.
- Ο Οφθαλμίατρος -λόγω μη ύπαρξης εξοπλισμένου ιατρείου- περιορίζεται μόνο στην εξέταση και χορήγηση θεραπείας, και χορηγεί βεβαιώσεις σε παιδιά σχολικής ηλικίας.
- Η Ρευματολόγος αντιμετωπίζει περιστατικά της ειδικότητάς της και χορηγεί την δέουσα αγωγή.
- Οι Ψυχολόγοι παρέχουν στους ασθενείς συμβουλευτική υποστήριξη, σε ορισμένες περιπτώσεις ψυχοθεραπευτική αγωγή, ενώ όπου κρίνεται απαραίτητο υπάρχει συνεργασία και παράλληλη παρακολούθηση από ψυχίατρο.
- Η Φυσιοθεραπεύτρια -κατόπιν εντολής των ορθοπεδικών- εκτελεί σε καθημερινή βάση φυσικοθεραπείες (κινησιομαλάξεις, υπέρηχα, διαθερμίες) απόρους, ανασφάλιστους, ΟΓΑ και μέλη Κ.Α.Π.Η.

- Η εργοθεραπεία συμβάλλει στην σωματική, ψυχολογική αποκατάσταση ατόμων που παρουσιάζουν ένα χρόνιο ή προσωρινό μειονέκτημα.
- Η λογοθεραπεύτρια εκτελεί λεκτικά test και έχει συμβουλευτικό ρόλο.
- Τέλος οι δυο νοσηλεύτριες βοηθούν τούς ιατρούς.

Επίσης για την στήριξη και την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας των μαθητών, ο δήμος Αμαρουσίου εφαρμόζει πρόγραμμα συμβουλευτικής και προληπτικής ιατρικής, οδοντιατρικής στα σχολεία. Ειδικοί επιστήμονες του πολυιατρείου και του κέντρου ψυχοκοινωνικής υποστήριξης επισκέπτονται μια φορά την εβδομάδα κάθε σχολείο για να δώσουν συμβουλές σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς.

Παράλληλα, κατά τακτά χρονικά διαστήματα διοργανώνονται ενημερωτικές ομιλίες σε θέματα υγιεινής, πρώτων βοηθειών, AIDS, ναρκωτικών ενώ εφαρμόζεται επιπλέον, πρόγραμμα στοματικής υγιεινής, με επισκέψεις οδοντιάτρων στα σχολεία. Τέλος το δημοτικό πολυιατρείο εξυπηρέτησε 5.300 άτομα μέσα στο 2007, θεώρησε 142.191 βιβλιάρια δημοσίου και ΤΣΑΥ, πραγματοποίησε 500 συνεδρίες στο φυσικοθεραπευτήριο και 371 ενεσοθεραπείες και βιοχημικές εξετάσεις.

5.8 Τράπεζα Αίματος

Με πρωτοβουλία του δήμου Αμαρουσίου δημιουργήθηκε στην πόλη Τράπεζα αίματος, για την εξυπηρέτηση των κατοίκων σε περίπτωση ανάγκης. Για την κάλυψη των αναγκών της τράπεζας πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα εκστρατείες αιμοδοσίας σε τοπικό επίπεδο. Οι προγραμματισμένες αιμοδοσίες γίνονται δύο φορές το χρόνο (Οκτώβριο και Απρίλιο) ενώ γίνονται και έκτακτες σύμφωνα με τις τρέχουσες ανάγκες

5.9 Δημοτικό Ασθενοφόρο

Ένα ασθενοφόρο πλήρως εξοπλισμένο τέθηκε στην υπηρεσία των δημοτών από τον Ιούνιο του 2008. Πρόκειται για ένα ασθενοφόρο που το απέκτησε ο Δήμος Αμαρουσίου με την προσφορά Ιδιωτικού Θεραπευτηρίου, ως ένδειξη εκτίμησης της προσπάθειας που καταβάλλει η Δημοτική Αρχή για την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες. Το ασθενοφόρο είναι επανδρωμένο με τέσσερις διασώστες, ώστε να

εξυπηρετούνται οι πολίτες με κινητικά προβλήματα. Οι πολίτες μπορούν να καλούν στον πενταψήφιο αριθμό 15321 προκειμένου να χρησιμοποιούν το ασθενοφόρο.

5.10 Γραφείο Δημότη

Για τη σωστή και ουσιαστική ενημέρωση των κατοίκων της πόλης, για την καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση τους και την εξοικονόμηση χρόνου, ο Δήμος Αμαρουσίου ίδρυσε πριν από επτά χρόνια το Κεντρικό Γραφείο Δημότη.

Από τις 15 Φεβρουαρίου 2000, λειτουργεί το Γραφείο Δημότη, με στόχο την αποκέντρωση της υπηρεσίας για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιφέρειας. Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα δεδομένα της συγκεκριμένης υπηρεσίας περίπου στους 7.800 πολίτες έχουν επισκεφθεί την συγκεκριμένη υπηρεσία. Οι πολίτες ενημερώθηκαν για την δραστηριοποίηση της υπηρεσίας από έντυπα τα οποία ο δήμος φρόντισε να διανείμει στους κατοίκους καθώς επίσης και από τα Info-kiosk (ανάλυση γίνεται σε επόμενο κεφάλαιο) Το Γραφείο Δημότη είναι υπεύθυνο για τη ενημέρωση των πολιτών, όσον αφορά τα δικαιώματά τους και τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών του. Επίσης εφοδιάζει τους πολίτες με τα απαραίτητα πληροφοριακά έντυπα. Καταγράφει τις παρατηρήσεις των πολιτών τα οποία τα κατατάσσει κατά αντικείμενο και τα προωθεί στη διοίκηση και τις αρμόδιες υπηρεσίες. Τέλος, αναλαμβάνει τη διαβίβαση των αιτημάτων των πολιτών στις αρμόδιες υπηρεσίες για την επίλυσή τους, όταν αυτά δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν από το γραφείο δημότη.

Όταν το αίτημα είναι σύνθετο και πρέπει να μεσολαβήσει και άλλη υπηρεσία ακολουθείται η εξής πορεία επίλυσης του αιτήματος.

- Καταγραφή, καταχώρηση αιτήματος.
- Κοινοποίηση του αιτήματος στην αρμόδια υπηρεσία.
- Αυτοψία από την αρμόδια υπηρεσία.
- Χρονικός προσδιορισμός υλοποίησης του αιτήματος.
- Ενημέρωση του γραφείου δημότη από την υπηρεσία.
- Ενημέρωση του δημότη από το γραφείο δημότη

Μελλοντικός στόχος του γραφείου δημότη είναι να δίνονται αυθημερόν απαντήσεις στα αιτήματα των δημοτών μέσω του συστήματος on-line (σύνδεση όλων των υπηρεσιών του δήμου μέσω δικτύου για άμεσα αποτελέσματα).Στεγάζεται στο κτίριο του Δημαρχείου Αμαρουσίου και απασχολεί δύο υπαλλήλους ιδιωτικού δικαίου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ένα μόνιμο υπάλληλο, επίσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

5.11 Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) –Υπηρεσίες

Η βελτίωση σχέσεων κράτους πολίτη και η καταπολέμηση της γραφειοκρατίας είναι ο κεντρικός σκοπός της δημιουργίας των Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ)³⁸. Οργανώνονται από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης σε όλους τους δήμους, τις περιφέρειες και τις νομαρχίες της χώρας και ο πολίτης μπορεί να κάνει όλες τις συναλλαγές με το δημόσιο. Από τις πιο απλές, όπως έκδοση ενός πιστοποιητικού γέννησης μέχρι τις πιο πολύπλοκες όπως χορήγηση πολεοδομικής άδειας.

Ο Δήμος Αμαρουσίου είναι μεταξύ των πρώτων Δήμων που επελέγησαν από το Υπουργείο Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης για τη λειτουργία Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών. Η καινοτομία του έργου εστιάζεται στο γεγονός ότι οι πολίτες με μία επίσκεψη τους στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών μπορούν να πληροφορούνται για οποιοδήποτε θέμα αφορά στις συναλλαγές τους με τη Δημόσια Διοίκηση, να υποβάλλουν αιτήματα να καταθέτουν και να παραλαμβάνουν δικαιολογητικά και να ολοκληρώνουν υποθέσεις τους που βρίσκονται υπό εμπλοκή σε διάφορες Δημόσιες Υπηρεσίες. Αυτό σημαίνει ότι τώρα οι πολίτες για τις συναλλαγές τους με το Δημόσιο δεν χρειάζεται να τρέχουν στις διάφορες υπηρεσίες αλλά μπορούν να τα κάνουν όλα σε ένα σημείο. Κάνουν απλώς μία αίτηση στο Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών και εκεί αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν την υπόθεση τους.

Οι υπηρεσίες που παρέχει το κέντρο είναι³⁹:

5.11.1 Πληροφορίες σχετικές με τη Δημόσια Διοίκηση

Ενημερώνει και πληροφορεί τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων. Τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία αντλούνται

³⁸ Κ.Ε.Π. Ενημερωτικό φυλλάδιο Δ. Αμαρουσίου

³⁹ Βουτινιώτη Α., Εφαρμογές Πληροφορικής Ο.Τ.Α, Καλαμάτα 2002 σελ 183-190

από την κεντρική βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και αποκέντρωσης με την οποία συνδέονται όλα τα ΚΕΠ αλλά και από τοπικές βάσεις δεδομένων, τις οποίες μπορεί να διαμορφώσει κάθε επιμέρους Κ.Ε.Π.

5.11.2 Διεκπεραίωση Υποθέσεων

- Παραλαμβάνει αιτήσεις πολιτών για τη διεκπεραίωση υποθέσεών τους από τις υπηρεσίες του δημοσίου, τα στοιχεία των οποίων καταχωρεί σε ειδικό πρωτόκολλο.
- Διαθέτει τα έντυπα των αιτήσεων
- Ελέγχει την πληρότητα των αιτήσεων των πολιτών και σε περίπτωση που για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης απαιτούνται δικαιολογητικά, που δεν υποβάλλονται μαζί με την αίτηση, το ΚΕΠ τα αναζητά και τα παραλαμβάνει με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο από τις αρμόδιες υπηρεσίες, μετά από σχετική εξουσιοδότηση των πολιτών.
- Διαβιβάζει πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών, στην αρμόδια για τη διεκπεραίωσή τους υπηρεσία, με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο. Το τελικό έγγραφο αποστέλλεται από την αρμόδια υπηρεσία και πάλι στο ΚΕΠ υποβολής της αρχικής αίτησης, από το οποίο το παραλαμβάνει ο πολίτης ή του αποστέλλεται από το συγκεκριμένο Κ.Ε.Π. στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί με συστημένη επιστολή επί αντικαταβολή.

Επίσης ενδεικτικά αναφέρονται οι υπηρεσίες που το Κ.Ε.Π. παρέχει:

- Θεώρηση γνήσιου υπογραφής.
- Επικύρωση αντιγράφων διοικητικών εγγράφων.
- Χορήγηση παραβόλων, υπευθύνων δηλώσεων κ.τ.λ.
- Παράδοση Φ.Ε.Κ. μετά από συνεννόηση με το Εθνικό Τυπογραφείο
- Αιτήσεις για προκηρύξεις του Α.Σ.Ε.Π.
- Πιστοποιητικά γεννήσεως, στρατολογικής κατάστασης
- Αποσπάσματα ποινικού μητρώου.
- Άλλα πιστοποιητικά και βεβαιώσεις.

Το Κ.Ε.Π. Αμαρουσίου είναι επαρκώς στελεχωμένο έχει εφοδιαστεί με τον απαραίτητο υλικοτεχνικό εξοπλισμό. Διαθέτει τέσσερις μόνιμους υπαλλήλους και δέκα τέσσερις

υπαλλήλους ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Ειδική εκπαίδευση στο προσωπικό έγινε από το Υπουργείο Εσωτερικών . Παράλληλα ο Δήμος παρείχε ειδικά σεμινάρια στο προσωπικό για την καλύτερη κατάρτιση του. Η ανταπόκριση των πολιτών είναι μεγάλη. Κατά το 2005 διεκπεραιώθηκαν περίπου 18.662 έγγραφα ενώ από τον Ιανουάριο μέχρι το Μάιο του 2006 τα έγγραφα φτάνουν τις 5.782. ⁴⁰Τα αιτήματα των πολιτών αφορούν κυρίως διεκπεραίωση πιστοποιητικών, ληξιαρχικά έγγραφα, μεταδημοτεύσεις, έγγραφα αναβολής στράτευσης, επικύρωση γνησίου υπογραφής, χορήγηση παραβόλων κ.α. Είναι ανοιχτό καθημερινά 8.00-20.00.

5.12 Τηλεφωνικές αιτήσεις

Ο δήμος Αμαρουσίου συμμετέχει στο σύστημα τηλεφωνικώς αιτήσεων για την έκδοση πιστοποιητικών. Το σύστημα τέθηκε σε λειτουργία το Φεβρουάριο του 1998 από το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης σε συνεργασία με τον ΟΤΕ. Ο δήμος Αμαρουσίου κατόπιν τηλεφωνικής αιτήσεως αποστέλλει στους πολίτες πιστοποιητικό γεννήσεως, ληξιαρχικές πράξεις γάμου ή θανάτου, πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, αριθμό μητρώου αρρένων.

Ο πολίτης που επιθυμεί την έκδοση ενός από τα παραπάνω έγγραφα , καλεί τον αριθμό 1502 του ΟΤΕ και διατυπώνει το αίτημα. Ο υπάλληλος του ΟΤΕ συμπληρώνει τα στοιχεία του πολίτη και στη συνέχεια αποστέλλει με FAX την αίτηση στο δήμο όπου ο αρμόδιος υπάλληλος συντάσσει το πιστοποιητικό και το αποστέλλει με συστημένη επιστολή στη διεύθυνση του πολίτη. Το κόστος της υπηρεσίας αυτής για τον πολίτη είναι 0,80 € για το τηλεφώνημα και 1 € για τη συστημένη επιστολή.

5.13 Maroussi Card – Έξυπνη Κάρτα Υγείας

Με στόχο την καλύτερη σύνδεση των υπηρεσιών του δήμου με τους χρήστες, την ενίσχυση της τοπικής αγοράς και τη φθηνότερη συμμετοχή σε εκδηλώσεις εντός Αμαρουσίου ο δήμος προχώρησε στην έκδοση της πρώτης δημοτικής κάρτας πανελλαδικά.

⁴⁰ Δημοπούλου Καλλιόπη, Προϊσταμένη ΚΕΠ

Πρόκειται για μια κάρτα προνομίων η έκδοση της οποίας έχει σκοπό να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις των δημοτών σε ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών και αγοραστικών δυνατοτήτων. Εκτός από τα παραπάνω η κάρτα παρέχει πολιτιστικές δυνατότητες. Είναι η μεσολάβηση του δήμου ώστε οι πολίτες να έχουν φθηνότερη και ευκολότερη πρόσβαση στις πολιτιστικές δραστηριότητες που γίνονται και εκτός Αμαρουσίου. Επίσης η κάρτα αυτή θα είναι προαπαιτούμενο ώστε οι κάτοικοι του Αμαρουσίου να είναι χρήστες των υπηρεσιών του δήμου.

Τα πλεονεκτήματα της κάρτας αυτής είναι:

- Δικαίωμα ελεύθερης εισόδου ή εισόδου με μειωμένο εισιτήριο σε θέατρα, κινηματογράφους και πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Έκπτωση σε αγορές από συμβεβλημένα καταστήματα.
- Δωρεάν συνδρομή στο περιοδικό Marousi Card, που εκδίδεται με στόχο την ενημέρωση των κατόχων της κάρτας.
- Ειδικές τιμές σε συγκεκριμένα προϊόντα .
- Η κάρτα είναι προαπαιτούμενο δικαιολογητικό για τις εγγραφές στις διάφορες υπηρεσίες του δήμου(πολιτιστικό και αθλητικό κέντρο, ΚΑΠΗ κ.α.)

Δικαίωμα να εκδώσουν τη Maroussi Card έχουν όλοι οι δημότες και κάτοικοι του Αμαρουσίου αφού έχουν συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας τους. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποκτήσουν την κάρτα εντελώς δωρεάν συμπληρώνοντας απλά την ειδική αίτηση που υπάρχει στο ισόγειο του δημαρχιακού μεγάρου. Αιτήσεις γίνονται καθημερινά, από Δευτέρα έως Παρασκευή 08.30 – 16.30. Απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι η αστυνομική ταυτότητα και ένας λογαριασμός ΔΕΗ/ΟΤΕ/ΕΥΔΑΠ.

Σε αυτό όμως που πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη σημασία είναι η δυνατότητα που έχει η Maroussi Card να μετατραπεί σε έξυπνη κάρτα υγείας⁴¹ και να ενσωματωθούν διευκολύνσεις όπως η έκδοση πιστοποιητικών χωρίς να χρειάζεται ο πολίτης να πάει ο πολίτης στο δήμο. Υπολογίζεται ότι τη Maroussi Card έχουν 20.000 άτομα εκ των οποίων το 60% είναι γυναίκες και το 40% άντρες.⁴²

⁴¹ Βουτινιώτη Α., Εφαρμογές Πληροφορικής Ο.Τ.Α, Καλαμάτα 2002 σελ 176-178

⁴² Ζιώγα Αθηνά, Προϊσταμένη τμήματος Ν.Π.Δ.Δ.

Συγκεκριμένα Ο δήμος έχει αναπτύξει και υλοποιήσει εφαρμογές μέσω διαφόρων ευρωπαϊκών προγραμμάτων Τηλεματικής, όπως το πιλοτικό πρόγραμμα έξυπνη κάρτα υγείας (CARDLINK 2). Ο δήμος Αμαρουσίου χρησιμοποιεί πιλοτικά την έξυπνη κάρτα υγείας στο κέντρο ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και στα ΚΑΠΗ. Πρόκειται για μία ολοκληρωμένη περιφερική κάρτα με ενσωματωμένη μονάδα επεξεργαστή. Ο επεξεργαστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ασφάλεια, αλγορίθμους, δεδομένα, πρόσβαση ή για άλλες λειτουργίες σύμφωνα με τη φύση και το σκοπό της κάρτας.

Ο στόχος του προγράμματος είναι η αξιολόγηση, σε πέντε πιλοτικά προγράμματα της χρήσης καρτών με οπτικά και ηλεκτρονικά στοιχεία ταυτότητας, ιατρικού και κοινωνικού ιστορικού του κατόχου «έξυπνης κάρτας» που διαβάζονται οπτικά και με ηλεκτρονική συσκευή, σε καταστάσεις επείγουσας ανάγκης. Οι πληροφορίες που «μεταφέρουν» οι κάρτες αυτές είναι οι αναγκαίες για μια επείγουσα κατάσταση, ώστε να διευκολύνεται η ταχεία παρέμβαση. Οι κάρτες αυτές έχουν «κοινή γλώσσα», ώστε να διαβάζονται σε όλες τις ευρωπαϊκές πόλεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Στην φάση δοκιμαστικής εφαρμογής του προγράμματος έχει εγκατασταθεί ένας μόνο αναγνώστης καρτών, που αποτελείται από έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή και μία ειδική ηλεκτρονική συσκευή στην οποία εισάγεται η κάρτα. Η κάρτα αυτή περιέχει πληροφορίες που αφορούν τα εξής: ονοματεπώνυμο ταυτότητα και διεύθυνση ασθενούς, φαρμακευτική αγωγή, ψυχοκινητική εξέλιξη, κοινωνικές πληροφορίες, ιστορικό, ομάδα αίματος, μεταγγίσεις, εμβολιασμοί, ασφάλιση, ιατρικές και κλινικές πληροφορίες.

Οι στόχοι του προγράμματος αυτού είναι να εφοδιαστούν οι μαθητές των γυμνασίων και λυκείων της περιοχής με την έξυπνη κάρτα που θα περιέχει δημογραφικά και άλλα στοιχεία του βασικού τους ιατρικού ιστορικού.

Οι κάρτες αυτές χρησιμοποιούνται στα ιατρικά κέντρα, στα αθλητικά κέντρα του δήμου, στα τμήματα επειγόντων περιστατικών των νοσοκομείων. Οι επαγγελματίες της υγείας στους ανωτέρω φορείς, θα έχουν τη δυνατότητα για πρόσβαση στις αναγκαίες πληροφορίες του ιατρικού ιστορικού του κατόχου, ώστε σε περίπτωση αιφνίδιας ασθένειας ή ατυχήματος να μπορούν να παρεμβαίνουν άμεσα και αποτελεσματικά. Θα υπάρχει η δυνατότητα να γίνονται στατιστικές μελέτες στα πλαίσια του προγραμματισμού της

κοινωνικής πολιτικής και της προληπτικής ιατρικής από τους αρμόδιους φορείς του δήμου.

5.14 Δημοτική Αστυνομία

Ο δήμος Αμαρουσίου μέσω της δημοτικής αστυνομίας⁴³ παρέχει ασφαλέστερη διαβίωση αλλά και ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης. Σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία φροντίζει για την τήρηση του νόμου. Απασχολούνται 45 άτομα εκ των οποίων οι δύο είναι μόνιμοι υπάλληλοι του δήμου ενώ οι υπόλοιποι κατέχουν θέση ιδιωτικού δικαίου.

Πιο συγκεκριμένα οι αρμοδιότητες που της έχουν παραχωρηθεί είναι οι ακόλουθες:

- Εφαρμόζει τις κανονιστικές διατάξεις περί σωστής λειτουργίας των κοινόχρηστων χώρων, ελέγχοντας τις αυθαίρετες καταλήψεις.
- Εφαρμόζει τις διατάξεις περί προστασίας των ακάλυπτων χώρων.
- Επισημαίνει τα επί μακρό χρονικό διάστημα ακινητοποιημένα ή εγκαταλελειμμένα μέσα μεταφοράς και φροντίζει για την οριστική απόσυρσή τους.
- Ελέγχει τις εστίες καύσεως πάσης φύσεως κτιρίων, καθώς και τις περιπτώσεις μόλυνσης του περιβάλλοντος.
- Φροντίζει για τη βελτίωση της αισθητικής εικόνας της πόλης, ελέγχοντας την αυθαίρετη διαφήμιση.
- Ελέγχει την παράνομη στάθμευση σύμφωνα με τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.)
- Ελέγχει τις σχετικές άδειες σε ανεγειρόμενες οικοδομές.
- Ελέγχει το δίκτυο αποχέτευσης και παρεμποδίζει τη δόμηση της φυσικής ροής των χειμάρρων.
- Μερικά για την προστασία του υδάτινου δυναμικού, ελέγχοντας το παράνομο άνοιγμα των πηγαδιών ή γεωτρήσεων και την αποφυγή της μόλυνσης τόσο των υπόγειων όσο και των επιφανειακών υδάτων.
- Μερικά για τη φύλαξη των σχολικών κτιρίων με συνεχείς περιπολίες.

⁴³ Μερντίτη Έφη: Μ.Υ. Τμήματος Διοίκησης (υπάγεται η δημοτική αστυνομία)

Παράλληλα καταγράφηκαν θέματα υγειονομικού χαρακτήρα στις γειτονιές, τα οποία είτε παραπέμφθηκαν στις αρμόδιες υπηρεσίες για επίλυση. Καταγράφηκαν και βεβαιώθηκαν παραβάσεις για την κατάληψη κοινόχρηστων χώρων και τη μη τήρηση των κανονιστικών διατάξεων του δήμου σε πλατείες, πάρκα και πεζόδρομους.

Επιπρόσθετα η δημοτική αστυνομία λαμβάνει μέτρα για την ασφαλή προέλευση και αποχώρηση των μαθητών στα σχολεία, σε συνεργασία με τους σχολικούς τροχονόμους. Τηρεί την τάξη για την αποφυγή προβλημάτων κατά τη διάρκεια πολιτιστικών εκδηλώσεων και ελέγχει τις λαϊκές αγορές ώστε να αποτρέπεται η εμφάνιση παράνομων μικροπωλητών. Τέλος για την προστασία του δάσους από κίνδυνο πυρκαγιάς, η δημοτική αστυνομία, αναλαμβάνει τη φύλαξη του άλσους Συγγρού και όλων των πευκόφυτων περιοχών ιδιαίτερος τους καλοκαιρινούς μήνες.

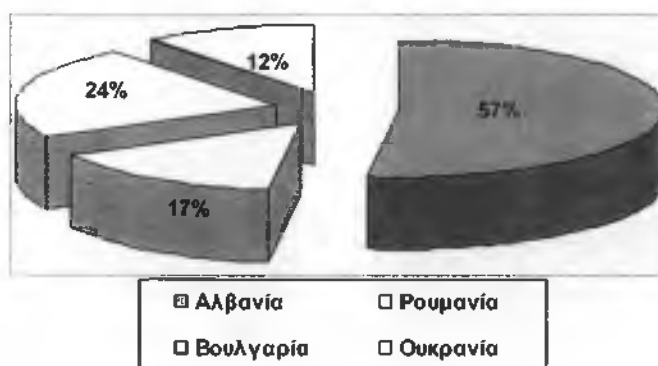
5.15 Στήριξη μεταναστών – προσφύγων.

5.15.1 Γραφείο Αλλοδαπών

Το γραφείο αλλοδαπών είναι ο ενδιάμεσος φορέας μεταξύ των αλλοδαπών και της περιφέρειας που εκδίδει τις άδειες παραμονής. Προσφέρει οργανωμένες υπηρεσίες εφαρμόζοντας τους νόμους σχετικά με την άδεια παραμονής των αλλοδαπών του δήμου Αμαρουσίου. Οι ενδιαφερόμενοι προσκομίζουν στο γραφείο τα απαραίτητα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση άδειας παραμονής και το γραφείο στέλνει υπηρεσιακά τους φακέλους στην Περιφέρεια. Μετά τη διεκπεραίωση οι άδειες μεταφέρονται στο δήμο Αμαρουσίου απ' όπου οι αιτούντες παραλαμβάνουν τις άδειές τους. Είναι οργανωμένο με τεχνολογικό εξοπλισμό τα οποία δίνουν άμεση πληροφόρηση αφού είναι συνδεδεμένο (on-line) με την Περιφέρεια Αττικής. Το Μαρούσι έχει περίπου δύο χιλιάδες πεντακόσιους (2.500) νόμιμους αλλοδαπούς. Το 95% εργάζεται ως ελαιοχρωματιστές, καθαριστές/καθαρίστριες και σε χωματοургικές εργασίες. Το υπόλοιπο 5% απασχολείται στην φύλαξη παιδιών, βοηθητικές εργασίες, συνεργεία καθαρισμού, καταστήματα εμπορίας προϊόντων και κατασκευή επίπλων. Το γραφείο λειτουργεί στο δημαρχείο, υπάγεται στο Τμήμα Διοίκησης και λειτουργεί από το 1998.⁴⁴

⁴⁴ Στοιχεία γραφείου αλλοδαπών: Κουλέτζης Μιχάλης, Προϊστάμενος Τμήματος Διοίκησης

Γράφημα: Ποσοστό μεταναστών ανά χώρα

5.15.2 Πρόγραμμα Μαθαίνω Ελληνικά

Υπηρετώντας τις αρχές της κοινωνικής αλληλεγγύης, συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί μέλη του ΚΑΠΗ παραδίδουν εθελοντικά δωρεάν μαθήματα σε μετανάστες και πρόσφυγες και αλλοδαπούς που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα ξεκίνησε το 1999 και λειτουργεί έβδομη συνεχή χρονιά. Το 2004-2005 λειτούργησαν 6 τμήματα (1 κατατακτήριο, 2 για αρχαρίους και 3 για προχωρημένους) 80 ατόμων ηλικίας από 18 έως 67 ετών διαφορετικών εθνικοτήτων. Μέχρι στιγμής από τη λειτουργία του έχουν εξυπηρετηθεί πάνω από 600 άτομα. Οι δηλώσεις συμμετοχής ξεκινούν το Σεπτέμβριο και είναι δωρεάν. Απαραίτητη προϋπόθεση να κατανοούν την Ελληνική γλώσσα. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι φωτοτυπία πράσινης κάρτας ή διαβατηρίου του ενδιαφερόμενου και η συμπλήρωση τυποποιημένης αιτήσεως του Κ.Α.Π.Η.

Το πρόγραμμα στοχεύει στην ομαλή ένταξή τους στη ελληνική κοινωνία και στη δημιουργία συνθηκών αρμονικής συμβίωσης, μέσα από την εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Δωρεάν πρωινά και απογευματινά μαθήματα σε τμήματα ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών, από Δευτέρα έως Παρασκευή σε χώρο του κεντρικού ΚΑΠΗ.
- Μάθημα αγωγής του πολίτη με στόχο να μάθουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους οι αλλοδαποί που ζουν στην Ελλάδα.
- Εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εκδρομές για να γνωρίσουν από κοντά τον ελληνικό πολιτισμό.
- Προβολή ταινιών για τη ζωή στη σύγχρονη και αρχαία Ελλάδα.

- Οργάνωση εκδηλώσεων για τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ τους.
- Δωρεάν βιβλία

Στην παρούσα φάση το πρόγραμμα απευθύνεται μόνο σε ενήλικες. Ο προϋπολογισμός των ΚΑΠΗ για το 2008 ανέρχεται στα 673.202,08 €.

5.16 Οργανισμός Εργασίας

Είναι υποχρέωση της τοπικής αυτοδιοίκησης να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας. Στο δήμο Αμαρουσίου, για να αντιμετωπιστούν τα σημερινά και μελλοντικά επίπεδα ανεργίας στην πόλη, λειτουργεί ο ανεξάρτητος και μη κερδοσκοπικός Οργανισμός Έυρεσης και Δημιουργίας Θέσεων Εργασίας που ιδρύθηκε στις 7/6/1999 (υπ' αριθμ. 5905/99). Ο οργανισμός διοικείται από διοικητικό συμβούλιο που απαρτίζεται από πέντε μέλη τα οποία εκλέγει η γενική συνέλευση για τρία έτη. Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θεσμό ο οποίος αφορά τη διοίκηση και εκπροσώπηση της εταιρείας εφόσον υπάγεται στην αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης. Τα μέλη του απερχόμενου Δ.Σ. είναι πάντα επανεκλέξιμα. Το Δ.Σ. εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των εταίρων για τριετή θητεία. Αμέσως μετά την εκλογή των μελών συγκροτείται σε σώμα και εκλέγει από τα μέλη του ένα πρόεδρο, ένα αντιπρόεδρο, ένα εντεταλμένο σύμβουλο, ένα ταμία και ένα γραμματέα. Τέλος η λειτουργία του οργανισμού προβλέπεται από τα άρθρα 741-784 του Αστικού Κώδικα. Ο Οργανισμός Εργασίας απασχολεί τρεις υπαλλήλους αορίστου χρόνου, δύο δευτεροβάθμιας και ένα πανεπιστημιακής εκπαίδευσης

Η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης πολιτικής, η ανάληψη και ανάπτυξη δράσης για τη εύρεση και δημιουργία παραγωγικών σταθερών θέσεων εργασίας, σε τομείς και δραστηριότητες με προοπτική, αποτελούν τη φιλοσοφία του Οργανισμού Εργασίας στο δήμο Αμαρουσίου. Ο οργανισμός εργασίας του δήμου διαθέτει ηλεκτρονικό αρχείο με 6.096 βιογραφικά όλων των ειδικοτήτων και των βαθμίδων εκπαίδευσης.

Οι σκοποί του οργανισμού είναι⁴⁵:

- Οι ρυθμιστικές και επενδυτικές παρεμβάσεις για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Εκπόνηση προγραμμάτων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

⁴⁵ Στατιστικά στοιχεία: Οργανισμός Εργασίας

- Η πληροφόρηση για τις ανάγκες εργασίας και τα προγράμματα στήριξης ανέργων.
- Η ενημέρωση των επιχειρήσεων με βάση την πληροφόρηση από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα για τις δυνατότητες αξιοποίησης των προγραμμάτων απασχόλησης και κατάρτισης προσωπικού.
- Η συνεργασία της εταιρείας με τις λοιπές αρχές που λειτουργούν στο χώρο του Αμαρουσίου (ΟΑΕΔ, ΕΒΕΑ κ.τ.λ.)
- Η παροχή υποστήριξης στην εξεύρεση εργασίας στον ιδιωτικό τομέα μέσα από συνεργασία με ιδιωτικές επιχειρήσεις που λειτουργούν στο χώρο του δήμου Αμαρουσίου.
- Η παροχή υποστήριξης για εξεύρεση θέσεων εργασίας μέσω δημιουργίας προαιρετικών υπηρεσιών (καθαρισμοί κτιρίων, θυρωροί, κηπουροί, ταχυδρομείο, μεταφορά και φύλαξη παιδιών, βοηθοί ηλικιωμένων κ.τ.λ.).
- Η ενίσχυση παρεμβάσεων εργατικής πολιτικής – μέτρα για την εργασία (επιδότησεις νέων θέσεων στις μεγάλες επιχειρήσεις).
- Η αξιοποίηση της περιόδου κατασκευής αμιγών ιδιωτικών έργων στην πόλη.

Όλες τις εταιρικές υποθέσεις διαχειρίζεται το διοικητικό συμβούλιο το οποίο διοικεί την εταιρεία και απαρτίζεται από πέντε μέλη, τα οποία εκλέγει η γενική συνέλευση κάθε τριετία. Οι πόροι του οργανισμού προέρχονται από το ίδιο το δήμο Αμαρουσίου, τα Ν.Π.Δ.Δ. και κάθε φύσεως επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς. Υπολογίζεται ότι 1100 δημότες εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα μετά από ενέργειες του οργανισμού εργασίας.

5.17 Πρόγραμμα Μεταφοράς Φοιτητών Στην Πανεπιστημιούπολη

Ο Δήμος Αμαρουσίου υλοποιεί από 1ης Οκτωβρίου 2008 το πρόγραμμα μεταφοράς φοιτητών που διαμένουν στο Μαρούσι, στην Πεύκη και στη Λυκόβρυση, προς την Πανεπιστημιούπολη και την Πολυτεχνειούπολη στην περιοχή Ζωγράφου. Τα δρομολόγια θα εκτελούνται καθημερινά - εκτός των καθιερωμένων αργιών με λεωφορείο της Δημοτικής Συγκοινωνίας Αμαρουσίου. Όσοι φοιτητές ενδιαφέρονται να εγγραφούν στο ανωτέρω πρόγραμμα θα πρέπει να προσέλθουν, από τις 15/9/2008 έως 31/10/2008, στον Τομέα Παιδείας του Δήμου, (Ολυμπίας και Επταλόφου), για τη

συμπλήρωση της σχετικής αίτησης και την παραλαβή της κάρτας προτεραιότητας εισόδου στο λεωφορείο του Δήμου. Απαραίτητο είναι ο/η ενδιαφερόμενος/η να παρουσιάσει στον αρμόδιο υπάλληλο τα εξής στοιχεία :Για τους Φοιτητές που διαμένουν στο Δήμο Αμαρουσίου:

Δελτίο της φοιτητικής ταυτότητας και τη Maroussi Card (πρωτοποριακή, δημοτική, πολιτιστική, εκπαιδευτική κάρτα του Δήμου Αμαρουσίου). Τα δικαιολογητικά για την απόκτηση της Maroussi Card, την οποία λαμβάνει από το Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης-ΚΕΠ είναι:Συμπλήρωση ειδικής αίτησης, δελτίο αστυνομικής ταυτότητας και ένας λογαριασμός ΔΕΚΟ όπου θα αναγράφεται η διεύθυνση του ενδιαφερομένου και θα αποδεικνύεται ότι είναι κάτοικος Αμαρουσίου.

Για τους Φοιτητές που διαμένουν στους Δήμους Πεύκης και Λυκόβρυσης

Δελτίο της φοιτητικής ταυτότητας και ένα λογαριασμό ΔΕΚΟ ή πρόσφατος λογαριασμός κινητού τηλεφώνου όπου θα αναγράφεται η διεύθυνση του ενδιαφερομένου και θα αποδεικνύεται ότι είναι κάτοικος Πεύκης ή Λυκόβρυσης.

6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

6.1 Αθλητισμός και αθλητική πολιτική

Ο αθλητισμός παγκόσμια αποτελεί πανανθρώπινο ιδεώδες και σταθερή διαχρονική αξία. Είναι τρόπος ζωής για όλες τις ηλικίες(από την παιδική έως την Τρίτη ηλικία) και αναγκαίος για τη διατήρηση της καλής σωματικής αλλά και ψυχικής υγείας. Σ' έναν κοινωνικό περίγυρο που κυρίαρχα στοιχεία του είναι η τεχνολογία , η πληροφορική και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας , με αποτέλεσμα την αντικατάσταση του ανθρώπου από τις μηχανές και τους υπολογιστές αλλά και την αδρανοποίησή του να είναι πια γεγονός , η άθληση είναι μια από τις πιο δημιουργικές σωματικές δραστηριότητες που έχουν απομείνει.

Αντιλαμβάνεται λοιπόν κανείς πως κάτω από τις σημερινές συνθήκες η οργανωμένη άθληση, ο αθλητισμός , είναι ένα αγαθό που αφ' ενός μεν πρέπει να τελεί υπό την προστασία και την ανώτατη εποπτεία του κράτους και αφ' ετέρου να παρέχεται απ' αυτό προς τους πολίτες του όπως όλα τα αγαθά που έχουμε συνηθίσει ν' αποκαλούμε σήμερα ως δημόσια. Ο αθλητισμός τοποθετείται στον ίδιο άξονα με την υγεία , την παιδεία, την κοινωνική πρόνοια και την δημόσια ασφάλεια. Γιατί είναι γενική πια η παραδοχή πως ο αθλητισμός δεν είναι μόνο άσκηση, ψυχαγωγία αλλά αναμφίβολα και παιδεία.

Χρέος της πολιτείας είναι λοιπόν η χάραξη μιας αθλητικής πολιτικής που θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της όλα τα δεδομένα της σημερινής εποχής , όλες τις παραμέτρους που συνθέτουν το κοινωνικό φαινόμενο του αθλητισμού και όλους τους παράγοντες που εμπλέκονται σ' αυτό. Οι βασικοί άξονες που μπορεί να στηριχτεί μια τέτοια πολιτική για τον αθλητισμό είναι:⁴⁶

- Το τι είδους αθλητισμό θέλουμε. Επιδοτούμενο από την πολιτεία ή από την ιδιωτική πρωτοβουλία;
- Ποιος είναι ο ρόλος του σχολείου αλλά και του σωματείου στην αθλητική παραγωγική διαδικασία;

⁴⁶ Ευσταθίου Π. Α., Για μια αποτελεσματική κοινωνική, εργασιακή και αθλητική πολιτική στην Ελλάδα, Εκδόσεις Παπαζήσης 2007

- Πώς και με ποιόν τρόπο θα αναπτυχθεί η έρευνα , η τεχνολογία και η επιμόρφωση στο σύνολο του αθλητικού οικοδομήματος;
- Με ποιους τρόπους θα εξευρεθούν πόροι από την ιδιωτική πρωτοβουλία για την στήριξη του αθλητισμού με τρόπο τέτοιο που να μην υπάρξει αλλοίωση των βασικών αρχών που τον διέπουν;
- Πώς θα αντιμετωπισθεί ο επαγγελματικός αθλητισμός και τι θέση πρέπει να καταλάβει στο αθλητικό οικοδόμημα της χώρας;

Είναι γεγονός είναι πως η πολιτική μιας χώρας για τον αθλητισμό αποτυπώνεται με σαφήνεια στον ισχύοντα κάθε φορά αθλητικό καταστατικό χάρτη της. Στο θεμελιώδες αυτό νομοθέτημα χαράζονται οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής που στόχο έχει πάντα την διάδοση , ανάπτυξη και εύρυθμη λειτουργία του αθλητισμού. Ο ισχύων καταστατικός χάρτης για τον αθλητισμό της χώρας μας είναι ο Νόμος 75 του 1975. Ο νόμος αυτός έπρεπε ήδη να έχει αντικατασταθεί μ' έναν άλλο, προσαρμοσμένο στις σύγχρονες απαιτήσεις και τα νέα δεδομένα που έχουν προκύψει. Η πολιτική που θα εκφραστεί θα πρέπει να στηρίζεται στους παρακάτω βασικούς άξονες:

- Αθλητισμός είναι η συστηματική καλλιέργεια και η ανάπτυξη των δυνατοτήτων του αθλητή ή των αθλητών προκειμένου να συμμετάσχουν σε αθλητικούς αγώνες. Την ευθύνη για την διαδικασία αυτή έχει το αθλητικό σωματείο που δευτεροβάθμια οργανώνεται σε αθλητική ένωση και τριτοβάθμια σε αθλητική ομοσπονδία.
- Το αθλητικό σωματείο , η αθλητική ένωση και η αθλητική ομοσπονδία πρέπει να έχουν την ελευθερία να ρυθμίσουν με δικές τους εσωτερικές διαδικασίες τα της λειτουργίας των έτσι ώστε να καθιερώνεται στην πράξη η αυτονομία του αθλητικού κινήματος.
- Το αθλητικό κίνημα σε όλες τις βαθμίδες του θα μπορεί να αναζητά πόρους από την ιδιωτική πρωτοβουλία με την προϋπόθεση ότι θα τηρούνται τα όσα ισχύουν στην φορολογική νομοθεσία., ότι δεν θα εκχωρούνται σε εμπορικές επιχειρήσεις οι τίτλοι και τα εμβλήματα των σωματείων , των ενώσεων και των ομοσπονδιών και ότι τέλος δεν θα υπάρχει φοροδιαφυγή από την λειτουργία μιας εμπορικής επιχείρησης κάτω από τον μανδύα της νομικής μορφής ενός αθλητικού σωματείου.
- Ο αθλητισμός σαν μια πλατιά και πολυεπίπεδη παραγωγική διαδικασία χρειάζεται διοικητικά στελέχη. Κατά συνέπεια πρέπει να υπάρξει

ενθάρρυνση των πολιτών να ασχοληθούν με τα διοικητικά του αθλητισμού με την κατάργηση των κάθε είδους κατηγοριών και βαθμίδων στα μέλη των σωματείων που πρέπει να ανοίξουν τις πόρτες τους για όλους τους πολίτες. Στις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες οργανώσεις του αθλητικού κινήματος πρέπει να θεσπιστεί το ασυμβίβαστο των στελεχών να είναι μέλη δυο οργανώσεων έτσι ώστε να ανοίξουν οι πόρτες και να δοθούν ευκαιρίες σε περισσότερους πολίτες να ασχοληθούν και να δουλέψουν στον αθλητισμό.

- Ο προπονητής πρέπει να πάρει την θέση που του αρμόζει μέσα στο αθλητικό κίνημα. Σωματείο που θέλει να επιτελέσει σωστά τον ρόλο του θα πρέπει να είναι υποχρεωμένο να απασχολεί διπλωματούχο προπονητή για το κάθε άθλημα που καλλιεργεί με καθεστώς εξαρτημένης διαδικασίας.
- Ο αθλητής θα πρέπει να αποκτήσει συγκεκριμένες υποχρεώσεις και δικαιώματα καθώς και κίνητρα επακριβώς προκαθορισμένα έτσι ώστε μα μην γίνονται οι επιτυχίες του είτε αντικείμενο εκμετάλλευσης είτε μέσω πίεσης για αποκόμιση ωφελημάτων που θα προκαλούν την κοινή γνώμη.
- Η έρευνα , η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η επιμόρφωση στο χώρο του αθλητισμού πρέπει να ενθαρρυνθεί και να αναβαθμιστεί. Ειδικός φορέας σε συνεργασία με τα ΤΕΦΑΑ πρέπει να παίζει καθοριστικό ρόλο στον τομέα αυτό.
- Ο μαζικός αθλητισμός που είναι το κατώφλι του αγωνιστικού αθλητισμού πρέπει επιτέλους να αποκτήσει την δική του αυτόνομη έκφραση. Ειδικός ανεξάρτητος φορέας θα πρέπει να συσταθεί για να αναλάβει τον ζωτικής σημασίας αυτόν χώρο που έχει να κάνει με την υποχρέωση της πολιτείας να προσφέρει ευκαιρίες άσκησης σ' όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από κοινωνική θέση , φύλλο και ηλικία.
- Υποχρέωση της πολιτείας είναι επίσης να πάρει υπό την προστασία της την άθληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες αναγνωρίζοντας ως αθλητικές ομοσπονδίες τις ομοσπονδίες που αναγνωρίζει και η διεθνής ομοσπονδία αθλητισμού ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Η κατανομή των κρατικών επιχορηγήσεων στα σωματεία , τις αθλητικές ομοσπονδίες και στους λοιπούς αθλητικούς φορείς πρέπει να πάψει να

είναι αντικείμενο πελατειακής σχέσης της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας του αθλητισμού με αυτούς. Ένα ευέλικτο και αντιπροσωπευτικό όργανο μπορεί να γνωμοδοτεί στην πολιτική ηγεσία του αθλητισμού για τα κριτήρια των επιχορηγήσεων , για την κατανομή χωροταξικά των αθλητικών έργων όπως και κάθε άλλη έκτακτη χρηματοδότηση που μπορεί να προκύψει.

- Ο χώρος της αθλητικής παραγωγικής διαδικασίας πρέπει να διαχωριστεί πλήρως από τον χώρο της εκμετάλλευσης του αθλητικού θεάματος. Η πολιτεία δεν θα πρέπει να επιχορηγεί επιχειρήσεις αθλητικού θεάματος. Αντίθετα θα πρέπει να θεσπιστεί κανόνας διαφάνειας και ελέγχου στον χώρο αυτόν έτσι ώστε και το κοινωνικό σύνολο να μην προκαλείται αλλά και οι υποψήφιοι επιχειρηματίες να γνωρίζουν άριστα τους κανόνες του παιχνιδιού.
- Οι αθλητές που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με αμοιβή δεν μπορούν να θεωρούνται τίποτε άλλο εκτός από εργαζόμενοι και οι εργασιακές τους σχέσεις να διέπονται από τους κανόνες της εργατικής νομοθεσίας.
- Οι αθλητικές εγκαταστάσεις πρέπει να περάσουν στην Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ανάλογα με το μέγεθος και την εμβέλειά τους ενώ ελάχιστες λόγω ακριβώς μεγέθους και εμβέλειας πρέπει να μείνουν υπό τον έλεγχο της κεντρικής διοίκησης.
- Τέλος μια σειρά ζητήματα όπως οι Τάξεις Αθλητικής Διευκόλυνσης , τα προγράμματα των ταλέντων , τα προγράμματα των αναπτυξιακών πυρήνων και ότι άλλο παρόμοιο θεσπιστεί για να αποτελέσει την βάση της πυραμίδας για τον αθλητισμό θα πρέπει να οριοθετηθούν με σαφήνεια , όσον αφορά τους στόχους την χρηματοδότηση και τον αποτελεσματικό τους έλεγχο.

Οι πιο πάνω άξονες συνθέτουν το περίγραμμα μιας αθλητικής πολιτικής για την περαιτέρω ανάπτυξη του αθλητισμού στην χώρα μας. Η πολιτική για την ανάπτυξη του αθλητισμού πέραν από την θέσπιση του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου που σηματοδοτεί τις αρχές της , επιβάλλει και την λήψη μιας σειράς πολιτικών αποφάσεων που υπαγορεύονται από τις σημερινές συνθήκες.

6.2 Αθλητικό Κέντρο

Στο Μαρούσι λειτουργούν 88 χώροι άθλησης για πληθώρα αθλητικών δραστηριοτήτων. Ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει σε όλα τα αθλήματα της αρεσκείας του χρησιμοποιώντας την Ενιαία Κάρτα Αθλούμενου.

Ο δήμος Αμαρουσίου έχει προχωρήσει στη δημιουργία της κατάλληλης αθλητικής υποδομής για την οργανωμένη άθληση των πολιτών. Το Αθλητικό Κέντρο είναι Νομικό Πρόσωπο Δημόσιου Δικαίου (ΦΕΚ: Τ.Β. 82/1988). Για τη διευκόλυνση και την επιτάχυνση των διαδικασιών καθώς και για τον περιορισμό της γραφειοκρατίας ο Δήμος Αμαρουσίου προχώρησε στην ίδρυση της Δημοτικής Επιχείρησης Αθλητισμού (ΦΕΚ: Τ.Β. 811/99). Μέσα από τα προγράμματα του Αθλητικού Κέντρου και της Δημοτικής Επιχείρησης Αθλητισμού, κάθε πολίτης έχει τη δυνατότητα να αθληθεί, να ψυχαγωγηθεί, να αποκτήσει νέα ενδιαφέροντα και νέους φίλους, ενώ τα παιδιά μαθαίνουν να εντάξουν τον αθλητισμό στον τρόπο ζωής τους.

Οι στόχοι του Αθλητικού Κέντρου είναι:

- Βελτίωση της φυσικής κατάστασης και υγείας.
- Δυνατότητα κοινωνικοποίησης μέσα από τα ομαδικά αθλήματα – καλλιέργεια ευγενούς άμιλλας μεταξύ των αθλούμενων.
- Δυνατότητα αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.
- Καλλιέργεια αθλητικής συνείδησης και αναγκαιότητας του αθλητισμού από τις μικρές ηλικίες.

Το Αθλητικό Κέντρο διαθέτει εξήντα καθηγητές φυσικής αγωγής. Η συμμετοχή των αθλούμενων δεν είναι δωρεάν. Οι τιμές κυμαίνονται από 10€ - 25€ / χρόνο ανάλογα με τη δραστηριότητα. Οι συμμετέχοντες το 2006-2007 ήταν 3.500 άτομα ενώ φέτος ο αριθμός δείχνει ότι θα αυξηθεί.

6.3 Τμήματα του Αθλητικού Κέντρου

Τα τμήματα αθλητισμού που λειτουργούν στο Μαρούσι είναι:

Πίνακας 11: Τμήματα Αθλητικών Δραστηριοτήτων

Ποδόσφαιρο για παιδιά	Στα γήπεδα Ζακάκου, Δωδεκανήσου,
-----------------------	----------------------------------

	Πάρκο Ελευθερίας, 5ο, 6ο δημοτικό, και στο 2ο, 4ο, 5ο γυμνάσιο, 6ο γυμνάσιο Αγ. Ελεούσης.
Μπάσκετ για παιδιά	Στο 1ο, 3ο, 4ο, 6ο, 8ο, 10ο, 15ο και 18ο δημοτικό, στο 1ο και 3ο γυμνάσιο, στα γήπεδα Πάρκο Ελευθερίας και Ροδοδάφνης.
Βόλεϊ για παιδιά	Στο 9ο και 18ο δημοτικό και στο 5ο, 7ο γυμνάσιο
Τένις για παιδιά	Στο δημοτικό κολυμβητήριο
Κολύμβηση	Στο δημοτικό κολυμβητήριο
Πόλο	Στο δημοτικό κολυμβητήριο
Aerobic	Στο 3ο / 11ο, 5ο, 6ο, 7ο, 8ο, 9ο, 10ο, 13ο, 15ο, και 18ο δημοτικό
Ελεύθερη γυμναστική για παιδιά	Στο 6ο, 8ο, 10ο, 13ο δημοτικό και 5ο, 6ο γυμνάσιο
Ρυθμική γυμναστική για παιδιά	Στο 3ο, 11ο, 8ο, 9ο, 10ο, 13ο, 15ο και 18ο δημοτικό και 7ο γυμνάσιο.
Στίβος	Στο Ζηρίνιο
Αθλητισμός και γυναίκες	Στο 3, 11ο, 5 ^ο , 6ο, 7ο, 8ο, 9ο, 10ο, 13ο, 15ο, και 18ο δημοτικό
Αθλητισμός και άντρες	Στο 18ο δημοτικό
Άσκηση και Τρίτη ηλικία	Στα ΚΑΠΗ (Περικλέους 22, Σαπφούς 30, Μεσογείων 82
Πινγκ-Πονγκ	Κλειστό γυμναστήριο 2ου γυμνασίου
Χαν-Μπολ:	Στο 2ο γυμνάσιο
Aquaerobics - Special Olympics	Κολύμβηση σε άτομα με ειδικές ανάγκες Στο δημοτικό κολυμβητήριο
Μπέιζ-Μπολ / Σοφτ-μπολ	Στο γήπεδο Δωδεκανήσου, και 5ο γυμνάσιο
Χόκεϊ χόρτου:	Στο 10ο και 15ο δημοτικό
Μπάντμιντον:	Στο 2ο γυμνάσιο

Πολεμικές Τέχνες	Αίθουσα πολεμικών τεχνών Μεσογείων 82 (δίπλα στα ΚΑΠΗ)
Πινγκ - Πονγκ	Κλειστό γυμναστήριο 2ου γυμνασίου
Πεζοπορίες:	Όλη την διάρκεια ανάλογα με το πρόγραμμα που προβλέπεται
Ειδική φυσική αγωγή για τα άτομα με ειδικές ανάγκες	Στο Σικιαρίδειο
Παραδοσιακοί Χοροί Ενηλίκων	Στο 18ο δημοτικό, και 6ο γυμνάσιο
Παραδοσιακοί και μοντέρνοι χοροί για την τρίτη ηλικία	Στα ΚΑΠΗ (Περικλέους 22, Σαυφούς 30, και Μεσογείων 82
Παραδοσιακοί χοροί για παιδιά	Στο 8ο, 9ο, 10ο, 13ο, 15ο, 16ο και 18ο δημοτικό, και 6ο γυμνάσιο
Μοντέρνοι χοροί	Στο 2ο γυμνάσιο
Παραδοσιακοί χοροί ενηλίκων	18ο δημοτικό και 6ο γυμνάσιο

Παράλληλα λειτουργούν πολλά αθλητικά προγράμματα που απευθύνονται σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού όπως άτομα με ειδικές ανάγκες και άτομα τρίτης ηλικίας. Συγκεκριμένα:

ΑΜΕΑ Κολύμβηση

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα με κινητικές αναπηρίες και αισθητηριακές διαταραχές. Συγκεκριμένα περιλαμβάνει άτομα με δυσμορφίες, διάφορα σύνδρομα όπως Down, υπερκινητικότητας και διάσπασης προσοχής καθώς και άτομα με νοητική υστέρηση, αυτισμό και διάφορα νευρομυϊκά προβλήματα. Το πρόγραμμα προσαρμόζεται σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες του κάθε ατόμου και παρέχονται είτε ατομικά είτε ομαδικά μαθήματα. Στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η ανάπτυξη της γενικής φυσικής κατάστασης, η βελτίωση των θεμελιωδών κινητικών προτύπων και των αντιληπτο-κινητικών ικανοτήτων. Επίσης, μέσω της κολύμβησης παρέχεται η δυνατότητα κοινωνικοποίησης και ένταξης των παιδιών σε ομάδα με σκοπό τόσο την ψυχαγωγία όσο και τη συναναστροφή με άλλα παιδιά. Στα ατομικά προγράμματα η παρουσία του γυμναστή είναι εντός της κολυμβητικής δεξαμενής μαζί με το παιδί καθ'

όλη τη διάρκεια του μαθήματος έως ότου το παιδί μάθει να κολυμπάει ανεξάρτητο και να ενταχθεί στην ομάδα.

ΑΜΕΑ Σικιαρίδειο Ίδρυμα

Το Σικιαρίδειο Ίδρυμα είναι ίδρυμα ειδικής αγωγής και επαγγελματικής κατάρτισης. Αποτελείται από προεπαγγελματικά εργαστήρια για αποφοίτους δημοτικού ηλικίας 12-16 ετών καθώς και εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης για εφήβους 16-25 ετών με νοητική υστέρηση - μαθησιακές δυσκολίες. Σκοπός είναι η απόκτηση γνώσεων καθώς και η ανάδειξη κάθε δεξιότητας που θα δώσει τη δυνατότητα για επαγγελματική αποκατάσταση.

Το Αθλητικό Κέντρο του Δήμου Αμαρουσίου συνεργάζεται επί σειρά ετών με το Σικιαρίδειο Ίδρυμα μέσα από την εφαρμογή σε αυτό, προγραμμάτων προσαρμοσμένης φυσικής αγωγής και αθλητισμού, τα οποία πραγματοποιούνται από εξειδικευμένους Καθηγητές Φυσικής Αγωγής. Σκοπός των παραπάνω προγραμμάτων είναι η ομαλή και αβίαστη ψυχοσωματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών με νοητική υστέρηση. Η οργάνωση των προγραμμάτων γίνεται με βάση τις παρακάτω ενότητες από τις οποίες αντλείται και η διδακτική ύλη:

- βασικές αναπτυξιακές κινήσεις
- προσανατολισμός-κατεύθυνση
- συγχρονισμός όρασης και μελών σώματος
- ισορροπία
- γνώση του σωματικού σχήματος και των κινήσεων των μερών του σώματος
- κινητικές δραστηριότητες σε συνδυασμό με χρονικές και χωρικές έννοιες
- ρυθμικές ασκήσεις

Δραστηριότητες οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού είναι και οι εξής: ελληνικοί παραδοσιακοί χοροί, επιτραπέζια αντισφαίριση, ποδηλασία, καλαθοσφαίριση, ποδόσφαιρο 7×7, κλασικός αθλητισμός, μπόουλινγκ και κολύμβηση στο δημοτικό κολυμβητήριο Αμαρουσίου "Μιχ.Μανιός". Επίσης αθλητές του Σικιαριδείου Ιδρύματος λαμβάνουν κάθε χρόνο μέρος σε αγώνες που οργανώνονται από εξειδικευμένους φορείς του ειδικού αθλητισμού.

Αθλητισμός στην Τρίτη Ηλικία (Γυμναστική)

- Βελτίωση φυσικής κατάστασης με ασκήσεις (αντοχής, δύναμης, ευλυγισίας)
- Ασκήσεις νευρομυϊκού συντονισμού
- Ασκήσεις βελτίωσης εύρους κίνησης αρθρώσεων
- Βελτίωση κιναισθησης
- Ασκήσεις ισορροπίας
- Ασκήσεις προσαρμοσμένες στις λειτουργικές ανάγκες της τρίτης ηλικίας

Αθλητισμός στην Τρίτη Ηλικία (Κολύμβηση)

Το Αθλητικό Κέντρο σε συνεργασία με το Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών (Ο.Α.Κ.Α.) πραγματοποιεί πρόγραμμα κολύμβησης για την Τρίτη Ηλικία, στην κλειστή ολυμπιακή πισίνα του Ο.Α.Κ.Α. Το πρόγραμμα είναι ειδικά προσαρμοσμένο για τη συγκεκριμένη ηλικιακή κατηγορία και περιλαμβάνει ασκήσεις για τη βελτίωση :

- των παραμέτρων της φυσικής κατάστασης
- της τεχνικής των στυλ κολύμβησης
- της καρδιοαναπνευστικής λειτουργίας
- του μυϊκού συντονισμού και ενδυνάμωσης
- της αντιμετώπισης μυοσκελετικών προβλημάτων

6.4 Αθλητικές Εγκαταστάσεις

6.4.1 Δημοτικό Κολυμβητήριο

Το δημοτικό κολυμβητήριο "Αντιδήμαρχος Μιχάλης Μανιός" βρίσκεται ήδη στον 11ο χρόνο λειτουργίας του. Ξεκίνησε να λειτουργεί το Σεπτέμβριο του 1994. Στο κολυμβητήριο πραγματοποιούνται προγράμματα κολύμβησης για παιδιά και ενήλικες καθώς και υδατοσφαίρισης(πόλο), και αεροβικής γυμναστικής(aquaerobics). Στα παιδιά καλλιεργείται το αθλητικό πνεύμα με τη συμμετοχή σε εσωτερικούς και διαδημοτικούς αγώνες. Κατά καιρούς, πραγματοποιούνται προγράμματα για παιδιά με ειδικές ανάγκες, καθώς και σεμινάρια με μαθήματα ναυαγοσωστικής.

Διαθέτει:

- Κεντρική πισίνα για κολύμβηση, αγώνες κολύμβησης, πόλο και άλλες δραστηριότητες.
- Μικρή πισίνα για εκμάθηση.
- Δύο γήπεδα τένις.

Για την υγιεινή του χώρου ακολουθούνται οι αυστηρότερες προδιαγραφές βάσει των οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6.4.2 Κλειστό Δημοτικό Γυμναστήριο Αγίου Θωμά

Το γυμναστήριο λειτουργεί τα τελευταία εννιά χρόνια και χρησιμοποιείται για εθνικούς και διασυλλογικούς αγώνες μπάσκετ. Ο δήμος παραχώρησε το γυμναστήριο στην ομάδα μπάσκετ του Γυμναστικού Συλλόγου Αμαρουσίου (Γ.Σ.Α.) για την προπόνηση των αθλητών και τη διοργάνωση αγώνων εντός έδρας.

Στο γυμναστήριο λειτουργούν τμήματα σουηδικής και ενόργανης γυμναστικής, αερόβιας γυμναστικής και τμήμα γιόγκα. Ειδικά προγράμματα απευθύνονται σε ΚΑΠΗ. Υπάρχουν πέντε γυμναστές που διαμορφώνουν ατομικά προγράμματα ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε αθλούμενου.

6.4.3 Γήπεδο Ποδοσφαίρου Αγίου Θωμά

Οι εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται από τις ομάδες ποδοσφαίρου του Παραδείσου και του Γυμναστικού Συλλόγου Αμαρουσίου για τη διεξαγωγή των αγώνων πρωταθλήματος.

6.4.4 Γήπεδα Μπάσκετ στα Σχολεία και σε Ελεύθερους Χώρους του Δήμου

Στα περισσότερα σχολεία της πόλης, καθώς και σε ελεύθερους χώρους ο δήμος δημιούργησε γήπεδα μπάσκετ για όλους τους ενδιαφερόμενους του αθλήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο : ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

7.1 Εισαγωγή στον Πολιτισμό

Ο όρος πολιτισμός εμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα το 18^ο αιώνα από τον Αδαμάντιο Κοραή ως αντιστοίχιση του γαλλικού *civilization* αλλά έκτοτε χρησιμοποιείται και με την έννοια του *culture* λόγω της έλλειψης ακριβούς μετάφρασης της ξενόγλωσσης έννοιας. Στα ελληνικά συγχέονται οι λέξεις παιδεία, πολιτισμός και κουλτούρα.

Σε μια πολύ γενική σημασία η έννοια πολιτισμός θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ένα σύνολο εννοιών και αξιών και ως ένα σύνολο μορφωτικών ιδεωδών και πνευματικών αξιών. Οι αξίες αυτές συνήθως αναγνωρίζονται από όλους και αποτελούν κατά κάποιο τρόπο ένα πρότυπο ή παράδειγμα για όλους τους ανθρώπους.⁴⁷

Ειδικότερα θα λέγαμε ότι η έννοια του πολιτισμού περιλαμβάνει το σύνολο των δομών και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες, στους διάφορους τομείς της τέχνης.. Παράλληλα είναι το σύνολο της καθημερινής ζωής, η ίδια η ποιότητα της, οι γενικές συνθήκες ζωής, περιβάλλοντος, εργασίας, ελεύθερου χρόνου.⁴⁸

Τα ζητήματα του πολιτισμού, εμφανίζουν σημαντικές ιδιαιτερότητες από τόπο σε τόπο. Οι πολιτιστικές παραδόσεις κάθε πόλης, η σύνθεση του πληθυσμού, το μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο δημιουργούν διαφορετικές ανάγκες. Κατά τη γνώμη μου ο πολιτισμός δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, ως είθισται να συμβαίνει, αλλά να υπάρχουν και δραστηριότητες που οδηγούν στην παραγωγή πολιτιστικών αγαθών.

⁴⁷ Εγκυκλοπαίδεια Νέα Δομή, εικοστός όγδοος τόμος Εκδόσεις Δομή, 1996, σελ.233-234,

⁴⁸ Μπιτζάνη Ευγενία , Πολιτισμός και Τ.Α, Καλαμάτα 2002, σελ. 10

Για τη δημιουργία αυτών των προϊόντων πολιτιστικού χαρακτήρα, απαιτείται από την τοπική αυτοδιοίκηση να δημιουργήσει τους απαραίτητους όρους. Αυτό θα προκύψει από τον αναβαθμισμένο ρόλο της σε θέματα πολιτισμού και από την υιοθέτηση των κατάλληλων πρακτικών. Από το άρθρο 24 παράγραφος 1 του Δ.Κ.Κ.⁴⁹ φαίνεται ο βελτιωμένος ρόλος της Τ.Α. σχετικά με την ανάληψη ευθυνών για την προαγωγή του πολιτισμού. *«Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της»*. Παράλληλα για τη δημιουργία υποδομής κρίνεται σκόπιμο να γίνει ⁵⁰:

- Η καταγραφή, η ανίχνευση των πολιτιστικών και κοινωνικών αναγκών και των ιδιαιτεροτήτων κάθε δήμου και κοινότητας.
- Ο σχεδιασμός της πολιτιστικής δράσης που πρέπει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις ιδιοτυπίες της περιοχής και να αξιοποιεί αυτές τις ιδιαιτερότητες.
- Η ύπαρξη ενός εξειδικευμένου προσωπικού, που να μπορεί να αναλαμβάνει με πληρότητα και επάρκεια, αλλά και να συλλάβει, να σχεδιάσει και να υλοποιήσει τα προγράμματα που εκπονούνται.
- Η πραγματοποίηση κάποιων πιο σύνθετων και πιο φιλόδοξων από άποψη ποιότητας προγραμμάτων και με δεδομένη τη στενότητα των πόρων που έχουν οι δήμοι και οι κοινότητες, είναι απαραίτητο να γίνεται με διαδημοκρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία.

Ωστόσο στο σημείο αυτό, εκτός από το θεωρητικό κομμάτι, χρειάζεται να γίνει μια σύντομη αναφορά τους οικονομικούς πόρους που δύναται να έχει η τοπική αυτοδιοίκηση. Μέχρι τη δεκαετία του '80 και του '90', όπου και παρατηρήθηκε αύξηση των πολιτιστικών συλλόγων, σωματείων και πνευματικών κέντρων, οι δαπάνες για τον πολιτισμό παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα. Παρ' όλα αυτά όμως, η αφύπνιση αυτή της πολιτιστικής δράσης δεν έφερε τις αντίστοιχες αλλαγές στην υφιστάμενη οικονομική κατάσταση. Το 1985 η κατά κεφαλή δημόσια δαπάνη για τον πολιτισμό στην Ελλάδα ήταν 8,2 ECU, έναντι 19,1 ECU κατά μέσο όρο στις χώρες της Ε.Ο.Κ.⁵¹ Η χώρα μας, σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές

⁴⁹ Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας

⁵⁰ Πλήρη Πρακτικά Συνεδρίου, Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Ύδρα 1994, εκδόσεις Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α. 1994, σελ. 159

⁵¹ Αθανασόπουλος Δ., Για μια πολιτική της κουλτούρας, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα 1990, σελ.225

χώρες, διαθέτει το μικρότερο ποσοστό ανά κάτοικο για τον πολιτισμό (περίπου 0.29% του κρατικού προϋπολογισμού). Το σύνολο των κρατικών δαπανών για τον πολιτισμό από το Υπουργείο Πολιτισμού έχει παραμείνει σταθερό σε χαμηλά επίπεδα μέχρι και σήμερα, από 0,4% έως και 0,6% του κρατικού προϋπολογισμού.⁵² Επομένως συμπεραίνουμε ότι η περιορισμένη οικονομική ενίσχυση του Υπουργείου Πολιτισμού έχει ως επακόλουθο και την οικονομική δυσπραγία των δήμων και κοινοτήτων σχετικά με την προαγωγή του πολιτισμού σε τοπικό επίπεδο. Απομένουν λοιπόν μόνο οι χορηγίες και οι επιχορηγήσεις πολιτιστικών φορέων και οργανισμών που πολλές φορές δίνονται με κριτήρια δυσδιάκριτα και ασαφή.

Με την εφαρμογή ενός πολύπλευρου προγράμματος δράσης με κύριους πολιτιστικούς φορείς το Πνευματικό Κέντρο και τη Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού (Δ.Ε.ΠΟ.), τη Βορέιο Βιβλιοθήκη, το Δημοτικό Κινηματογράφο, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το Σπαθάρειο Μουσείο και το Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείο, ο δήμος Αμαρουσίου παρέχει στους κατοίκους της πόλης το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση και να συμμετέχουν σε πολιτιστικές δραστηριότητες, διασφαλίζοντάς τους τις προϋποθέσεις για πολιτιστική δημιουργία. Οι πολιτιστικοί φορείς δίνουν τη δυνατότητα της κοινωνικής συνοχής, της συλλογικής δημιουργίας και της αξιοποίησης του ελεύθερου του παιδιού, του νέου, του ενήλικα. Τα προγράμματα προσφέρονται δωρεάν στους πολίτες του δήμου. Οι συμμετέχοντες επιβαρύνονται με τα υλικά που απαιτούνται για το εκάστοτε τμήμα. Οι δημότες ενημερώθηκαν για τις προσφερόμενες υπηρεσίες κυρίως από το πνευματικό κέντρο σε ποσοστό 53%, από έντυπο υλικό σε ποσοστό 8%, από το γραφείο δημότη σε ποσοστό 25% και από την ηλεκτρονική διεύθυνση του δήμου σε ποσοστό 14%.⁵³

7.2 Πολιτιστική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ως πολιτιστική πολιτική ορίζεται το συνολικό πλαίσιο σκοπών, προγραμμάτων και μέτρων, που λαμβάνονται από τις εθνικές κυβερνήσεις, όσον αφορά τον πολιτιστικό τομέα.⁵⁴ Επομένως για να εξεταστεί μια πολιτιστική πολιτική χρειάζεται ο προσδιορισμός και η ανάλυση των στοιχείων εκείνων που διαμορφώνουν την πολιτιστική πολιτική,

⁵² Μπιτζάνη Ευγενία, Πολιτισμός και Τ.Α., Καλαμάτα 2002, σελ.162-163

⁵³ Πηγή: Κ.Ε.Π. Δ. Αμαρουσίου

⁵⁴ ΚΕΔΚΕ-ΕΕΤΤΑ, Η πολιτιστική δραστηριότητα των Ο.Τ.Α., Παρούσα κατάσταση και προοπτικές, Αθήνα 1993, Τόμος 1, σελ.33

δηλαδή των σκοπών που επιδιώκονται από τις δημόσιες αρχές, των προγραμμάτων που αναλαμβάνονται και των μεθόδων και μέτρων που επιλέγονται για την υλοποίηση των παραπάνω σκοπών. Επίσης περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επήλθαν από την εφαρμογή της συγκεκριμένης πολιτιστικής πολιτικής, κατά πόσον δηλαδή τα προγράμματα και οι μέθοδοι εφαρμόστηκαν επιτυχώς και τι αλλαγές επέφεραν.

Οι κύριοι σκοποί της πολιτιστικής πολιτικής για τη συντήρηση, προώθηση και διάδοση των πολιτιστικών αγαθών, είναι οι εξής:⁵⁵

- Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και τις πολιτιστικής ταυτότητας.
- Η ενίσχυση της καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας.
- Η συμμετοχή του λαού στην απόλαυση, αλλά και στη δημιουργία πολιτιστικών αγαθών.
- Η προώθηση της πολιτιστικής επικοινωνίας με ξένες γλώσσες, όπως και η βελτίωση της πολιτιστικής εικόνας στο εξωτερικό.

Ο κεντρικός φορέας άσκησης της πολιτιστικής πολιτικής στην Ελλάδα είναι το Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο ιδρύθηκε το 1971 και καθορίζει το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσει η τοπική αυτοδιοίκηση και οι άλλοι φορείς τη δραστηριότητά της. Όμως εξαιτίας κυρίως του ελλιπούς θεσμικού πλαισίου η Τ.Α. έρχεται αντιμέτωπη με μια σειρά προβλημάτων κατά την άσκηση πολιτιστικής πολιτικής, που συνοψίζονται στα εξής:

- Θεσμικά
- Οικονομικά
- Πολιτικά – Κοινωνικά
- Διοικητικά
- Τεχνικά

Ωστόσο, αφότου τέθηκε σε ισχύ το Π.Δ. 323/1989, δόθηκε και στους Ο.Τ.Α. η δυνατότητα χάραξης πολιτιστικής πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα οι Ο.Τ.Α. σύμφωνα με το παραπάνω διάταγμα, έχουν τη δυνατότητα:

⁵⁵ Κόνσολα Ντ., Θέματα πολιτιστικής πολιτικής, Αθήνα 1990, σελ.15-27

- Να ιδρύουν πνευματικά κέντρα
- Να αναπληρώνουν παραδοσιακά ή ιστορικά κτίρια ενόψει της πολιτιστικής τους αξιοποίησης
- Να επιβλέπουν τη λειτουργία των αρχαιολογικών και των ιστορικών χώρων της περιοχής τους.
- Να προωθούν πολιτιστικές δραστηριότητες ψυχαγωγικού, αθλητικού ή εκπαιδευτικού χαρακτήρα, με την παράλληλη ίδρυση κέντρων μουσικής, χορού, ζωγραφικής κ.τ.λ.

Εκτός από τις προαναφερόμενες αρμοδιότητες, οι Ο.Τ.Α. είτε μετά από την έκδοση Π.Δ. είτε με τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων (άρθρο 28, Π.Δ. 323/89), μπορούν να ασκήσουν οποιαδήποτε αρμοδιότητα τους ανατεθεί. Επομένως, προκειμένου να υλοποιήσουν τους στόχους τους μέσω του νέου θεσμικού πλαισίου, μπορούν να διευρύνουν τα μέσα άσκησης της πολιτικής τους με τους με τους φορείς που έχουν τη δυνατότητα να συστήσουν. (κατά τις διατάξεις του Π.Δ. 323/89 των τροποποιημένων αναπτυξιακών νόμων 2190/1920 και των Ν. 1892/90 και 1943/1991). Στους φορείς αυτούς εντάσσονται και τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου κοινωφελούς σκοπού, που εκφράζουν την επιχειρησιακή δραστηριότητα των Ο.Τ.Α, όπως είναι οι αμιγείς επιχειρήσεις, οι αμιγείς διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις κ.α.

7.3 Πνευματικό Κέντρο και Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αμαρουσίου λειτουργεί με τη νομική μορφή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, συστάθηκε το 1984 (ΦΕΚ: Τ.Β.138/84) και έχει ένα πολύπλευρο πρόγραμμα δράσης που απευθύνεται στο σύνολο των δημοτών του.

Η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Αμαρουσίου, ιδρύθηκε το 1999 (ΦΕΚ: Τ.Β. 1338/99) με σκοπό την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και με στόχο την ψυχαγωγία και την πνευματική τους καλλιέργεια. Στο πλαίσιο αυτό, η Δημοτική Επιχείρηση έχει ως αντικείμενο την ανάδειξη των τοπικών, ιστορικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών της πόλης καθώς και την υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων.

Το Πνευματικό Κέντρο και η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού:

- Αναλαμβάνουν τη διοργάνωση επετειακών και άλλων εκδηλώσεων.
- Συντονίζουν και καθοδηγούν τη λειτουργία των Τμημάτων των Επιμορφωτικών Εργαστηρίων ενηλίκων και παιδιών, που βρίσκονται κάτω από την αρμοδιότητά του.
- Επιμελούνται την επιλογή των εκδηλώσεων θεάτρου που παρουσιάζονται κάθε χρόνο
- Ενθαρρύνουν και προάγουν όλες τις πολιτιστικές πρωτοβουλίες, προτάσεις και ιδέες των πολιτών.
- Συνεργάζονται με τους πολιτιστικούς φορείς του Αμαρουσίου, αλλά και άλλων περιοχών, για την προώθηση πολιτιστικών αιτημάτων στην Πολιτεία αλλά και στη διεθνή κοινότητα

Τα τμήματα που λειτουργούν αναφέρονται αναλυτικά παρακάτω.

Εικαστικές Τέχνες

Η δραστηριότητα των εικαστικών εργαστηρίων, συνεχώς είναι ενεργή καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Μικροί και μεγάλοι μαθαίνουν, πειραματίζονται, εκθέτουν, συμμετέχουν και βραβεύονται. Σε όλα τα τμήματα εικαστικών τεχνών διδάσκει εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό που διαθέτει την ανάλογη εμπειρία.

Ι.Εργαστήρι Κεραμικής Ενηλίκων

Ο τομέας της κεραμικής χαρακτηρίζει το δήμο Αμαρουσίου καθώς ο υπόγειος υδάτινος πλούτος ευνόησε την ανάπτυξη της κεραμικής τέχνης τα τελευταία εκατό χρόνια. Το Πνευματικό Κέντρο φροντίζει και καλύπτει με εξειδικευμένα τμήματα την ανάγκη όσων ενδιαφέρονται να γνωρίσουν την τέχνη αυτή. Επιπλέον το 1992 ο δήμος ξεκίνησε συνεργασία με την πόλη Faenza της Ιταλίας που παρουσιάζει ανάλογη δράση στον τομέα της κεραμικής. Λειτουργούν δέκα τμήματα ενηλίκων δίωρης διάρκειας την εβδομάδα ενώ η διάρκεια εκπαίδευσης είναι τρία (3) χρόνια.

ΙΙ.Εργαστήρι Ψηφιδωτού Ενηλίκων

Το τμήμα ψηφιδωτού λειτούργησε από το 2003. Η τέχνη του ψηφιδωτού χρονολογείται από τα τέλη του 5^{ου} αιώνα π.Χ. Στο τέλος κάθε χρόνου πραγματοποιείται έκθεση των

συμμετεχόντων και βράβευση των καλύτερων εκθεμάτων. Λειτουργεί ένα τμήμα ενηλίκων και η εκπαίδευση ολοκληρώνεται σε δύο χρόνια.

III.Εργαστήρι Ζωγραφικής Ενηλίκων

Το τμήμα ζωγραφικής ξεκίνησε από το 2^ο χρόνο λειτουργίας του Πνευματικού Κέντρου το 1985. Οι συμμετέχοντες ξεκινούν με το συνδυασμό χρωμάτων και καταλήγουν στην απεικόνιση αντικειμένων, τοπίων κ.τ.λ. Λειτουργούν οχτώ τμήματα ενηλίκων και η ολοκλήρωση εκπαίδευσης αντιστοιχεί σε τρία χρόνια.

IV.Εργαστήρι Ζωγραφικής Παιδιών

Το τμήμα δέχεται παιδιά ηλικίας 6 – 12 ετών. Μέσα από τις τεχνικές ζωγραφικής και το εικαστικό παιχνίδι τα παιδιά ενθαρρύνονται για ενασχόληση με την τέχνη, εκφράζονται και αξιοποιούν τον ελεύθερο χρόνο τους. Υπάρχουν οκτώ ενεργά τμήματα και μέχρι τη συμπλήρωση του δωδέκατου έτους διαρκεί η εκπαίδευση.

V.Εργαστήρι Ζωγραφικής Νέων

Το συγκεκριμένο τμήμα λειτουργεί από το 2004 και απευθύνεται σε άτομα ηλικίας 14 – 22 ετών. Μέσα από εικαστικές ασκήσεις, προβολές διαφανειών και μελέτης δημιουργιών επωνύμων καλλιτεχνών, οι συμμετέχοντες θα αποκτήσουν μια σύγχρονη εικαστική παιδεία για τους ζωγράφους, τους γλύπτες, τους χρήστες της εικόνας στην καθημερινότητα και τη σύγχρονη ψηφιακή τεχνολογία. Φέτος λειτουργεί ένα τμήμα και η διάρκεια φτάνει τα δύο έτη.

VI.Εργαστήρι Βυζαντινής Αγιογραφίας

Οι συμμετέχοντες του τμήματος αγιογραφίας αποτυπώνουν παραστάσεις της θρησκευτικής ζωής, μορφές αγίων και κατασκευάζουν εικόνες. Λειτουργούν τρία τμήματα με διάρκεια εκπαίδευσης τρία χρόνια.

VII.Εφαρμοσμένες Τέχνες – Εργαστήρι Μπατίκ

Το Μπατίκ είναι τεχνική βαφής υφασμάτων χρησιμοποιώντας και το κερί. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων γίνονται αναλύσεις των στοιχείων που συνθέτουν ένα έργο ζωγραφικής, δίνονται πληροφορίες για το σχεδιασμό με κερί και τη σωστή εκμάθηση της

χρησιμοποίησής του. Η λέξη Μπατίκ παράγεται από τη λέξη Am batik και σημαίνει ύφασμα από μικρά στίγματα. Στην Ελλάδα η τέχνη του Μπατίκ είναι ουσιαστικά περιορισμένη και μόνο το κοινό που ενδιαφέρεται για μια χειροτεχνία υψηλής ποιότητας το έχει ανακαλύψει.

Τμήματα Εφαρμοσμένων Τεχνών

- *Στάμπα*

Πολύ παλιά μέθοδος τυπώματος πάνω στο ύφασμα, είτε με ξυλότυπα, δηλαδή ένα είδος σφραγίδας, είτε με πιο πολύπλοκο τρόπο, όπως το φωτογραφικό τύπωμα στη βιομηχανία των *impr times*, δηλαδή των τυπωμένων υφασμάτων. Η ξυλογραφία είναι μια τέχνη πολύ παλιά, γνωστή στην αρχαία Αίγυπτο, τις Ινδίες την Κίνα και την Ελλάδα . Στα μαθήματα διδάσκονται η κατασκευή σφραγίδων και ο τρόπος ζωγραφικής με τη μέθοδο της στάμπας.

- *Μπατίκ*

Διδάσκονται τεχνικές βαφής υφασμάτων και σχεδίασης με κερί. Γίνεται ανάλυση των στοιχείων που συνθέτουν ένα έργο ζωγραφικής και κατά προέκταση ένα διακοσμητικό έργο είτε είναι σταμπωτό, είτε μπατίκ. Η λέξη μπατίκ έχει πολλές ερμηνείες: «σχεδιάζουμε κερί», «ύφασμα από μικρά στίγματα», ή «φωτεινό σημείο» κ.λ.π. Η ηλικία του έχει περίπου υπολογισθεί σε 2000 χρόνια. Στην Ελλάδα μέχρι πριν ελάχιστα χρόνια, η λέξη μπατίκ ήταν τελείως άγνωστη, ακόμα και σήμερα δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη, παρά μόνο σε ένα κοινό που ενδιαφέρεται για μια χειροτεχνία υψηλής ποιότητας.

- *Ντεκουπάζ*

Μέθοδοι διακόσμησης ,αποτελούν μέρος της επαγγελματικής σειράς για εφέ με βάση κόλλα και διάφορα χαρτιά καθώς και μεταξωτά και βαμβακερά υφάσματα

- *Χαράγματα και Λιθανάγλυφα*

Οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν διάφορα μέταλλα όπως χαλκός, ψευδάργυρο και κατασκευάζουν κοσμήματα και είδη διακόσμησης. Επιπλέον χρησιμοποιείται πωρόλιθος που μετατρέπεται σε μικρογλυπτά διαφόρων θεμάτων. Στο τέλος του έτους παρουσιάζονται τα εκθέματα στον εικαστικό χώρο του Πνευματικού Κέντρου.

- *Μάσκα*

Οι συμμετέχοντες ειδικεύονται στα υλικά και στον τρόπο κατασκευής μάσκας. Πολλές από τις μάσκες μεταμφίεσης έχουν χρησιμοποιηθεί σε αποκριάτικες εκδηλώσεις του δήμου καθώς και στις θεατρικές παραστάσεις της ομάδας θεάτρου του Πνευματικού Κέντρου.

- *Μικρογλυπτική*

Διδάσκεται μικρογλυπτική σε πορο-μπετόν, ένα σύγχρονο υλικό οικοδομικής χρήσης που μετατρέπεται σε μικρογλυπτό αναλύοντας τη σύγχρονη τέχνη και μελετώντας τις μεθόδους επαγγελματιών γλυπτών. Η διάρκεια εκπαίδευσης των παραπάνω τμημάτων είναι δύο χρόνια.

VIII.Εργαστήρι Κατασκευής Μαριονέτας

Το εργαστήρι ειδικεύεται στην κατασκευή μαριονέτας που συνδυάζει γνώσεις μικρογλυπτικής, ζωγραφικής και ενδυματολογίας. Χρησιμοποιούνται χαρτοπολτός, ξύλο, σύρμα και ύφασμα. Επιπλέον διδάσκεται κινησιολογία, ο τρόπος δημιουργίας των σκηνικών και η μουσική επένδυση ειδικά για τις συγκεκριμένες παραστάσεις. Οι μαριονέτες έχουν χρησιμοποιηθεί από νηπιαγωγεία και δημοτικά για μαθητικό κουκλοθέατρο.

IX.Λέσχη Αποφοιτησάντων Εικαστικών Εργαστηρίων του Πνευματικού Κέντρου

Η ανάγκη ικανοποίησης νέων αιτήσεων στα υπάρχοντα τμήματα του Πνευματικού Κέντρου, παράλληλα με το αίτημα των κατοίκων για συνέχεια και διαχρονικότητα του ενδιαφέροντος τους στην τέχνη, οδήγησαν στη δημιουργία της Λέσχης Αποφοιτησάντων των Εικαστικών Εργαστηρίων του Πνευματικού Κέντρου. Τα μέλη της λέσχης έχουν το δικαίωμα να απευθύνονται, βάση του προκαθορισμένου προγράμματος του Πνευματικού Κέντρου, στους εικαστικούς διδάσκοντες για υποδείξεις, ομαδική κριτική, βελτιώσεις τεχνικών, παρακολούθηση θεματικών σεμιναρίων, συμμετοχή στα μαθήματα Ιστορίας της Τέχνης, στις ετήσιες Εκθέσεις του Πνευματικού Κέντρου και άλλες πολιτιστικές δράσεις με κοινό στόχο την αναβάθμιση των πολιτιστικών δρώμενων.

7.4 Μουσική

Δημοτικό Ωδείο

Το Ωδείο του Πνευματικού Κέντρου ξεκίνησε να λειτουργεί από το 1998(προηγουμένως λειτουργούσε σαν Τμήμα Μουσικής). Παρέχει αναβαθμισμένες σπουδές και επίσημα αναγνωρισμένα διπλώματα από το κράτος. Οι σπουδαστές του Ωδείου είναι περίπου πεντακόσια άτομα, ενώ οι καθηγητές μουσικής είναι σαράντα.

Συγκεκριμένα το ωδείο έχει τα παρακάτω τμήματα:

Τμήμα Μουσικής Προπαίδειας

Σε αυτό το τμήμα, γίνεται γνωριμία με τα μουσικά όργανα, τόσο οπτικά όσο και ηχητικά ώστε να αποκτηθεί η κατάλληλη μουσική παιδεία και το ίδιο το παιδί να επιλέξει το μουσικό όργανο που πραγματικά του ταιριάζει. Ακόμα, διδάσκεται θεωρία της μουσικής ώστε να διευκολύνεται η εκμάθηση του οργάνου.

Βασικά Τμήματα εκμάθησης Οργάνων και Μουσικής:

- Ανωτέρων Θεωρητικών: Ωδική, Αρμονία, Αντίστιξη, Φούγκα, Σύνθεση
- Πλήκτρων: Πιάνο, Ακορντεόν
- Εγχόρδων: Βιολί, Βιόλα, Βιολοντσέλο, Κοντραμπάσο
- Πνευστών: Φλάουτο, Όμποε, Κλαρινέτο, Φαγκότο, Τρομπέτα, Κόρνο, Τρομπόνι, Τούμπα, Σαξόφωνο
- Κρουστών
- Κιθάρας
- Μονωδίας και Μελοδραματικής
- Βυζαντινής
- Παραδοσιακής μουσικής και λαϊκών οργάνων

Το Ωδείο λειτουργεί σύμφωνα με το επίσημο πρόγραμμα σπουδών του Υπουργείου Πολιτισμού.

Τμήμα Μουσικής Τεχνολογίας

Με βάση πανεπιστημιακό εκπαιδευτικό πρότυπο, το Πνευματικό Κέντρο σχεδίασε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών που περιλαμβάνει το χειρισμό των σταθμών εργασίας μέχρι την ολοκλήρωση μιας μουσικής παραγωγής με τρεις βασικές κατευθύνσεις:

- Ζωντανή εκτέλεση
- Σχεδιασμό ήχου
- Ψηφιακή παραγωγή

Το τμήμα είναι σύγχρονα εξοπλισμένο και άρτια στελεχωμένο. Ο αριθμός των μαθητών ανά τμήμα είναι επτά (7), όσοι και οι σταθμοί εργασίας στην αίθουσα. Η διάρκεια εκπαίδευσης είναι δύο χρόνια.

Φιλαρμονική

Η Φιλαρμονική, που απαρτίζεται από 30 μουσικούς, είναι αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής ζωής του δήμου Αμαρουσίου. Στο ενεργητικό της έχει ποικίλες εκδηλώσεις έντεχνης μουσικής και τη διαρκή παρουσία της στις επετείους και γιορτές της πόλης.

7.5 Μικτή Χορωδία Ενηλίκων

Η Μικτή Χορωδία Ενηλίκων, υπό τη διεύθυνση της γνωστής μαέστρου Τερψιχόρης Παπαστεφάνου έχει παρουσιάσει συναυλίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με έργα γνωστών και καταξιωμένων συνθετών. Είναι στελεχωμένη από ερασιτέχνες χορωδούς. Ακόμη ένα χορωδιακό σύνολο υπό τη διεύθυνση του Αιμίλιου Γιαννακόπουλου λειτουργεί στο παράρτημα του Πνευματικού Κέντρου "Μουσικό Εργαστήρι Νέας Φιλοθέης", το οποίο έχει συνεχή και δυναμική παρουσία στα μουσικά δρώμενα της πόλης.

7.6 Θέατρο

Το Θέατρο αποτελεί το δυνατότερο μέσο έκφρασης του ανθρώπου. Μέσα από την ενσάρκωση ρόλων ευαισθητοποιείται το συναίσθημα, προάγεται η αισθητική και καλλιεργείται το ομαδικό πνεύμα. Στο πνευματικό κέντρο λειτουργεί το θεατρικό εργαστήρι ενηλίκων.

Θεατρικό Εργαστήρι Ενηλίκων

Το Θεατρικό Εργαστήρι περιλαμβάνει το τμήμα αρχαρίων στο οποίο διδάσκεται υποκριτική, κίνηση, αυτοσχεδιασμός, ιστορία του θεάτρου και το τμήμα προχωρημένων στο οποίο γίνεται προετοιμασία για την παρουσίαση θεατρικών έργων του ελληνικού και ξένου ρεπερτορίου. Άμεσος στόχος είναι η ενοποίηση των δραστηριοτήτων των δύο υφιστάμενων θεατρικών ομάδων, η συνεργασία με τα άλλα τμήματα του Πνευματικού Κέντρου (μουσικής, χορού, εικαστικών) με σκοπό τη συνδημιουργία καθώς και η υλοποίηση προγράμματος "Θεατρικής Παιδείας" στα σχολεία του δήμου.

7.7 Χορός

Παραδοσιακοί Χοροί Ενηλίκων

Τα μέλη των τμημάτων αυτών έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με τη δημοτική μουσική και την λαϊκή μας παράδοση και να μάθουν δημοτικούς και λαϊκούς χορούς απ' όλη την Ελλάδα.

Κοινωνικοί Χοροί Ενηλίκων

Στο τμήμα των κοινωνικών χορών διδάσκονται Ευρωπαϊκοί και Λατινοαμερικάνικοι χοροί. Η ποικιλία των κοστουμιών και των χορών από διαφορετικούς τόπους και χώρες που παρουσιάζουν οι συγκεκριμένες ομάδες στις πολιτιστικές εκδηλώσεις που συμμετέχουν, προσφέρουν στους θεατές, μουσικές εικόνες υψηλών απαιτήσεων.

Σχολή Χορού

Τον 4ο χρόνο επιτυχημένης λειτουργίας διανύει η Σχολή Χορού του Πνευματικού Κέντρου του δήμου Αμαρουσίου, υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του διεθνούς φήμης καταξιωμένου χορογράφου, Daniel Lommel ο οποίος ήταν ο πρώτος χορευτής του Μπαλέτου του 20ου αιώνα, και δημιουργός της ομάδας Αέναον Χοροθέατρο, και σήμερα έχει την καλλιτεχνική διεύθυνση της Σχολής Χορού του Πνευματικού Κέντρου, έχοντας επιλέξει ως διδακτικό προσωπικό, καθηγητές με γνώσεις. Σκοπός της λειτουργίας της Σχολής Χορού είναι η προώθηση της τέχνης του χορού, ως μέσο έκφρασης και η

εκπαίδευση παιδιών και ενηλίκων, από τεσσάρων έως και δεκαοκτώ ετών. Διδασκόμενα μαθήματα είναι η ρυθμική, το πρεπαγατοίτε και το μπαλέτο.

7.8 Βορέειος Βιβλιοθήκη

Η δανειστική Βιβλιοθήκη διαθέτει 16.000 τόμους βιβλίων που καλύπτουν διαφορετικά θέματα όπως τέχνη, λογοτεχνία, ιστορία, οικονομία κ.τ.λ. Επίσης, προστέθηκαν 300 νέοι τόμοι, εκ των οποίων, οι 250 προσφέρθηκαν δωρεάν στους δημότες και οι υπόλοιποι 50 αγοράστηκαν με επιχορήγηση του Υπουργείου Παιδείας. Τα μέλη της Βορέειου Βιβλιοθήκης είναι 3.215. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα στο δανεισμό για δεκαπέντε ημέρες του βιβλίου της αρεσκείας τους και στη μελέτη στο αναγνωστήριο της βιβλιοθήκης σε εργάσιμες μέρες και ώρες αλλά και τα απογεύματα.

Η βιβλιοθήκη πήρε το όνομά της από τον ακαδημαϊκό, φιλόσοφο, ψυχολόγο, θεολόγο, Θεόφιλο Βορέα που δώρισε στο Δήμο Αμαρουσίου τη συλλογή βιβλίων του. Πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό απόκτημα του Πνευματικού Κέντρου, με μεγάλη πολιτιστική και ιστορική αξία. Η βιβλιοθήκη απασχολεί μία βιβλιοθηκονόμο τεχνολογικής εκπαίδευσης και μία διοικητική υπάλληλο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Η βιβλιοθήκη Βορέα είναι μόνο αναγνωστική.

7.9 Κινηματογράφος

Ο Θερινός Κινηματογράφος "Μίμης Φωτόπουλος" κατασκευάστηκε από το Δήμο Αμαρουσίου τον Ιούλιο του 1995. Διαθέτει 350 θέσεις και προβάλλει ελληνικές και ξένες ταινίες πρώτης προβολής, ενώ στο χώρο του διοργανώνονται εκδηλώσεις προς τιμήν διακεκριμένων δημιουργών της 7ης Τέχνης.

7.10 Μουσεία

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας

Το μουσείο Φυσικής Ιστορίας είναι ένα από τα μεγαλύτερα σε αριθμό εκθεμάτων μουσείο του είδους του, με σπάνια είδη από την ελληνική και την παγκόσμια πανίδα, καθώς η

συλλογή ξεπερνά τα 7000 είδη. Το μουσείο λειτουργεί από το 1998 και στη συλλογή του περιλαμβάνονται θηλαστικά, πτηνά, έντομα και οστρακοειδή.

Η ανάπτυξη της περιβαλλοντικής συνείδησης, η υποστήριξη της επιστημονικής έρευνας, η μετάδοση των γνώσεων για τα ζωικό βασίλειο είναι μόνο μερικοί από τους στόχους του μουσείου τους οποίους στηρίζει με ποικίλες δραστηριότητες όπως διαλέξεις, εκθέσεις φωτογραφίας κ.α. Πραγματοποιεί ξεναγήσεις, συμμετέχει σε μαθήματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, προσφέρει μελετητικό υλικό, και οργανώνει εργασίες υπαίθρου, διαλέξεις και εκθέσεις. Το μουσείο πραγματοποιεί καθημερινά ξεναγήσεις στο χώρο του σε μαθητές και σε ομάδες ενηλίκων. Οι ξεναγήσεις γίνονται κατόπιν ραντεβού.

Παράλληλα συνεργάζεται με τα γυμνάσια στα μαθήματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης οργανώνοντας εργασίες υπαίθρου και εκπονώντας, σε συνεργασία με τους μαθητές, μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Επιπλέον οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να παρουσιάσουν εκθέσεις φωτογραφίας σχετικά με τη φύση καθώς και εκθέσεις των εργασιών τους που πραγματοποιούν στο χώρο του μουσείου. Η τιμή εισιτηρίου είναι 2 €.

Σπαθάρειο Μουσείο

Με πρωτοβουλία του Δήμου Αμαρουσίου, ιδρύθηκε πριν από 6 χρόνια το Σπαθάρειο Μουσείο Θεάτρου Σκιών. Στεγάζεται σ' ένα νεοκλασικό κτίριο στο κέντρο της πόλης στην πλατεία Κασταλίας και συμβάλλει στη διαφύλαξη και διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Στις προσθήκες του Μουσείου εκτίθενται πολύχρωμες φιγούρες του Καραγκιόζη και της παρέας του, καθώς και σκηνικά του Ελληνικού Θεάτρου Σκιών, τα περισσότερα από τα οποία είναι έργα του Ευγένιου Σπαθάρη.

Οι επισκέπτες του Μουσείου είναι μαθητές Δημοτικών, Γυμνασίων, Λυκείων, φοιτητές, μέλη συλλόγων και επαγγελματιών καλλιτεχνικών σχολών, μελετητές κ.α. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Μουσείου, περιλαμβάνει ομιλία για την ιστορία του Καραγκιόζη, βιντεοσκοπημένη παράσταση Θεάτρου Σκιών και ξεναγήση στους χώρους του Μουσείου. Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

Ιστορικό – Λαογραφικό Μουσείο

Με στόχο τη συγκέντρωση, τη διάσωση και την προβολή της λαογραφικής παράδοσης της πόλης, που αποτελεί μέρος και της εθνικής μας κληρονομιάς, ιδρύθηκε πριν από 14 χρόνια το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο δήμου Αμαρουσίου.⁵⁶

Η συλλογή του Μουσείου περιλαμβάνει πάνω από 1.200 εκθέματα, που στο μεγαλύτερο μέρος τους προέρχονται από δωρεές πολιτών. Ανάμεσα τους ξεχωρίζουν παραδοσιακές ενδυμασίες από το Μαρούσι και τη Β. Αττική γενικότερα, αλλά και από άλλες περιοχές της Ελλάδας, όπλα της Επανάστασης του 1821, έπιπλα, σκευή, εργαλεία, αργαλειός, παλαιά έγγραφα και φωτογραφικό υλικό. Το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο επισκέπτονται καθημερινά σχολεία από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, φοιτητές, ερευνητές, λαογραφικές ομάδες από άλλους δήμους και μεμονωμένοι επισκέπτες. Στους μαθητές γίνεται ξενάγηση προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις κάθε ηλικίας.

Το Λαογραφικό Μουσείο συμμετέχει στην πολιτιστική ζωή της πόλης με ποικίλες δραστηριότητες και εκδηλώσεις. Συνοπτικά αναφέρουμε εκθέσεις λαογραφικού περιεχομένου (ζωγραφικής - φωτογραφίας - εργόχειρου), ομιλίες, επετειακές εκδηλώσεις (για την Άλωση της Πόλης), οργάνωση του 8ου Συμποσίου Ιστορίας και Λαογραφίας Αττικής. Πλούσια, επίσης είναι και η εκδοτική δραστηριότητα του Μουσείου, σχετικά με την ιστορία και τη λαογραφία της περιοχής, την κεραμική κ.α. Απασχολεί δύο άτομα διοικητικό προσωπικό και μία καθαρίστρια. Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό. Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

Διεθνές Ολυμπιακό Μουσείο Κεραμικής Γλυπτικής

Ο Δήμος Αμαρουσίου εγκαινίασε το Διεθνές Ολυμπιακό Μουσείο Κεραμικής Γλυπτικής, την Τετάρτη 25 Αυγούστου 2004 στην Πλατεία Ηρώων στο Μαρούσι. Πρόκειται για έργα, τα οποία φιλοτεγήθηκαν μετά από παραγγελία και αγορά του Δήμου Αμαρουσίου με θέμα: «Ολυμπιακοί Αγώνες - Ολυμπιακή ιδέα» και εκτίθενται μόνιμα στην Πλατεία Ηρώων. Η δημιουργία του Διεθνούς Ολυμπιακού Μουσείου Κεραμικής Γλυπτικής του Δήμου Αμαρουσίου εντάσσεται στο πλαίσιο του "Προγράμματος Ειρήνης και Πολιτισμού 2004", που υλοποίησε η Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του Δήμου Αμαρουσίου. Το

⁵⁶ Υπεύθυνη Μουσείου, Ζωγράφου Αθανασία, Προϊσταμένη Τμήματος Προσωπικού, Δ. Αμαρουσίου.

Μουσείο, περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικά έργα φημισμένων γλυπτών, απ' όλες τις Ολυμπιακές πόλεις στις οποίες διοργανώθηκαν Ολυμπιακοί Αγώνες και θα εμπλουτίζεται στο μέλλον με ένα έργο από κάθε νέα διοργανώτρια πόλη.

7.11 Πολιτιστικά Προγράμματα –Εκδηλώσεις –Θεσμοί

Ντοκιμαντέρ "Σπύρος Λούης", παραγωγής Δήμου Αμαρουσίου

Ο δήμος Αμαρουσίου αποφασίζοντας να τιμήσει τον πρώτο Μαρουσιώτη Ολυμπιονίκη του Μαραθωνίου δρόμου, Σπύρο Λούη, δημιούργησε ένα ντοκιμαντέρ με θέμα τη ζωή του. Με αποκλειστικά δική του χρηματοδότηση και παραγωγή, ο Δήμος Αμαρουσίου δημιούργησε το δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ με τίτλο: «Σπύρος Λούης», αναθέτοντας τη σκηνοθεσία στο Γιάννη Σμαραγδή. Η επίσημη παρουσίαση του ντοκιμαντέρ "Σπύρος Λούης" του Δήμου Αμαρουσίου, σε σκηνοθεσία Γιάννη Σμαραγδή, πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής, στις 20 Ιουλίου 2004.

Το φιλμ «Σπύρος Λούης » του Δήμου Αμαρουσίου, συμμετείχε στο επίσημο πρόγραμμα του Διεθνούς Φεστιβάλ SPORTS MOVIES, που πραγματοποιήθηκε στο Μιλάνο από τις 29 Οκτωβρίου 2004, απέσπασε το πρώτο βραβείο του Φεστιβάλ το «Guirlande d' Honneur 2004».Το σημαντικό αυτό βραβείο δόθηκε στο δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ «Σπύρος Λούης», στη βασική κατηγορία των κινηματογραφικών ταινιών. Είχε σταλεί να συμμετάσχει ως ντοκιμαντέρ στη κατηγορία «Ολυμπιακό Πνεύμα», ωστόσο το φεστιβάλ το μετακίνησε τιμητικά στις ταινίες fiction όπου και πήρε το πρώτο βραβείο. Η επιλογή για την επίσημη συμμετοχή του ντοκιμαντέρ έγινε από το φεστιβάλ ανάμεσα σε 100 έργα από 90 χώρες, που είναι η συνολική παραγωγή των έργων για τον αθλητισμό σε όλο τον κόσμο. Το Διεθνές Φεστιβάλ SPORTS MOVIES του Μιλάνου της Ιταλίας θεωρείται το μεγαλύτερο και σημαντικότερο φεστιβάλ του κόσμου με θέμα τον αθλητισμό.

Ο «Ταχύτατος Λούης» του Γ. Μαρκόπουλου

Το μουσικό αυτό έργο, είναι μια παραγωγή του Δήμου Αμαρουσίου και υλοποιήθηκε από τη Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού του δήμου Αμαρουσίου. Ο Έλληνας συνθέτης Γιάννης Μαρκόπουλος, ανέλαβε τη σύνθεση του μουσικού έργου Ο Ταχύτατος Λούης. Πρόκειται για ένα έργο σε ποίηση Πάνου Θεοδωρίδη και κείμενα αφήγησης του καθηγητή Φιλοσοφίας Θεοδόση Πελεγρίνη, που ξεδιπλώνει τη ζωή του Μαρουσιώτη

Ολυμπιονίκης του 1896, στην Αθήνα, Σπύρου Λούη. Η παρουσίαση του μουσικού έργου "Ο Ταχύτατος Λούης" του Γιάννη Μαρκόπουλου σε παγκόσμια πρώτη εκτέλεση, πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2004 στο σχολείο του Ιου δημοτικού σχολείου. Ο Κώστας Μακεδόνας και ο βαρύτονος Τάσης Χριστογιανόπουλος ένωσαν τις δυνάμεις τους, ενώ αφηγητής ήταν Κώστας Καζάκος.

Πανελλήνια Έκθεση Κεραμικής

Το Μαρούσι κέντρο της Κεραμικής και της Αγγειοπλαστικής δραστηριότητας στην Ελλάδα είναι η Κεραμούπολη που έχει επάξια κατακτήσει τον τίτλο αυτό. Το Μαρούσι έχει παράδοση στην Αγγειοπλαστική και στην Κεραμική η οποία αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτισμικής μας ταυτότητας. Στις μέρες μας ο τομέας αυτός παρουσιάζει ιδιαίτερη άνθιση και η δημοτική αρχή έχει αγκαλιάσει τις προσπάθειες των καλλιτεχνών που μεριμνούν για την ανάδειξη της κεραμικής τέχνης. Τα έργα που παρουσιάζονται κάθε χρόνο στην Πανελλήνια Έκθεση Κεραμικής επιδεικνύουν ασυνήθιστες τεχνικές και μεγάλη φαντασία.

Μετά από παραγγελία του δήμου Αμαρουσίου, έντεκα έλληνες κεραμίστες δημιούργησαν έργα ξεχωριστά τα οποία συνδέουν το χθες του Ολυμπισμού με το σήμερα, μέσα από αρμονικές κλασσικές γραμμές, αποτυπώνοντας στα έργα τους την ιστορία των αγώνων, τα αθλήματα, τα τρόπαια, σώματα, σχήματα και ιδέες με το υλικό του πηλού. Τα έργα τα οποία αγοράστηκαν από το Δήμο μας και θα κόσμησαν το νέο Μουσείο Κεραμικής του δήμου Αμαρουσίου.

Μαθητικό Φεστιβάλ Πολιτισμού

Στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς το Πνευματικό Κέντρο διοργανώνει το συμμετοχικό Φεστιβάλ Πολιτισμού για τους μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Διαρκεί δεκαπέντε ημέρες και πραγματοποιείται τον Απρίλιο. Ο δήμος χρηματοδοτεί τις ομάδες συμμετοχής ώστε να καλύπτονται τα έξοδα παράστασης. Τα παιδιά συμμετέχουν στους τομείς: Θέατρο, μουσική, χορό, εικαστικές τέχνες, μαθητικό έντυπο, περιβαλλοντική εργασία, και στην έκθεση διαφόρων συλλογών. Η έκδοση του ετήσιου λευκώματος της μαθητικής αυτής γιορτής αποτελεί μία ακόμη θεσμική πρωτοβουλία του Πνευματικού Κέντρου.

Ετήσια Έκθεση Εικαστικών του Πνευματικού Κέντρου

Δίνεται η ευκαιρία στους μαθητές να εκθέσουν τις δημιουργίες τους. Στο τέλος κάθε χρονιάς μαθημάτων θα εκδίδεται το "Ετήσιο Ημερολόγιο του Πνευματικού Κέντρου" από τα διακριθέντα έργα των εκπαιδευομένων.

Καλοκαίρι στο Μαρούσι

Από τον Ιούνιο μέχρι το Σεπτέμβριο ο δήμος Αμαρουσίου διοργανώνει σειρά εκδηλώσεων με συναυλίες, θεατρικές και κινηματογραφικές παραστάσεις, ποιητικές βραδιές, τιμητικά αφιερώματα σε σημαντικές προσωπικότητες κ.α.

Πρόγραμμα Φιλοξενίας Μαθητών Schooloxenia

Ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα φιλοξενίας μαθητών από τις χώρες της Ευρώπης θέσπισε ο δήμος Αμαρουσίου από το καλοκαίρι του 2004. Πρόκειται για το πρόγραμμα SCHOOLOXENIA που έχει υπογραφεί για 15 χρόνια. Ο πρώτος χρόνος στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία καθώς η συμμετοχή ήταν πολύ μεγάλη. Συγκεκριμένα το Μαρούσι επισκέφτηκαν 330 παιδιά (ηλικίας 15-17 χρόνων) και 55 συνοδοί καθηγητές. Οι χώρες προέλευσης ήταν Δανία, Σουηδία, Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία, Φιλανδία και Γαλλία.⁵⁷

Εννέα γυμνάσια και τρία δημοτικά σχολεία διαμορφώθηκαν κατάλληλα για τη φιλοξενία των μαθητών. Οι αίθουσες διδασκαλίας μετατράπηκαν σε δωμάτια 4-6 ατόμων. Ο εξοπλισμός κάθε δωματίου περιλάμβανε κρεβάτια, κομοδίνα, προσωπικά ντουλαπάκια ασφαλείας, ντουλάπες, τραπέζι με καρέκλες, κλιματισμό. Προκατασκευασμένες τουαλέτες τοποθετήθηκαν σε ειδικό χώρο και αντιστοιχούσε μία για κάθε έξι άτομα. Ο χώρος προστατευόταν από ιδιωτική ασφάλεια και από τους σχολικούς φύλακες. Σε 24ωρη βάση. Τις ανάγκες σίτισης των αποστολών είχε αναλάβει εταιρεία τροφοδοσίας (catering). Σε κάθε σχολείο απασχολούνταν, εκτός από το προσωπικό ασφαλείας, δέκα άτομα. Συγκεκριμένα τρεις δημοτικοί υπάλληλοι, δύο εθελοντές, τέσσερις πρόσκοποι, και μία καθαρίστρια.

Η διάρκεια του προγράμματος ήταν 13-25 Αυγούστου. Τις ομάδες παραλάμβαναν από το αεροδρόμιο υπάλληλοι του δήμου και τους μετέφεραν στα σχολεία. Κάθε ομάδα διαμόρφωνε το δικό της πρόγραμμα που περιλάμβανε μονοήμερες εκδρομές, επισκέψεις σε

⁵⁷ Συμμετέχουσα στο πρόγραμμα, Μ.Υ: Τριβέλλα Αικατερίνη, Τμήμα Προσωπικού.

αρχαιολογικούς χώρους (ακρόπολη, μουσεία), ξεναγήσεις στην Αττική (Πλάκα, Μοναστηράκι), μπάνιο στο Σούνιο, παρακολούθηση αγωνισμάτων της Ολυμπιάδας κ.τ.λ. Κάθε βράδυ παρακολουθούσαν πολιτιστικές δραστηριότητες του Δ. Αμαρουσίου ή κάθε ομάδα παρουσίαζε εκδηλώσεις που είχαν ήδη ετοιμάσει από τις χώρες τους όπως θέατρο, μουσική, χορό κ.α. Κατά την αναχώρησή τους συμπλήρωναν βιβλίο εντυπώσεων σχετικά με τις παροχές αφ' ενός για συνεχή βελτίωση του προγράμματος και αφ' ετέρου για την αξιολόγηση των υπαλλήλων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Υπεύθυνο για την οργάνωση και το συντονισμό του προγράμματος είναι το γραφείο παιδείας του δήμου Αμαρουσίου.⁵⁸

⁵⁸ Υπεύθυνη Γραφείου Παιδείας Δ. Αμαρουσίου, Μαύρου Ιωάννα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ –ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το αντικείμενο της εργασίας αυτής ήταν η αποτύπωση της σχέσης κοινωνικής πολιτικής και τοπικής αυτοδιοίκησης και κυρίως η έρευνα του δήμου Αμαρουσίου. Οι εξελίξεις στο χώρο της κοινωνικής πολιτικής οδήγησαν στην ανάγκη για μεγαλύτερη παρέμβαση των ΟΤΑ στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών. Παρ' όλο που ο δήμος Αμαρουσίου δε διαθέτει αυτόνομο γραφείο κοινωνικής πολιτικής συμβάλλει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων με τις ξεχωριστές υπηρεσίες που λειτουργούν.

Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών από το κράτος στους ΟΤΑ είχε θετικά αποτελέσματα για τους πολίτες. Ωστόσο η έλλειψη πόρων είναι ένα σημαντικό πρόβλημα και όχι η έλλειψη προσωπικού. Αντίθετα σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει πλεονάζων προσωπικό. Απλά χρειάζεται επανασχεδιασμός των θέσεων εργασίας. Σχετικά με την έλλειψη πόρων οι δήμοι απαιτείται να διαχειριστούν αποτελεσματικότερα τα περιουσιακά τους στοιχεία και να γίνουν επενδύσεις των εσόδων των δήμων.

Η εξυπηρέτηση του πολίτη από το γραφείο δημότη, τα Κ.Ε.Π. και τους βρεφονηπιακούς αποτελεί βασική προτεραιότητα της δημοτικής αρχής. Με την ποιοτική παροχή υπηρεσιών, με την υιοθέτηση εξελιγμένων μεθόδων και μέσων και με την ουσιαστική συμβολή της σύγχρονης τεχνολογίας επιδιώκει να ικανοποιήσει το μέγιστο των απαιτήσεων του πολίτη. Στην ερώτηση για τα αυξημένα μηνιαία ποσά των σταθμών, η υπεύθυνη όλων των βρεφονηπιακών απάντησε πως η χρηματοδότηση είναι ελλιπής και προκειμένου να μην πληρούνται οι προϋποθέσεις λειτουργίας τους, έχουν αποφασιστεί το προαναφερόμενα μηνιαία ποσά. Στο σημείο αυτό να διευκρινίσουμε πως η λειτουργία των σταθμών είναι

καλή, το προσωπικό είναι εκπαιδευμένο και επαρκεί να καλύψει τις ανάγκες και το σύνολο των γονέων είναι ευχαριστημένο από τις παρεχόμενες υπηρεσίες.⁵⁹

Όσο αφορά τον κοινωνικό τομέα διαπιστώνεται ότι οι δημότες είναι στην πλειοψηφία τους ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχει ο δήμος. Δηλαδή τα προγράμματα που υλοποιούνται για συγκεκριμένες ομάδες πολιτών (τρίτη ηλικία, ΑΜΕΑ, άτομα με οικογενειακά προβλήματα κ.τ.λ), τα δημοτικά ιατρεία, οι παιδικοί σταθμοί, το ΚΕΠ κ.τ.λ. είναι αρκετά ώστε να καλύψουν γενικές και ειδικές ανάγκες.

Παράλληλα με τη φιλοσοφία Αθλητισμός για όλους, ο δήμος προχώρησε στη δημιουργία της κατάλληλης αθλητικής υποδομής για την οργανωμένη άθληση των πολιτών του, αναγνωρίζοντας την απαίτησή τους για τη δημιουργία συνθηκών πρόσβασης σε αθλητικές εγκαταστάσεις χωρίς διακρίσεις. Στο σημείο αυτό χρειάζεται να αναφερθεί ότι υπάρχουν προγράμματα που απευθύνονται σε όλες τις κατηγορίες πολιτών (παιδιά, έφηβοι, ενήλικες, άτομα τρίτης ηλικίας, άτομα με ειδικές ανάγκες).

Στο συνεχώς αυξανόμενο πρόβλημα της ανεργίας ο δήμος έχει αναλάβει πρωτοβουλίες και δράσεις για την καταπολέμηση της και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού που επιφέρει η ανεργία. Για να αντιμετωπιστούν τα σημερινά και μελλοντικά επίπεδα ανεργίας λειτουργεί ο Οργανισμός Εργασίας.

Παράλληλα ο δήμος Αμαρουσίου εξασφαλίζει το δικαίωμα για προστασία και ασφαλή διαβίωση στους πολίτες με δραστηριότητες που εμπεδώνουν την πολυπολιτισμικότητα στην πόλη και ενισχύουν την κοινωνική αλληλεγγύη. Σημαντικός είναι ο ρόλος της Δημοτικής Αστυνομίας η οποία συνεργάζεται με την Ελληνική Αστυνομία για την τήρηση του νόμου.

Επιπλέον με την εφαρμογή ενός πολύπλευρου προγράμματος δράσης, με κύριους πολιτιστικούς φορείς το Πνευματικό Κέντρο, τα Μουσεία του δήμου και το Δημοτικό Κινηματογράφο, ο δήμος παρέχει στους δημότες το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση και να συμμετέχουν σε πολιτιστικές δραστηριότητες, διασφαλίζοντας τους τις προϋποθέσεις για πολιτιστική δημιουργία.

⁵⁹ Το 2007 πραγματοποιήθηκε έρευνα του γραφείου Παιδείας του δήμου προκειμένου να διαπιστώσει το επίπεδο ικανοποίησης των γονέων από τους παιδικούς σταθμούς.

Βασικό μειονέκτημα που πρέπει να αναφερθεί είναι η ελλιπής ενημέρωση των πολιτών για τα καινούρια και μη προγράμματα που σχετίζονται με τις κοινωνικές παροχές. Το γραφείο Δημότη επισημαίνει πως οι πολίτες αφ' ενός δεν γνωρίζουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες και αφ' ετέρου εάν ενημερωθούν ή ακούσουν γι' αυτές δεν μπορούν να επικοινωνήσουν άμεσα μαζί τους. Πιο απλά υπάρχει ένα χάσμα μεταξύ πομπού και δέκτη. Πολλές φορές ο πολίτης «χάνεται» προσπαθώντας να βρει τρόπο επικοινωνίας με την εκάστοτε υπηρεσία ή ακόμα πιο δύσκολο να ενημερωθεί εάν υπάρχει οργανισμός για το πρόβλημά του. Όλα τα παραπάνω οδηγούν στην ανάγκη (όπως αναφέρθηκε παραπάνω) διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών που θα συμπεριλάβει όλες τις παροχές πρόνοιας και κοινωνικής φροντίδας.

Επίσης δεν υπήρξε σαφής και αναλυτική ενημέρωση οικονομικών στοιχείων για τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Μπορεί να αναφέρεται ένα συνολικό ποσό του προϋπολογισμού (συνήθως αυξημένο κάθε χρόνο) σε κάθε υπηρεσία ή φορέα ξεχωριστά αλλά δεν είναι αρκετό. Ένας αριθμός δεν αντικατοπτρίζει το μέγεθος των αναγκών και δεν μπορούμε να εξετάσουμε εάν αυτές καλύπτονται επαρκώς. Πιο ενδελεχής έρευνα με αναλυτικούς πίνακες εξόδων και εσόδων δε στάθηκε ικανή. Το μόνο στοιχείο που διατέθηκε είναι ότι από τα 88.335.477,12 € προϋπολογισμού του δήμου Αμαρουσίου του 2007 τα 2.634.595,54 αφορούν τους τομείς της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας.⁶⁰

Όσον αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες για ευπαθείς ομάδες (ΑμΕΑ, τρίτη ηλικία) αυτές κρίνονται επαρκείς. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν αποκλείονται των διαδικασιών, έχουν εύκολη πρόσβαση στις υπηρεσίες του δήμου, συμμετέχουν σε πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες.

Παράλληλα με το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (3463) δημοτικές επιχειρήσεις γίνονται κοινωφελή ιδρύματα ή αλλάζουν μορφή. Αυτό που έχει σημασία είναι να διατηρηθούν οι αρμοδιότητές τους και να παραμείνει διευρυμένος ο ρόλος τους. Ας μην ξεχνάμε ότι η δημιουργία των δημοτικών επιχειρήσεων περιόρισε τη γραφειοκρατία (π.χ. για την ανάληψη ενός έργου, τη δημιουργία πολιτιστικών αγαθών κ.α.) και έθεσε νέες βάσεις για μια πιο ευέλικτη Τοπική Αυτοδιοίκηση.

⁶⁰ Και αυτό το νούμερο δεν είναι ενδεικτικό καθώς στον προϋπολογισμό του δήμου, απ' όπου αντλήθηκαν τα στοιχεία, δεν περιλαμβάνονται όλοι οι ζητούμενοι φορείς και οργανισμοί.

Έχοντας λάβει υπόψη τις ήδη υπάρχουσες δομές και τις δραστηριότητες του δήμου Αμαρουσίου θα προταθούν κάποιες ενέργειες που ενδέχεται εάν υλοποιηθούν να βελτιώσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής.

- Βασική και καθοριστική πρόταση είναι οι θέσεις του Συλλόγου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.) για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.⁶¹ Θέση του Σ.Κ.Λ.Ε. είναι η δημιουργία Κοινωνικών Υπηρεσιών στους Ο.Τ.Α. ως διεύθυνση στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας με στόχο όλες οι κοινωνικές παροχές να είναι συγκεντρωμένες και να εξασφαλίζεται η αμεσότητα. Επίσης η ενημέρωση να είναι συντονισμένη και να προέρχεται από την αρμόδια διεύθυνση και όχι από άλλες υπηρεσίες όπως τώρα. (Κ.Ε.Π, Γραφείο Δημότη κ.α.). Πιο συγκεκριμένα ο Σ.Κ.Λ.Ε. υποστηρίζει τη δημιουργία Διεύθυνσης Κοινωνικών Υπηρεσιών με τέσσερις υποδιευθύνσεις (4) ή τμήματα α) ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ, βοήθεια στο σπίτι κ.α.) β) ατόμων με αναπηρίες, γ) οικογένειας και παιδιού, δ) ευπαθών ομάδων. Η δημιουργία της διεύθυνσης αυτής εκτός από τη διοικητική αναδιάρθρωση που θα επιτελέσει, θα εξοικονομήσει στους δήμους και σημαντικό χρηματικό ποσό, διότι με τη δημιουργία διεύθυνσης κοινωνικών υπηρεσιών στους δήμους όλες οι δράσεις και τα προγράμματα κοινωνικής φροντίδας θα είναι αποτελεσματικότερα και βιώσιμα. Π.χ. σήμερα σε κάθε δήμο λειτουργεί νομικό πρόσωπο ΚΑΠΗ, Παιδικοί σταθμοί, κ.λπ. Με τη διεύθυνση αυτή όλες οι δράσεις ως τμήματα θα ενταχτούν εκεί, με οργανικές θέσεις, άρα θα μονιμοποιηθούν όλοι όσοι εργάζονται με συμβάσεις (κυρίως έργου) στα προγράμματα αυτά.
- Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση 2003-2005 εντάσσει, τέλος, τους ΟΤΑ σε περίοπτη θέση στο συνολικότερο στρατηγικό σχεδιασμό παρατηρώντας ότι «είναι κρίσιμης σημασίας η κοινωνική υποδομή σε τοπικό επίπεδο η οποία θα έρχεται σε επαφή με τα άτομα σε αποκλεισμό, θα έχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει τα προβλήματα τους με εξατομικευμένο τρόπο, να διαγνώσει τη ρίζα του προβλήματος και να κατευθύνει τον ενδιαφερόμενο εκεί όπου θα υπάρξει το μέγιστο αποτέλεσμα».⁶² Η ανάπτυξη της κοινωνικής υποδομής

⁶¹ Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.), *Περιοδικό: Κοινωνικός Λειτουργός*, Τεύχος 1^ο. Ιανουάριος – Φεβρουάριος - Μάρτιος, 2004

⁶² Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, «*Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση*», Αθήνα, 2006

σε τοπικό επίπεδο είναι αναγκαίο να γίνει, διότι, όπως τονίζει το ίδιο Σχέδιο, το μείζον πρόβλημα στην υλοποίηση των δράσεων κατά του αποκλεισμού αφορά τα σημεία επαφής μεταξύ του ατόμου σε κίνδυνο αποκλεισμού και των φορέων που αναλαμβάνουν τη χορήγηση των υπηρεσιών. «Μια άκαμπτη γραφειοκρατική θεώρηση, η οποία εμμένει στους τύπους, διατρέχει τον κίνδυνο να απωθήσει και να αποξενώσει ακόμη περισσότερο τον πολίτη σε μια στιγμή που αυτός είναι πλέον ευάλωτος. Συνέχιση μιας τέτοιας κατάστασης είναι δυνατόν να έχει διπλό αποτέλεσμα: α) να μην προσέρχονται οι πραγματικοί δικαιούχοι και β) να παραμένουν αυτοί οι οποίοι είναι ικανοί να «εκμεταλλεύονται» το σύστημα. Έτσι μειώνεται η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων ενώ ταυτόχρονα υποσκάπτεται η κοινωνική αποδοχή και η νομιμοποίηση της επίσημης αλληλεγγύης».

- Ίδρυση Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρίες. Ο Σ.Κ.Λ.Ε προτείνει στην υποδιεύθυνση ή τμήμα ατόμων με αναπηρίες να ενταχθούν Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με αναπηρίες. Έτσι λοιπόν θα εκλείψουν τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων αυτών, θα αξιοποιούν δημιουργικά το χρόνο και η παραμονή τους στα κέντρα αυτά θα βοηθήσει σημαντικά τις οικογένειές τους.
- Κατασκευή και λειτουργία ενός Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας έτσι ώστε όλες οι παρεχόμενες υπηρεσίες να είναι συγκεντρωμένες και ο πολίτης να έχει μια πιο γρήγορη και καλύτερη ενημέρωση.
- Εξαιτίας του γεγονότος ότι μέχρι τα μέσα του 2009 ο Οργανισμός Εργασίας του Δήμου Αμαρουσίου θα ολοκληρώσει τον κύκλο του, θα μπορούσε στη θέση του να δημιουργηθεί ένα δημοτικό εκπαιδευτικό κέντρο όπως για παράδειγμα στο Δήμο Καβάλας. Το εν λόγω κέντρο ιδρύθηκε το 1995 και πιστοποιήθηκε ως Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης από το Υπουργείο Εργασίας. Αποκλειστικός σκοπός της επιχείρησης είναι η υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες συναφείς δραστηριότητες όπως έρευνες, μελέτες, μέτρα για την επαγγελματική αποκατάσταση εκπαιδευομένων για την ανάπτυξη των τοπικών δυνατοτήτων απασχόλησης, με τελικό στόχο θετικές επιπτώσεις στην αναβάθμιση των επαγγελματικών δυνατοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Αποστολή του κέντρου ορίζεται: α) Η παροχή υψηλού επιπέδου επαγγελματικής κατάρτισης στους εκπαιδευόμενους σε αντικείμενα εκπαίδευσης που έχουν σημαντικές προοπτικές απασχόλησης. β) Ο επαγγελματικός προσανατολισμός και εξεύρεση εργασίας από τους εκπαιδευόμενους μέσα από

δίκτυο πληροφόρησης και μηχανισμούς κοινωνικής παρέμβασης συμβάλλοντας αποφασιστικά και καθοριστικά στον περιορισμό της ανεργίας.

- Ίδρυση Κέντρου Πρόληψης Εγκληματικότητας. Θα οργανώνονται ημερίδες με θέμα την εγκληματικότητα σε γονείς καθώς και ομιλίες σε σχολεία για τα επιζήμια αποτελέσματα της. Επίσης συνεργασία με ιδρύματα για την ομαλή επανένταξη των παιδιών που έχουν εκδηλώσει αποκλίνουσα συμπεριφορά.
 - Χρησιμοποίηση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας (Αντικατάσταση του ρεύματος των λαμπτήρων στους δημόσιους δρόμους με φωτοβολταϊκά στοιχεία)
 - Παροχή υπηρεσιών διαδικτύου για τους δημότες, με χαμηλό κόστος. Εκτός από τον κόμβο Internet του δήμου θα ήταν ωφέλιμο για τα νεαρά κυρίως άτομα να έχουν χαμηλότερη χρέωση κατ' οίκον. Και αυτό γιατί οι υπηρεσίες του διαδικτύου κερδίζουν ολοένα και μεγαλύτερο έδαφος και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι στα σύγχρονα επαγγέλματα καθώς και ένα νέο τρόπο επικοινωνίας και ενημέρωσης.
 - Σύμφωνα με το παράδειγμα του Δήμου Πατρέων, μπορεί ο Δήμος Αμαρουσίου να προβεί στη δημιουργία Κέντρου Πρόληψης Ναρκωτικών. Βέβαια για να είμαστε πραγματιστές κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει αποκλειστικά από το δήμο. Μια λύση είναι να συμμετέχουν στο κέντρο πρόληψης ως εταίροι οι δήμοι για παράδειγμα των δήμων βόρειας Αττικής. Το Κέντρο Πρόληψης του Νομού Αχαΐας εποπτεύεται και επιχορηγείται κατά το ήμισυ του προϋπολογισμού του από τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (OKANA) βάση προγραμματικής σύμβασης για την 1η τριετία. Το άλλο 50% του προϋπολογισμού καλύπτεται από τους εταίρους βάση του καταστατικού.
 - Κλείνοντας θα αναφερθούν ορισμένα στοιχεία κοινωνικών παροχών του Δήμου Αγίας Βαρβάρας δεδομένου ότι εικονογραφεί μια μορφή ολοκληρωμένης προσέγγισης στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής και μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα για άλλους δήμους. Πιο συγκεκριμένα ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας υιοθετεί μια διευρυμένη οπτική των κοινωνικών αναγκών και μια φιλοσοφία ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών, εστιαζόμενη στα ακόλουθα σημεία:⁶³
- i. Η δημοτική κοινωνική πολιτική δεν εξαντλείται σε υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, αλλά αφορά τη συνολική παρέμβαση του δήμου στις βασικές οικονομικές,

⁶³ Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», Τελική Έκθεση, Αθήνα, 2006

κοινωνικές και πολιτιστικές διαδικασίες ενός τόπου, με στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη και τη διασφάλιση των αναγκαίων όρων για τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των δημοτών και των κατοίκων,

- ii. Η κοινωνική πολιτική είναι μια αμφίδρομη διαδικασία, που δεν μπορεί απλώς να «παρέχεται» ή να προσλαμβάνεται παθητικά, αλλά που πρέπει να συνδιαμορφώνεται μέσα από την ανοιχτή και συστηματική επικοινωνία του δήμου με την τοπική κοινωνία και τους φορείς της,
- iii. Η ενεργή συμμετοχή και η πολυδιάστατη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της είναι το πολυτιμότερο κεφάλαιο που διαθέτει μια κοινωνία, κι αυτά πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς μέριμνας για ένα σύγχρονο δήμο,
- iv. Η έκταση και η ποιότητα της εφαρμοζόμενης κοινωνικής πολιτικής σε μια τοπική κοινωνία αποτελεί τον ουσιαστικότερο άξονα της κοινωνικής συνοχής, αλλά και τον ουσιαστικότερο δείκτη της κοινωνικής φυσιογνωμίας του αντίστοιχου δήμου.

Με βάση το παραπάνω σκεπτικό ο Δήμος Αγίας Βαρβάρας έχει επιλέξει μια μοναδική για τα ελληνικά αυτοδιοικητικά δεδομένα οργανωτική λύση: έχει συνδέσει την κεντρική λειτουργία προγραμματισμού, όχι με τις υποδομές όπως είναι το σύνηθες αλλά με την Κοινωνική Πολιτική και έχει εντάξει στο οργανόγραμμά του μια ενιαία Διεύθυνση Προγραμματισμού και Κοινωνικής Πολιτικής, με τους ακόλουθους άξονες δραστηριοτήτων :

1. το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που αφορούν το δημότη από την παιδική ηλικία μέχρι τα γηρατειά του εστιάζοντας κυρίως στα παιδιά, τους νέους και την τρίτη ηλικία,
2. την πρόληψη μορφών κοινωνικής παθογένειας και τη φροντίδα ευπαθών ομάδων του τοπικού πληθυσμού,
3. τη στήριξη των βασικών παραγωγικών διαδικασιών της περιοχής και ιδιαίτερα του τριτογενούς τομέα,
4. την προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και την οργάνωση εναλλακτικών μορφών αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου σε συνδυασμό με την ανάδειξη των κοινωνικών, πολιτισμικών και περιβαλλοντικών δεδομένων του τόπου,
5. την ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ δημοτικών αρχών, τοπικών φορέων και τοπικής κοινωνίας, στη βάση της αντικειμενικής γνώσης των τοπικών ζητημάτων και της εποικοδομητικής μεταξύ τους συνεργασίας,

6. την εξειδίκευση και αξιοποίηση περιφερειακών, εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων που αφορούν τους τομείς δράσης του Δήμου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

➤ Βιβλιογραφία:

- Βενιέρης Δ. – Παπαθεοδώρου Χ., *«Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα, Προκλήσεις και Προοπτικές»*, Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003
- Αθανασόπουλος Δ., *«Για μια πολιτική της κουλτούρας»*, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα 1990
- Γετίμης Π. – Γράβαρης Δ., *«Κοινωνικό Κράτος Και Κοινωνική Πολιτική: Η σύγχρονη προβληματική»*, Εκδ. Θεμέλιο. Αθήνα 1993
- Γεωργακόπουλος Θ. *«Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική»*, Εκδ. Μπένου, Αθήνα 1997
- Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης Και Αυτοδιοίκησης, *«Κοινωνική Πολιτική Και Τοπική Αυτοδιοίκηση - Παρούσα κατάσταση και προοπτικές»*, Εκδ. Ε.Ε.Τ.Α.Α. Αθήνα, 1995
- Ευσταθίου Π. Α., *«Για μια αποτελεσματική κοινωνική, εργασιακή και αθλητική πολιτική στην Ελλάδα»*, Εκδόσεις Παπαζήσης 2007
- ΚΕΔΚΕ-ΕΕΤΤΑ, *Η πολιτιστική δραστηριότητα των Ο.Τ.Α., Παρούσα κατάσταση και προοπτικές*, Αθήνα 1993
- Κόνσολα Ντ., *Θέματα πολιτιστικής πολιτικής*, Αθήνα 1990
- Μάρδας Γ., *«Το σύγχρονο κοινωνικό κράτος»*, Εκδ. Α.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 1998
- Muller P.-Surel Y, *«Η ανάλυση των πολιτικών του κράτους»*, Εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 2002
- Παπακωνσταντινίδης Λεωνίδας, *«Εναισθητοποιημένη Τοπική Κοινωνία»*, Εκδ. Δάρδανος, Αθήνα, 2002
- Πετμεξίδου – Τσουλουβή Μαρία, *«Κοινωνικές Ανισότητες Και Κοινωνική Πολιτική»* Εκδ. Εξάντας, Αθήνα, 1992
- Σακελλαρόπουλος Θ., *«Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική»*, Εκδ. Κριτική. Αθήνα 1993
- Σαρηγιάννης Γ, *«Το Μαρούσι, Χθές και Σήμερα»*, Εκδ. Πνευματικό Κέντρο, Μαρούσι 1999
- Στασινοπούλου Β. Όλγα, *«Κράτος Πρόνοιας: Ιστορική Εξέλιξη - σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις»*, Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 1990

- Υφαντόπουλος Γιάννης, «Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θεσμικές πολιτικές και οικονομικές πτυχές». Θεμέλιο, 1995.
- Μελέτες – Εκθέσεις - Σημειώσεις
- Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», Τελική Έκθεση, Αθήνα, 2006
 - Βουτυνιώτη Αναστασία, «Εφαρμογές Πληροφορικής σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης», Καλαμάτα, 2002
 - Μπιτζάνη Ευγενία, Σημειώσεις: Πολιτισμός και Γ.Α., Καλαμάτα 2002
 - Πασσάς Α. – Τσέκος Θ., <<Διαμόρφωση και άσκηση κρατικής πολιτικής>>, Σημειώσεις, Πάντειο Παν/μιο, Αθήνα 1999
- Ελληνική Αρθρογραφία:
- Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε), *Περιοδικό: Κοινωνικός Λειτουργός*, Τεύχος 1^ο. Ιανουάριος – Φεβρουάριος - Μάρτιος, 2004
- Διαδίκτυο:
- Διαδικτυακός τόπος Μαρούσι, www.marousi.gr 2004
 - www.wikipedia.org
 - Ηλεκτρονική διεύθυνση της ΕΣΥΕ www.statistics.gr
 - Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία <http://ec.europa.eu/eurostat>
- Συνεντεύξεις:
- Καλαντζή Μαρία: Δ/τρια Διοικητικών Υπηρεσιών
 - Ζωγράφου Αθανασία: Προϊσταμένη Τμήματος Προσωπικού
 - Ζιώγα Αθηνά: Προϊσταμένη Τμήματος Νομικών Προσώπων
 - Κουλέτσης Μιχάλης: Προϊστάμενος Τμήματος Διοίκησης
 - Δημοπούλου Καλλιόπη: Προϊσταμένη Κ.Ε.Π.
 - Μερεντίτη Έφη: Μ.Υ. Τμήματος Διοίκησης
 - Τριβέλλα Αικατερίνη: Μ.Υ. Τμήματος Προσωπικού
 - Γεωργάκη Κων/να : Μ.Υ. Γραμματέας Παιδικών Σταθμών
 - Μαύρου Ιωάννα: Υπ/λος Αορίστου Χρόνου, Υπεύθυνη Γραφείου Παιδείας